

Areport

10/2017

Škola s tradicí i budoucností

2

S rektorem Univerzity obrany v Brně brigádním generálem Bohuslavem Příkrylem jsme hovořili nejen o současnosti, ale i o budoucnosti univerzity

Ropa rozpoutala válku

12

Český zdravotnický tým se zapojil v září do aliančního cvičení Vigorous Warrior 2017

Modulární bojový komplet

30

Moderní technologie zvýší operační schopnosti pozemních sil AČR

Poprvé i Centrum podpory

V letošním roce se konalo největší cvičení v historii českých speciálních sil Dark Shadow 2017

Cooperative Security 2017

Vojenský výcvikový prostor Allentsteig v Rakousku hostil na konci září vojáky ze šesti zemí, včetně České republiky. Armáda se zúčastnila cvičení počtem 78 osob a s 21 kusy techniky. Kromě nás se zapojili příslušníci ozbrojených sil Rakouska, Maďarska, Slovinska, Chorvatska a Slovenska, které patří mezi země Středoevropské obranné spolupráce (CEDC).

Celkem téměř 2 500 vojáků ze šesti zemí se zúčastnilo cvičení s hlavním cílem procvičení spolupráce při ochraně vnějších hranic Evropské unie v případě eskalující migrační krize. Česká armáda vyslala vojáky ze 74. lehkého motorizovaného praporu

z hlediska policejní a vojenské spolupráce, tak i z hlediska civilních sil s cílem chránit naše hranice. To chceme jasně dokumentovat, že jdeme společným směrem, chceme to odpovídajícím způsobem prezentovat i v Bruselu," uvedl.

Bučovice, kteří tvořili hlavní jádro cvičení, dále pak 7. mechanizované brigády „Dukelské“, kterou doplňují příslušníci 13. dělostřeleckého pluku Jince a 41. mechanizovaného praporu Žatec a Agentury vojenského zdravotnictví a celkem 21 kusů techniky, zejména pak obrněné vozy Iveco. České úkolové uskupení má dvě pěší čety, jehož součástí jsou dva zdravotní týmy a dělostřelecký průzkum, který má zkušenosti a techniku k pozorování prostředí za jakýchkoliv podmínek a může být tedy využit i k plnění širokého spektra úkolů i mimo svou vlastní odbornost. Jeho součástí je také skupina velení a četa logistického zabezpečení. Iničátorem cvičení se stal rakouský ministr obrany Hans Peter Doskozil, který představil takzvaný akční plán s cílem ochránit hranice a občany v zemích CEDC. „Budeme se vzájemně v regionu podporovat, jak

Spolupráce s rakouskými průzkumáky

Pro naše vojáky bylo hlavní činností začlenění do sestavy rakouského 3. průzkumného praporu a společného nacvičování budování kontrolního propustného místa (KPM) na fiktivní vnější hranici EU. Kontrolní propustné místo představoval prostor, kudy mohou projít kontrolovaně lidé tak, aby byli prohledáni, zda u sebe nemají zbraně nebo jiné nebezpečné předměty. Zároveň zde vojáci zjišťovali i jejich totožnost. Po shromáždění určitého počtu osob je tato skupina převezena na předem určená shromažďovací místa. Vojáci cvičí, jak správně a adekvátně jednat s lidmi, o kterých nic nevědí, často mají za sebou mnoho útrap, jsou plni nejistoty a různých očekávání. V rámci výcviku se

trénovaly i vypjaté situace, kdy se dotyčná osoba začne chovat podezřele a agresivně. K tomuto účelu bylo nasazeno zhruba 800 mladých vojáků, komparsistů. Mnozí příslušníci úkolového uskupení mají již zkušenosti z předchozí spolupráce s Policií ČR. Pod vedením zdravotnických týmů si opět osvěžili i poskytování první pomoci a třídění raněných podle zdravotního stavu tak, aby poskytli co nejrychleji první pomoc potřebným. Kromě toho všeho dojemem ze cvičení umocnil i „hraniční rozhlas“, který uprchlíky navigoval anglicky a arabsky.

Mluví spolu i česky

Příslušníci rakouské armády učili české vojáky, jak střežit hranici tvořenou vodními motorovými čluny a moderními

pozorovacími prostředky. Vojáci hlídali vodní plochu nejen ze břehu, ale i z vody, a to na hlídkových člunech. Cílem byla kontrola veslic, na nichž by se mohly vyskytovat podezřelé osoby. Tento výcvik byl pro české vojáky velkou zkušeností.

Hlavním dorozumivacím jazykem na cvičení byl anglický jazyk, ale mezi rakouskými vojáky se najde dostatek takových, kteří plynne ovládají i jazyk český, takže porozumět si navzájem není žádný problém. Oceňováním za skvěle odvedenou práci byla pro vojáky na závěr cvičení návštěva představitelů resortu obrany a armády. „Viděli jsme tu detailní způsob, jak vlastně schengenskou hranici chránit, když je, řekněme, pod mírným, nebo naopak větším tlakem. Jednotlivé logistické kroky jsou, musím říct, propracovány do nejmenšího detailu. Z toho náporu v roce 2015 jsme se všichni poučili.

A fakta

Středoevropská obranná spolupráce (anglicky Central European Defence Cooperation, CEDC) je skupina, jejímiž členy jsou středoevropské země: Česko, Slovensko, Maďarsko, Rakousko, Slovinsko a Chorvatsko. Polsko má status pozorovatele. Jejím cílem je rozšíření spolupráce v oblasti obrany, včetně sdílení obranných prostředků mezi členskými státy, společného výcviku a pořádání společných cvičení. Všechny členské státy jsou členy Evropské unie a všechny kromě Rakouska jsou součástí NATO. Vytváření skupiny začalo koncem roku 2010, první zasedání ministrů obrany se konalo v červnu 2012 v rakouském městě Frauenkirchen. Na jaře 2016 (31. 3. – 1. 4.) se uskutečnila ve Vídni konference ministrů obrany CEDC, Polska, Srbska, Makedonie a Černé Hory, kde hlavním tématem byla evropská migrační krize. Zástupci Německa a Řecka byli také pozváni, ale neúčastnili se. Země společně převzaly iniciativu v pokračování uzavírání Balkánské trasy a zabezpečení vnějších hranic. Dne 19. června 2017 se členské země v Praze zavázaly k užší spolupráci při vypořádání se s ilegální migrací, včetně použití armády. Jedním z cílů skupiny je, aby migranti, kteří chtějí získat azyl v některé zemi EU, o něj museli požádat mimo unii. Země se dále dohodly na vytvoření akčního plánu, který bude rozdělovat úlohy jednotlivých armád, policií a dalších organizací členských zemí v případě potřeby společného zásahu.

Jde tady především o to, aby nedocházelo k nekontrolovanému přechodu hranice," uvedl ministr obrany Martin Stropnický.

Text a foto: Michal Voska

obsah

Škola s tradicí i budoucností	2
Rozhovor s rektorem UO generálem Bohuslavem Příkrýlem	
Poprvé i Centrum podpory	6
Největší cvičení českých speciálních sil Dark Shadow 2017	
Vyšší odměny záložákům	9
Novela zákona o službě vojáků v záloze	
Ženísté pod palbou	10
Mezinárodní cvičení Elbe 2017	
Ropa rozpoutala válku	12
Český zdravotnický tým na cvičení Vigorous Warrior 2017	
Vy se ptáte, my odpovídáme	14
Stanovení pořadí vojáků je jedním z podkladů systému řízení kariér	
Operace METRO-B	16
Hraniční praporek cvičil dosažení operačních schopností	
Nejlepší řidič	17
Čtvrtý ročník celoarmádní soutěže obhájil loňský vítěz	
Odstartoval pilotní projekt výuky angličtiny	18
APRPA MO připravila projekt ke zdokonalení výuky anglického jazyka přímo v útvech AČR	
Ubíjí ho byrokracie	20
Rozhovor s ředitelem KVV Ústí nad Labem plk. Rostislavem Domorákem	
Deník záložníků	21
První kroky příslušníků aktivní zálohy AČR den za dnem	
KVV Karlovy Vary a pěší rota AZ	22
Představujeme krajská vojenská velitelství	
Deset let vzájemných zkušeností	23
Spolupráce mezi českými a rakouskými pozemními silami	
Domino	24
Zaujalo nás v poslední době	
Psychická odolnost – základ úspěchu	26
Psychická odolnost je předpokladem úspěchu u vojáků	
No story, No glory	28
Tiskoví důstojníci absolvovali kurz Media Operations	
Land Forces Legal Seminar	29
Právní aspekty vedení pozemních operací	
Modulární bojový komplet	30
Moderní technologie zvyšují operační schopnosti	
Strategický profil čínského vývozu zbraní	32
Čína posiluje na globálním trhu se zbraněmi	
Lasery firmy Boeing	34
Paprskové zbraně proti bezpilotním letadlům	
Česko má vlastní protimínovou sedačku	36
I primitivně vyzbrojený protivník dokáže způsobit značné ztráty i těm technicky nejvyspělejším armádám	
Třešinka na dortu v podobě akrobacie	38
Naši vojáci opět předvedli své umění	
Vojenský soudce s fletrem	40
Důstojník a šermíř František Vernon	
Setkání po letech	42
Před padesáti lety vznikla Vojenská střední odborná škola tankového a automobilového vojska	
Vyzkoušej svůj postřeh	43
Naleznete na ilustraci pět rozdílů?	
Magazín „Patrola“	43
Cyklus České televize o armádě ze všech stran	
S kapsou stříbrných dvacetikorun	44
Od narození Gustáva Svobody uplynulo sto let	
Rukávové znaky	46
Manuál profesionálního vojáka	
Interní komunikační portál	47
Rozvědčík od Berounky	48
Od narození legionáře Jaroslava Fraňka uplynulo sto dvacet let	

S rektorem Univerzity obrany v Brně brigádním generálem Bohuslavem Příkrylem jsme hovořili nejen o současnosti, ale i o budoucnosti Univerzity obrany

Škola s tradicí i budoucností

Brigádní generál Bohuslav Příkryl stojí od srpna loňského roku již druhé funkční období v čele Univerzity obrany v Brně. To byl jeden z důvodů, proč jsme ho požádali o tento rozhovor.

Měl by si podle vás stát, potažmo Univerzita obrany, i do budoucna ponechat monopol na vysokoškolskou přípravu a vzdělávání příslušníků Armády České republiky?

Garance suverenity, obrany a bezpečnosti České republiky a jejích občanů je a musí zůstat prioritou nejvyššího státního zájmu. Nepoužil bych pojem monopol, jde spíš o jistotu, že Univerzita obrany jako státní škola za každých podmínek zabezpečí potřebný a kvalitně připravený personál pro obranu země a splnění bezpečnostních závazků. Stát si musí v oblasti vzdělávání a vědy zachovat kontrolu nad některými obory. Z hlediska jejich specifik je totiž lze rozvíjet jen na státní škole. To nevylučuje spolupráci s ostatními institucemi, která se ostatně velmi úspěšně rozvíjí.

Model přípravy budoucích vojenských profesionálů na státní vojenské vysoké škole plně odpovídá současným i očekávaným budoucím potřebám české armády. V přípravě na důstojnickou profesi si naši studenti, vedle odborného vzdělání a praktické přípravy pro vojenskou službu, osvojí i morální hodnotové vzorce a potřebné způsoby myšlení a chování, aby byli schopni vystupovat a jednat jako skuteční lídři svých jednotek a pracovních týmů. A to jak v běžném životě u útvarů, tak i v závažných a krizových situacích při cvičeních, v zahraničních misích apod. Tyto kvality budoucího vojáka, důstojníka je v podstatě nemožné formovat na civilních vzdělávacích institucích či ve velkém měřítku během výkonu funkce

u vojenských útvarů a zařízení. Na druhé straně je zcela přirozené, že vedle absolventů Univerzity obrany bude armáda nadále získávat odborníky specifického zaměření v tzv. málopočetných odbornostech, jako například právníky, psychology a veterináře, z civilních vysokých škol.

Univerzita se nepodílí pouze na přípravě budoucích důstojníků, ale zajišťuje i celoživotní vzdělávání profesionálních vojáků...

Kurzy celoživotního vzdělávání zabezpečuje naše Centrum bezpečnostních a vojenskostrategických studií. V tomto případě je potřeba, aby byly realizovány především zkušenými vojenskými profesionály z vyšších stupňů řízení a velení resortu MO a Armády ČR doplněnými o špičkové odborníky z civilního prostředí. A to jak z naší republiky, tak i ze zahraničí. Důležitá je v tomto směru aktuálnost předávaných informací a zkušeností, včetně docenění schopnosti racionální prognózy. Přitom prognostická funkce musí být podepřena systematickou analýzou vývoje bezpečnostního prostředí a poznatky z praktické činnosti jak Armády ČR, tak i aliančních armád.

Také je důležité připomenout, že Univerzita obrany plní, vedle své vzdělávací funkce, úlohu centra požadovaných vědeckých a inovačních schopností. Tato činnost umožňuje rozvoj klíčových vědních oblastí pro potřeby rozvoje operačních schopností ozbrojených sil ČR, NATO a zajištění bezpečnosti státu.

Od roku 2014 zavedla Univerzita obrany nové vojenské pětileté magisterské studijní programy. Reagovali jste tímto na konkrétní požadavky velení Armády ČR vyplývající z reálné činnosti vojsk?

Celé české vysoké školství se dlouhodobě potýká s otázkou, jak co nejlépe připravit své absolventy pro budoucí praxi. Univerzita obrany v tom není výjimkou. Před pěti lety univerzita ve spolupráci s vedením resortu a s generálním štábem začala připravovat nové souvislé vojenské magisterské studijní programy, které jsou více provázané s vojenskou praxí. Ty by měly lépe připravit absolventy na budoucí vojenské povolání. Obsahují až jednu třetinu vojenské praxe v podobě letní a zimní přípravy v poli a odborných stáží u vojsk. Díky tomu dávají akreditovanému vojenskému vzdělávání nový směr a více ho přibližují požadavkům velitelů a reálné činnosti vojsk. Jsem přesvědčen, že studenti v rámci těchto nových studijních programů a postupně zaváděného nového systému vojenské přípravy na UO získají potřebné odborné a osobnostní kompetence, dovednosti a návyky. Po příchodu k vojskům se pak po relativně krátké době stanou skutečnými vojenskými leadery.

Před lety se někteří armádní velitele nevyjadřovali příliš lichotivě o vojenských a velitelských schopnostech vašich absolventů přicházejících k útvarům. Nyní se setkáváme s tím, že již několik let po skončení školy velí vaši posluchači samostatným jednotkám nasazeným v zahraničních misích.

Je možné za tím mimo jiné spatřovat zaměření studia právě na tzv. leadership?

Jak jsem již řekl, všechny vzdělávací instituce, jak v minulosti, tak v současnosti, se vždy potýkaly a potýkají s problémem, jak nejlépe připravit své absolventy na náročné podmínky, které je budou čekat v praxi. Nejinak tomu je i v případě té vojenské. Vnitřní odrazy dynamického a složitého vývoje bezpečnostního prostředí ve světě, zavádění stále sofistikovanějších zbraňových systémů do armády, uplatňování nových operačně-taktických postupů především na základě zkušeností ze zahraničních misí a v neposlední řadě změny v charakteru personálu, který do armády vstupuje, to všechno vyvolává kontinuální potřebu změn ve vysokoškolské přípravě. Jedním z našich základních směrů je rozvoj univerzity jako profesní školy primárně orientované podle požadavků a potřeb zřizovatele na přípravu personálu našich ozbrojených sil prostřednictvím akreditovaných studijních programů a programů celoživotního vzdělávání. K splnění tohoto cíle jsme prosadili výuku leadershipu na všech fakultách jako nástroje, kterým studenty lépe připravíme pro vojenskou praxi. Stejně tak se to týká přípravy v kariérových kurzech. V posledních dvou letech věnujeme zvýšenou pozornost prohloubení kvality našich studentů a absolventů s cílem formovat u nich návyky a schopnosti velet, řídit a koordinovat činnost vojenských jednotek a týmů v naší současné armádě. Vedle nového rámce, který je dán kontinuálními magisterskými programy s větší provázaností teoretického studia, výcviku a vojensko-odborné praxe u vojenských útvarů, jde o postupné uplatňování nového systému práce a výchovy studentů, kterou garantuje náš školní pluk.

Někteří jedinci z velení armády s trochou nadsázky hovoří o důstojnících přicházejících z civilních vysokých škol jako o civilistech v uniformách. Je skutečně tak velký rozdíl mezi vašimi posluchači a civilními vysokoškoly, kteří prošli ve Vyškově vojenskou přípravou?

Cyklus pětiletého magisterského studia na Univerzitě obrany vytváří všestranné podmínky pro komplexní přípravu budoucích důstojníků armády. Především systematická vojenská výchova a postupný proces mentální adaptace studentů prostřednictvím života a práce ve vojenském prostředí vytváří předpoklady pro plné pochopení nároků a potřeb, které armáda od důstojnického sboru na středních a vyšších stupních řízení očekává. Naši studenti se i v rámci svého běžného života pohybují ve vojenském režimu, což u studentů na civilních vysokých školách absolutně nepřípadá v úvahu.

Jakou roli by měla hrát Univerzita obrany v naplňování rekručního cíle resortu MO při získávání potřebného počtu vojáků z povolání Armády České republiky, respektive důstojníků – velitelů, technických a logistických specialistů a lékařů?

Zvýšené nároky na doplňování personálu armády v poslední době se dotýkají i Univerzity obrany. Její úloha při naplňování celkového rekručního cíle resortu je proto velmi významná. Očekáváme, že až do roku 2020 každým rokem nastoupí ke studiu 700 vojenských studentů. Jde o počet, který zajistí stanovený počet připravených a kompetentních absolventů v požadovaných odbornostech pro jejich zařazení k vojenským útvarům. Podstatné přitom je, aby uchazeči o studium na naší jediné vojenské vysoké škole měli primární zájem sloužit jako vojáci z povolání.

Jsmo rádi, že se zájem o studium na Univerzitě obrany v posledních letech zvyšuje.

Za situace, kdy delší dobu klesá či stagnuje počet končících středoškoláků, kdy ostatním konkurenčním vysokým školám klesá počet uchazečů, k nám nastoupilo v roce 2016 o 25 % více uchazečů o vojenské studium. V letošním roce pak tento nárůst představuje 20%. Vysoký zájem je o studium na Fakultě vojenského leadershipu, kde se vzdělávají budoucí velitelé a odborníci na řízení zdrojů. Obdobně pozornosti se těší i studium na Fakultě vojenského zdravotnictví. Problém spočívá v nižším zájmu o technické odbornosti, kterých armáda naopak potřebuje výrazně vyšší počet, než dosud univerzita připravuje. Klíčové proto je, abychom na Fakultu vojenských technologií přijali daleko více studentů, než tomu bylo v minulých letech. To je náš primární úkol do nejbližší budoucnosti. K splnění tohoto úkolu provádíme aktivní marketingovou politiku, inovujeme její metody a formy a hledáme nové netradiční cesty, jak oslovit a získat zájemce o studium. Úzce přitom spolupracujeme s odborem doplňování personálu Agentury personalistiky AČR a příslušníky rekručních středisek a pracovišť.

Demografická křivka vám není příliš nakloněna. Je méně středoškoláků a vysoké školy tvrdě bojují o studenty. Kdybych se právě teď rozhodoval, na kterou vysokou školu mám jít studovat, resp. jakou budoucí profesi si mám vybrat, čím mě přesvědčíte, abych volil Univerzitu obrany?

Především bych vám řekl, že Univerzita obrany vytváří příznivé podmínky pro studium, sportovní a kulturní vyžití, pro různorodé potřeby dnešního mladého člověka a zejména pro získání kvalitního vzdělání a pro pracovní uplatnění v ozbrojených silách. Armáda svým příslušníkům garantuje sociální jistoty, poskytuje perspektivu dlouhodobé kariéry a současně vytváří optimální podmínky pro další vzdělávání a osobnostní rozvoj. Řekl bych vám, že Univerzita obrany je jediná vysoká škola v České republice, na které jako vojenský student dostanete měsíční plat dvanáct až čtrnáct tisíc. Budete zde studovat studijní obory, které mají uplatnění nejen v armádě, ale i ve státní správě, obranném a bezpečnostním průmyslu, zkrátka v civilním sektoru. V průběhu studia jsou vojenští posluchači stejně jako na civilních vysokých školách vysíláni v rámci programu Erasmus+ na zahraniční studijní pobyty s plným ekonomickým zabezpečením. Na Univerzitě obrany je každý posluchač respektován jako opravdová individualita. Studium probíhá v početné menších učebních skupinách, ve kterých je daleko větší prostor pro individuální pomoc studentům ze strany učitelů a velitelů. Navíc vojenská služba se těší vysoké společenské prestiži a respektu ze strany civilní veřejnosti. Profese vojáka a vojákyně z povolání je totiž do značné míry posláním přesahujícím klasické zaměstnání. Je to výzva převzít na sebe odpovědnost za bezpečnost naší země a našich spoluobčanů.

Nebude ale přesto muset armáda přijít s dalšími benefity, které by atraktivněly vojenské povolání?

Změny, které přináší nastupující mladá generace, jsou značně dynamické. Pracovní očekávání jsou odlišná od generací, které jsou v současnosti začleněny v pracovním procesu. V prvé řadě se jedná o očekávání přiměřeného finančního ocenění. V tomto smyslu má armáda co nabídnout. V našem marketingu finanční zabezpečení studia, finanční benefity a dobré platové podmínky absolventů hrají významnou roli. Dorůstající generace, která se obecně označuje jako generace Z, také preferuje jistotu práce spojenou s možnostmi kariérového růstu. Nový personální systém armády a náš širší nastavený vzdělávací systém vytváří vhodné podmínky pro garantování zaměstnání v prostředí velké a veřejnosti vysoce hodnocené firmy a současně možnosti postupného přechodu na různé pracovní pozice ve velitelských či odborných strukturách armády. Je ovšem zřejmé, že i ve stávajícím modelu vzdělávání na Univerzitě obrany budeme muset zvážit řadu podnětů, které studenti středních škol zohledňují při volbě vysoké školy. Na druhé straně dnešní mladá generace na začátku svého dospělého

„života“ ještě nemá jasno o své budoucnosti, často potřebuje vést, nechce příliš přebírat zodpovědnost. S těmito skutečnostmi se setkáváme i u našich studentů a proto jim trvale poskytujeme pomoc, vedeme je a učíme je nést zodpovědnost za svá rozhodnutí. Generace Z současně očekává větší flexibilitu v pracovní době a větší rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem. Bez ohledu na to, že vojenské povolání je obecně vnímáno jako velmi časově, fyzicky a psychicky náročné, záleží na konkrétním vojenském útvaru, zda dokáže vytvořit příznivé a atraktivní pracovní podmínky, které současně umožňují oprávněná naplnění soukromé stránky života.

Univerzita obrany měla v minulosti určité rezervy jednak v oblasti vojenskosti vnitřního prostředí, jednak v oblasti jejího sepětí s potřebami a činností AČR. Vidíte v tomto směru jistý posun?

Ten je zřetelný. Armáda prochází řadou organizačních, technologických i mentálních změn, které se samozřejmě musí promítnout do fungování a vnitřního chodu naší školy. Zároveň to vyvolává potřebu soustavné adaptace vzdělávacího systému a organizace vojensko-odborné přípravy

studentů. Univerzita obrany musí být efektivní jak z hlediska dosahování potřebného profilu svých absolventů, tak z hlediska finanční nákladovosti svého provozu. V oblasti posílení vojenskosti vnitřního prostředí u nás nesporně došlo k pozitivním změnám. Příslušníci velitelského sboru a vědecko-pedagogičtí pracovníci univerzity mění celkový přístup ke studentům, je kladen vyšší důraz na provázání vzdělávací činnosti, vojenské přípravy a výchovného působení učitelů na každém zaměstnání, ať už se jedná o cvičení z taktiky nebo o přednášku z použití určitého typu zbraňového systému v bojové činnosti.

Profilujeme se jako výrazně vojenská státní vysoká škola, jako skutečná vojenská univerzita. V této oblasti jsme v uplynulém období vykonali velký kus práce a přiblížili jsme Univerzitu obrany blíže k Armádě ČR v řadě sledovatelných aspektů. V současné době je již připraven model systemizovaných míst rotujících akademických pracovníků, na které budou přicházet ti nejlepší vojáci od vojsk, aby předávali své zkušenosti. Každý karierní voják by jako součást své vojenské kariéry tak měl strávit část služby ve vzdělávacím zařízení. Chceme do rozvoje Univerzity obrany zapojit více příslušníků našich ozbrojených sil. Měli by se daleko více podílet na činnosti vědeckých rad, poradních sborů a orgánů univerzity a jednotlivých fakult. Zkrátka chceme se dále více otevřít a být transparentní.

Druhou stranou téže mince je pak širší zapojování příslušníků univerzity do nejrůznějších aktivit Armády ČR. Jde především o periodické vysílání akademických pracovníků na cvičení a dlouhodobé praktické stáže k vojskům. Během nich si učitelé ověřují své teoretické poznatky a inovují si je o praktické soudobé zkušenosti z činnosti jednotek a štábů. Zkrátka vojáci – učitelé na Univerzitě obrany musí být kdykoliv připraveni přejít na příslušné funkce do štábů jednotek a útvarů a být schopni okamžitě a plnohodnotně plnit zadání jako další vojáci z povolání. Neoddiskutovatelný je také velký přínos Univerzity obrany v oblasti expertní a posudkové činnosti ve prospěch velení armády a jednotlivých sekcí generálního štábu. V tomto smyslu chceme být expertním centrem pro rozvíjení strategické a bezpečnostní komunity.

Je podle vás Univerzita obrany úspěšná i v mezinárodním měřítku, například ve srovnání s podobnými vojenskými vzdělávacími institucemi zemí NATO?

V posledních letech se tradiční vojenské školství v západoevropských zemích značně změnilo a přiklonilo se k systému akreditovaného terciálního vzdělávání. V tomto směru má Univerzita obrany značný náskok, protože s tímto typem vzdělávání má dlouhodobé zkušenosti. V tomto smyslu je příkladem zavádění akreditovaného vzdělávání na vojenských vysokých školách. V rámci programu NATO DEEP experti z Univerzity obrany pomáhají s transformací vojenského

A fakta

Bohuslav Příklad se narodil 12. července 1961 v Kroměříži. V roce 1984 absolvoval Vysokou vojenskou školu pozemního vojska ve Vyškově. O tři roky později byl ustanoven na této škole asistentem katedry raketového vojska a dělostřelctva. Postupně zde prošel funkcemi odborného asistenta, náčelníka skupiny, zástupce vedoucího a vedoucího katedry řízení palebné podpory. Je uznávaným odborníkem na automatizované systémy řízení palby dělostřelctva a modelování a simulace v této oblasti.

V letech 2001–2003 působil ve funkci proděkana pro vědeckou činnost Fakulty řízení vojenských systémů a od 1. března 2003 do 31. srpna 2004 vykonával funkci prorektora pro vědeckou činnost VVŠ PV ve Vyškově. Od 1. září 2004 vykonával funkci děkana Fakulty ekonomiky a managementu. Od 15. září 2005 do 31. července 2012 zastával funkci prorektora pro rozvoj Univerzity obrany. Od 1. srpna 2012 vykonává již druhé funkční období funkce rektora – velitele Univerzity obrany v Brně. Z titulu této nejvyšší akademické funkce je členem České konference rektorů, která sdružuje rektory veřejných, státních a soukromých vysokých škol ČR.

školství v takových zemích jako je Arménie, Gruzie, Ázerbájdžán nebo Srbsko. Univerzita obrany začala jako jedna z prvních v NATO vysílat do světa studenty v rámci programu Erasmus+, což v podmínkách vojenských posluchačů nebylo tak jednoduché jako u civilních studentů. A to mimo jiné z důvodu, že vojenští studenti mají nárok na úhradu veškerých výdajů v zahraničí, nejen na příspěvek z programu Erasmus+, což je poměrně nákladné. Univerzita obrany také rozvíjí vzájemně výhodnou mezinárodní spolupráci s vysokými vojenskými školami a dalšími vědeckými a odbornými institucemi států Severoatlantické aliance, PFP a Evropské unie.

Počítáte i do budoucna s další podporou programu Erasmus+ a s ještě početnější výměnou studentů s obdobnými zahraničními školami?

Se zapojením do programu Erasmus+ počítáme i nadále. Budeme usilovat, v rámci našich finančních možností, o navyšování počtu studentů, kteří získají mezinárodní zkušenosti na našich zahraničních partnerských školách a institucích. Tyto zkušenosti jsou velmi významné jak pro lepší odborný a osobnostní rozvoj studentů, tak pro pozdější úspěšnější integraci našich absolventů do zahraničních vojenských misí a mezinárodních velitelských struktur.

Před časem se generál v záloze František Mičánek stal děkanem na NATO Defence College v Římě. Byl to ojedinělý počin, anebo předpokládáte, že vaši přednášející a profesori by se v budoucnu mohli v širším měřítku zapojit do aliančního vojenského školství?

Univerzita obrany v Brně dlouhodobě usiluje a má ambice se rozvíjet do podoby

otevřené a prestižní vojenské univerzity v rámci NATO. To znamená, že na UO musí být formováni takoví učitelé a lektori, kteří obstojí ve srovnání s pedagogy ze zahraničních vojenských vzdělávacích zařízení a budou moci zastávat významné funkce na zahraničních školách a vědeckých institucích. Těší mě, že řadu takových učitelů máme již nyní. Ve své práci ve strukturách NATO využívají nabyté vědomosti a dovednosti a po svém návratu zúročují získané zahraniční zkušenosti v pedagogické a vědecké práci na Univerzitě obrany.

Jak moc se vám daří zapojovat do přednášek erudovaných odborníků z civilu, a to nejen ze školství?

V tomto směru lze konstatovat, že se nám zapojování českých i zahraničních vojenských i civilních odborníků do výuky daří. Zcela běžné je to u kariérových kurzů, především u Kurzu generálního štábu. Do vysokoškolské výuky se zapojuje řada učitelů z veřejných vysokých škol a odborníků z praxe. Desítky zahraničních učitelů ročně přednáší na univerzitě v rámci programu Erasmus+.

Zmínili jste Centrum bezpečnostních a strategických studií. Nepřilíší dobrá bezpečnostní situace ve světě asi klade zvýšené nároky na toto pracoviště, a to především v oblasti určité prognózy dalšího vývoje. Počítáte s jeho dalším výraznějším rozvojem?

V současné době je hlavním úkolem Centra bezpečnostních a strategických studií zabezpečování kariérových kurzů, analytická a expertní činnost. Do budoucna se úkoly a postavení centra významně rozšíří. Centrum by mělo podporovat dlouhodobý rozvoj Univerzity obrany jako národní

válečné školy, nejvyššího vzdělávacího zařízení v oblasti obrany a bezpečnosti. To znamená, že bude syntetizovat a na strategické úrovni rozvíjet vědeckovýzkumný a vzdělávací základ všech tří fakult univerzity. Současně se centrum bude nadále rozvíjet i jako nezastupitelné prognostické, koncepční a expertní pracoviště resortu MO a velení AČR.

Jaké jsou plány Univerzity obrany v oblasti modernizace nemovitě infrastruktury?

Musím říci, že v této oblasti se situace v posledních letech výrazně zlepšila. Probíhá postupná modernizace a revitalizace stávajících objektů, sportovního areálu, vnitřního vybavení učeben a laboratoří. Po období zvažování větších investic do Univerzity obrany se podařilo obnovit záměr výstavby Studentského centra UO v areálu KJB, jehož výstavba by měla být zahájena v roce 2019.

Není právě toto jedna z oblastí, jak ještě více atraktivnět studium na vaší škole?

Uchazeči o vysokoškolské studium se často rozhodují pod dojmem moderní infrastruktury, kterou v posledním období vybudovala řada vysokých škol. Naším zájmem je, aby i naši studenti měli vytvořené adekvátní podmínky pro výuku, ubytování i osobnostní rozvoj. Do zlepšení kvality života studentů investujeme finanční prostředky a přijímáme potřebná organizační opatření tak, aby studium na Univerzitě obrany bylo pro uchazeče stejně atraktivní, jako na jiných vysokých školách.

V letošním roce se konalo největší cvičení v historii českých speciálních sil Dark Shadow 2017

Poprvé i Centrum podpory

Vozidlo s povstalcí zastavilo na lesní cestě, kterou přehrazovala závora. Spolujezdec vedle řidiče nestačil ještě ani vystoupit, aby ji odstranil, když se z úkrytu vyřítla skupina vojáků. Ozbrojení byli bez jediného výstřelu zpacifikováni a odvedeni do lesa.

Podobu léčky za účelem získání zpravodajských informací od zajatců měla jedna z epizod největší odborného taktického cvičení českých speciálních sil Dark Shadow 2017. Jeho záměrem bylo připravit a nasadit jednotku tvořenou pozemním a leteckým prvkem speciálních sil, posílenou o bojovou podporu, INFOOPS (informační operace) a PSYOPS (psychologické operace). Zapojili se do něj příslušníci 601. skupiny speciálních sil včetně aktivní zálohy, Centra podpory speciálních sil, Leteckého odřadu speciálních operací a 103. praporu PSYOPS-CIMIC z Olomouce.

Dvě části

Cvičení Dark Shadow mělo stmelovací charakter, cvičilo se společně napříč

speciálními silami. Podobné akce se pořádají již od roku 2012. Nikdy ale v minulosti neměly takový rozsah. Tentokrát se výcviku účastnilo 250 příslušníků speciálních sil. Poprvé se zapojili i vojáci v loňském roce vzniklého Centra podpory speciálních sil. Speciálové nebojovali se standardní armádou, ale cvičili proti hrozbám, které jsou běžně označovány jako hybridní. Museli tedy čelit bývalým příslušníkům armády, policie, speciálních sil a zpravodajských služeb organizovaných v povstaleckých organizacích.

„Samotné cvičení jsme rozdělili na dvě části. První část byla zaměřena na stmelovací výcvik. Během ní cvičily jednotlivé útvary buďto samostatně, anebo společně s ostatními. Druhá polovina pak byla vyčleněna pro společně plněné bojové úkoly. V tuto chvíli již probíhá plánování,

v nejbližších dnech budou zasazeny odřady, které se skládají z již zmíněných prvků účastníků se tohoto zaměstnání. Pro jejich konkrétní výběr se stane rozhodující charakter plněného úkolu. Výsledkem pak bude větší míra stmelení mezi jednotlivými součástmi speciálních sil, stejně jako identifikace mezer ve výcviku a vybavení,“ zdůraznil nám velitel 601. skupiny speciálních sil plukovník gšt. David Franta.

Jedna z ofenzivních činností

„Jedná se o jednu z forem ofenzivní činnosti, tedy o jednu z forem jedné ze tří základních rolí Speciálních sil. Nacvičujeme útok na vozidlo, jehož cílem je získání zajatců, respektive živých osob, které následně vytěžujeme pro získávání informací,“ popisuje velitel roty 601. skupiny speciálních sil situaci, kterou jsme právě měli možnost vidět. „Jednotka z vyčkávacího prostoru zastavila vozidlo tichým způsobem. Během přiblížení k němu pak eskalovala hrozba a navázala komunikaci s protivníkem. Následovalo zajištění osob, vyčistění vozidla a jeho následná prohlídka.“

Jejím cílem může být získání nějakého důležitého materiálu, komunikačních prostředků, dokumentací, ale zejména osob. Součástí výcviku především u jednotek, které s danou problematikou začínají, je dodržování standardních operačních postupů. Všechno začíná teoretickým brífinkem, následuje procházení celého zásahu. Během něho si vojáci upřesňují pozice a dílčí úkoly jednotlivých

A fakta

Ředitelství speciálních sil Ministerstva obrany (ReSpecS MO) je přímo podřízený organizační celek náčelníka Generálního štábu pro velení a řízení Speciálních sil AČR (SpecS). Speciální síly jsou samostatným druhem sil, které poskytují České republice vysoce flexibilní a efektivní strategický nástroj v oblasti zajištění obrany a bezpečnosti. Jsou schopny ve všech geografických a klimatických podmínkách provádět celé spektrum speciálních operací, jako jsou speciální průzkum, ofenzivní činnost a podpora a vliv. Speciální síly mají své stále zástupce v mezinárodním štábu na NSHQ (NATO Special Operations Headquarters). To umožňuje ReSpecS MO sdílet nejaktuálnější informace, podílet se na plánování a řízení koaličních operací speciálních sil NATO a také na systému vzdělávání formou školení, kurzů a poradenství. V čele Ředitelství speciálních sil stojí plukovník gšt. Pavel Kolář.

SPECIÁLNÍ SÍLY

www.601skss.cz

A fakta

601. skupina speciálních sil (601. skss) je útvarem přímo podřízeným řediteli Ředitelství speciálních sil MO. Je jedinou jednotkou svého druhu, a proto poskytuje nejvyššímu velení jedinečné a unikátní schopnosti v rámci Armády České republiky. 601. skss sídlí v Prostějově a jejím velitelem je plukovník gšt. David Franta.

členů úderného týmu. V další fázi již jednotky cvičí samostatně. Vše pak vyvrcholí scénářem s nějakou modelovou situací. V této fázi by již každý příslušník úderného týmu měl přesně vědět, za co je zodpovědný.

Podpurná role

„Má dosavadní zkušenost s příslušníky Centra speciálních sil je dobrá, jejich připravenost je na vysoké úrovni. Oceňuji především úroveň nasazení a výraznou motivaci, což je pro tuto činnost velice důležité,“ dodává velitel roty 601. skupiny speciálních sil.

Příslušníci Centra podpory plnili na cvičení podpurnou roli. Takové je ostatně zadání jejich útvaru. „Primárně se jednalo o informační, psychologické operace a o bojovou podporu operátorů 601. skupiny speciálních sil. Sem spadá například zabezpečení palebné podpory a podpora dalších taktických činností. Naším cílem je disponovat takovými vlastnostmi, které šest set jednička nemá k dispozici. Jedná se například o těžkou palebnou podporu nepřímou palbou,“ říká zástupce velitele roty Centra podpory speciálních sil. „Zatímco v posádce plníme úkoly běžného výcviku,

zde již doladujeme přímo součinnost s 601. skupinou a dalšími prvky, které jsou začleněny do úkolového uskupení. Nejvíce se zaměřujeme na interoperabilitu.“

Centrum podpory speciálních sil je stále ve výstavbě. Probíhají výběrová řízení. V letošním roce se uskutečnila čtyři. „Je to podobné jako u šest set jedničky. Pro výběry jsme vyčlenili týden, během kterého se zaměřujeme na přezkoušení fyzické zdatnosti a psychologické odolnosti. Daří se nám nabírat nové vojáky. Okamžitě po začlenění do jednotky zahajují výcvik,“ zdůrazňuje zástupce velitele roty Centra podpory.

Letecký odřad i opravoval

Cvičení Dark Shadow se souběžně odehrávalo v několika výcvikových prostorech naší armády. Letecký odřad speciálních operací jsme zastihli na prostějovském letišti. Vyvezl si sem mobilní opravárenské pracoviště, kde bohužel museli využít zázemí hangáru letiště Prostějov. Mobilní opravárenské stanoviště totiž stále chybí. Takže součástí cvičení byly i opravy vrtulníků v polních podmínkách. Děly se zde předepsané práce. Odřad má k dispozici sedm modernizovaných vrtulníků Mi-171Š vyzbrojených rotačními kulomety Minigun. Součástí jejich vybavení jsou i tzv. rychlá lana, která umožňují uskutečnit výsadek během velice krátkého časového limitu. Letecký personál této jednotky patří k těm

nejvycvičenějším. Jsou k ní vybíráni lidé, kteří již mají nemalé zkušenosti a morální kredit. Tohle všechno umožňuje plnění úkolů speciálních operací.

„Naším úkolem zde je přeprava a nasazení speciálních sil do prostoru bojové činnosti, stejně jako jejich vyzvednutí. Jsme připraveni na všechny známé varianty vysazení. O konkrétním způsobu rozhodují velitelé na taktické úrovni, kteří plánují samotnou operaci. A to dle povahy terénu a daného úkolu,“ upřesnil nám velitel této letecké jednotky. „Cvičení se speciálními silami se od jiných zaměstnání liší především tím, že operace se zde plánují do těch nejmenších detailů. Posuzují se všechny možné situace, které mohou nastat. Na ně musí být všichni dokonale připraveni. A to jak na zemi, tak i ve vzduchu. Když se procvičovaný zásah co nejvíce blíží realitě, což je zde pravidlem, přispívá to výrazným způsobem ke zvýšení profesionální úrovně našeho personálu.“

Rozhodují o životech spolubojovníků

Jedna z epizod cvičení byla zaměřena na zdravotní přípravu. V jejím centru byla figurína, která nejen dýchala, ale použitým materiálem velice věrohodně simulovala lidskou kůži, svalovou hmotu i kosti. Z rány jí stříkala červená tekutina podobná krvi. Zorničky reagovaly na světlo, otevíraly se a roztahovaly.

www.respects.cz/CPSS

A fakta

Centrum podpory speciálních sil (CPSS) je nejmladší jednotkou speciálních sil. V rámci aktivit, které reagují na nově vzniklé bezpečnostní hrozby, vznikla dne 1. 7. 2016. Úkolem CPSS je podporovat 601. skss při vedení speciálních operací a působit v oblasti informačních a psychologických operací v rámci úkolových uskupení speciálních sil. V případě bojové podpory se jedná o široké spektrum palebné i další taktické podpory zasazených prvků speciálních sil při různých činnostech se zaměřením na ofenzivní činnost. Centrum podpory speciálních sil sídlí v Olomouci.

„Jedná se o jeden z nejnovějších produktů americké výroby. Do tohoto konceptu se zapojili i maskéři z Hollywoodu. Tato PFC figurína je určena pro prodlouženou péči v terénu. Je možné ji tedy intubovat, katetrizovat, je na ní možné provádět hrudní drenáž a dekompresi hrudníku atd. Cvičíme díky ní nejen naše aktivní zálohy na situaci, která může nastat kdykoliv v boji. S pomocí škrtidla mají zastavit zraněnému kolegovi krvácení z rány. Je to zásadní a nejdůležitější prvotní zdravotnická činnost na bojišti,“ vysvětluje příslušník polního obvodu speciálních sil. Zraněného pak musí co nejrychleji dopravit do bezpečí. Speciálové věnují

zdravotní přípravě takovou pozornost, protože rozhoduje o životech jejich spolubojovníků. „Naši zdravotníci jsou vyškoleni na výrazně vyšší úroveň, než jakou mají zdravotní sestry. Jsme vycvičeni a připraveni provádět některé úkony, které jsou vyhrazeny výhradně lékařům. K dispozici máme také prostředky, které nám umožňují udržet zraněného vojáka při životě v řádu desítek hodin. Tato schopnost je pro nás zásadní. Často jsme totiž nasazováni na území ovládaném protivníkem, kde lékař prostě není k dispozici. Každý z nás má několik odborností. Musíme ale být i plnohodnotnými bojovníky,“ dodává další z mediků.

Aktivní zálohy 601. skupiny speciálních sil vyjíždějí na cvičení třikrát čtyřikrát do roka. Od ostatních jednotek aktivní zálohy se odlišují již tím, že musí splnit podstatně tvrdší normy fyzické zdatnosti. Přezkoušení přitom opakují každý rok. „Fungujeme zde úplně stejně jako profesionální vojáci. Ve spolupráci s nimi plníme bojové úkoly. Je jedno, zda to řešíme my, anebo profici. Každé společné cvičení představuje pro nás jakousi další lekci. Všechno se totiž neustále vyvíjí, takže se pokaždé dozvídáme nové a nové věci. Vždy dostaneme mentora, který na nás dohlíží a také nám okamžitě poradí,“ zdůrazňuje jeden ze záložáků, velitel skupiny speciálního průzkumu.

Permanentní komunikace

Cvičení neprobíhá pouze v terénu, ale i v mediálním prostoru. „Protivník rozpoutal dezinformační kampaně, špinil naše politické představitele, zpochybňuje nasazení jednotek NATO. A tak nám nezbývá než reagovat. Historicky jsme tyto úkoly řešili ve spolupráci se 103. střediskem CIMIC/PSYOPS. V letošním roce začalo tuto schopnost budovat Centrum podpory speciálních sil. Nyní dochází k implementaci tohoto prvku do plánovacího procesu,

stejně jako do plnění úkolů upozorňuje plukovník Franta.

„Naši roli je podporovat činnost speciálních sil psychologickými a informačními operacemi. Spočívá to v ovlivňování schválených cílových skupin. V oblasti našeho nasazení je poměrně výrazná propaganda protivníka. My ji musíme analyzovat a provádět příslušná protiopatření. V prostoru odpovědnosti rovněž monitorujeme nálady obyvatelstva. Na jejich základě poskytujeme informace bojovým jednotkám, které již řeší konkrétní situace v místě nasazení,“ vysvětluje důstojník-analytik střediska informačních a psychologických operací. „Naše aktivity zahrnují různé techniky. Pokud je propaganda protivníka založena na zavádějících informacích, snažíme se je vyvrátit. Kromě toho v informačním prostředí podporujeme jak jednotky NATO, tak i místní ozbrojené síly.“

V praxi to vypadá tak, že si z vlastních řad určí jedince simulující protivníka. Ti pak proti nim rozehrávají klasickou propagandu, kterou prezentují prostřednictvím různých sdělovacích prostředků. Příslušníci střediska se pak snaží na to reagovat. Řídící cvičení nakonec celou záležitost vyhodnotí a přijme patřičná opatření.

„Jeden z důležitých principů psychologických operací je včasnost. Kdo se první vyjádří k nějaké situaci, získává výraznou výhodu. Proto se snažíme sledovat veškeré dění, a to nejen v prostoru operace. Všechno samozřejmě monitorujeme. A to především proto, abychom tuto výhodu mohli využít,“ dodává analytik. „Člověk neustále komunikuje. A to ať již verbálně či neverbálně. Každým postojem, rozmístěním zbraní atd. Právě z tohoto informačního hlediska se snažíme vysvětlit všem jednotkám, že jakákoliv jejich činnost obsahuje určité informace a při plánování operací je potřeba na to myslet.“

Text: Vladimír Marek, foto: Speciální síly

A fakta

Letecký odřad speciálních operací (LOSO), také známý v anglické verzi jako SOATU (Special Operations Air Task Unit) je v současné době budován jako schopnost a personálně a leteckou technikou soustředěn ve 222. vrtulníkové letce, 22. základny vrtulníkového letectva vzdušných sil AČR. Nedostatek schopností vzdušných sil podporovat speciální síly, vyplývající z operačních nasazení a z hodnocení výstavby sil NATO, vedl k rozhodnutí náčelníka generálního štábu AČR vybudovat vzdušný podpůrný prvek. V úzké spolupráci s americkým partnerem byl zahájen a v etapách prováděn výcvik, jehož součástí bylo v roce 2015 certifikování LOSO v sestavě úkolového uskupení speciálních sil AČR pro vycvičení do sil NRF 2016. Svým složením a připraveností je LOSO schopen podporovat speciální síly ve vzdušných operacích konvenčními i nekonvenčními způsoby. Letecký personál prochází náročným výcvikem podle standardů NATO – SOF.

Zaměřeno na aktivní zálohu

Novela zákona o službě vojáků v záloze

Vyšší odměny záložákům

Vojáci v aktivní záloze budou pobírat vyšší odměny za účast na vojenském cvičení. V poslanecké novele branných zákonů to schválil Senát hlasy téměř všech svých přítomných členů a následně i prezident. Odměny jsou náhradou platu v zaměstnání. Jejich růst by měl podle zdůvodnění zajistit, aby vojákům v aktivní záloze neklesly kvůli výkonu činné služby celkové příjmy.

původní zaměstnavatel a druhým daný služební úřad. Původní zaměstnavatel nemá povinnost hlásit nárok na platbu pojistného na stát, protože kategorie plátce pojistného (osoby konající službu v ozbrojených silách, s výjimkou vojáků z povolání, a osoby povolané k vojenskému cvičení) byla od 1. července 2016 zrušena.

Text: Michal Voska

„Vzhledem k tomu, že se jedná o zkušené vojáky, kteří tvoří základ jednotek aktivní zálohy, není v zájmu státu o ně přijít,“ napsali předkladatelé téměř ze všech sněmovních stran ve zdůvodnění novely. Vyšší odměny by mohly přilákat do aktivní zálohy i lidi s praxí, a tudíž s vyššími platy, než jaké jsou na základních pozicích v ozbrojených silách. Novela předpokládá, že odměna vzroste po dvou letech zařazení do aktivní zálohy o dvě pětiny, po čtyřech letech o desetinu a následně o další desetinu po každých třech letech až do 80 procent. V praxi by to znamenalo, že například od druhého roku zařazení do aktivní zálohy by vojákovi v záloze náležela odměna zvýšená až o 7 200 korun ročně, od sedmého roku až o 10 800 korun a od 13. roku až o 14 400 korun ročně. Podmínkou výplaty této zvýšené části odměny je ale výkon vojenské činné služby v pravidelném vojenském cvičení nebo v operačním nasazení.

všechny vojáky v aktivní záloze na nejvýše šest týdnů ročně. K nástupu na ceremoniální cvičení nebude nutná lékařská prohlídka, postačí písemné prohlášení vojáka o zdravotním stavu.

Odvody sociálního a zdravotního pojištění

Pro zaměstnavatele se nic nemění, tedy zaměstnavatel po dobu výkonu aktivní zálohy neplatí zaměstnanci náhradu mzdy ani platu, nebude odvádět ani pojistné na zdravotní a sociální pojištění. Veškeré odvody zajišťuje Vojenský správní úřad. Ovšem je třeba si uvědomit, že po dobu vojenského cvičení dochází u daného zaměstnance k souběhu dvou zaměstnání (pokud tento zaměstnanec není zaměstnancem ještě dalších zaměstnavatelů), kdy jedním zaměstnavatelem je

Odměna dle dnů služby

Konkrétní výše odměny se vypočítává poměrně podle počtu dnů služby.

Předloha mění i další části branných zákonů účinných od loňského července, aby podle autorů naplnily očekávané cíle. Například vojákům v záloze bude náležet roční odměna 18 000 korun, pokud budou na pravidelném cvičení aspoň sedm dnů za rok. Nyní stačil jeden den. Novela dále zpřesnila druhy vojenských cvičení a jednotně stanovila délku pravidelného cvičení pro

A fakta

Peněžními náležitostmi vojáků v aktivní záloze se rozumí služné, příplatek za službu v zahraničí, zvláštní příplatek, odměna, motivační odměna a náhrady podle § 19 až 21 zákona č. 45/2016 Sb., o službě vojáků v záloze. Ze služného, příplatku za službu v zahraničí a zvláštního příplatku se sráží daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, pojistné na veřejné zdravotní pojištění a důchodové spoření.

Cvičení Elbe 2017 se účastnili kromě českých ženistů i vojáci Ozbrojených sil Slovenské republiky a Texaské národní gardy

Ženisté pod palbou

Nepřítel zničil všechny mosty v okolí rozmístění jednotek. Za řekou probíhá tuhý boj. Technika s vojáky se musí dostat za každou cenu na druhý břeh, aby podpořila své jednotky. A to už je úkol pro ženisty. V první fázi musí na obou březích najít místa pro plavbu bojových vozidel pěchoty a následně v co nejkratší době vybudovat pontonový most v délce 146 metrů.

Jako první se na Labi objevuje devět motorových vlečných člunů a remorkérů, krátce nato se objevuje průzkumné družstvo, které zjišťuje charakteristiku vodního toku, profil dna a parametry břehu. K určenému místu přijíždí bojové vozidlo pěchoty BVP-2 s posádkou. Vjíždí určenou náplavkou do vln Labe a opouští ji na protilehlém břehu. Hned za bojovým vozidlem vjíždí do vody obojživelný pásový transportér PTS-10, který přepravuje vojáky, materiál i bojovou techniku.

Úkol: zajistit bezpečný přechod

„Tento sedmnáctitunový transportér uveze ve vodě až deset tun a slouží k přepravě neplovoucí bojové techniky, která je určena k podpoře prvosledových jednotek zajišťujících předmostí,“ informuje podplukovník

Jiří Machoň, velitel 151. ženijního praporu a řídící cvičení. „Jeho maximální rychlost s nákladem do pěti tun je na souši 42 km v hodině, ve vodě pak 10 km v hodině. Jeho předností se osvědčily zejména při povodních v letech 1997, 1998, 2002 a 2010.“

Ve chvíli, kdy se bojová vozidla přeplavala na protilehlý břeh, začíná být na opačném břehu živo. Přijíždí souprava pěti vozidel Tatra 815 PMS s naloženými pontonovými díly. Po spuštění pontonových dílů do Labe vozidla okamžitě odjíždí. „Osádky prvního mostního úseku složeného z jednoho pobřežního a čtyř říčních dílů pontonové mostové soupravy provádí na povel velitele mostního úseku ve dvojicích uzamčení palubních a dnových zámek a následně spojují jednotlivé pontonové díly pomocí dolních a horních spojů,“ popisuje práci ženistů na vodě řídící cvičení.

Vzápětí se již připojují čluny k říčním dílům. „Tady jednotka sestavila přívozové

soulodí o nosnosti 90 tun, složené z pěti pontonových dílů,“ dodává podplukovník Machoň. „Po veškeré přípravě ženisté se spouštějí rampové nosníky pomocí rampovníkových ramen a na palubu najíždí vozidlo Pandur II. Vozidlo se musí zajistit proti posunu, zvednou se rampové nosníky, souprava se odváže a soulodí pomocí člunů přepraví techniku bezpečně na druhý břeh.“

Tři státy – jeden tým

Nyní je potřeba vytvořit 146 metrů dlouhý most. K tomu je zapotřebí 22 pontonových dílů. Ke břehu přijíždí souprava šesti pontonových automobilů s naloženými díly. Po shozu pontonových dílů do vln Labe dochází k rozevření dílů působením výtlačku a vlastní hmotnosti.

„Osádkami druhého mostního úseku složeného z pěti říčních a jednoho pobřežního dílu jsou příslušníci pontonové roty z Bechyně, ženijního praporu ze Seredi a Texaské národní gardy,“ konstatuje poručík Miroslav Lacina, velitel 2. úseku. „Nyní musí ženisté uzamknout a následně spojit pontonové díly v mostní úsek. Ten pak bude následně protiproudě vytažen silami lancovníků a na povel velitele celého mostu připojen k třetímu úseku.“

Velitelem třetího mostního úseku je poručík Matúš Velikový z ženijního praporu slovenské armády v Seredi. Po přípravě

třetí části mostu vydává velitel mostu signál ke spojení druhého a třetího úseku v jeden celek. Po spojení všech dílů vydává velitel mostu povel k vytočení mostu do jeho osy.

Pobřežní družstva připravily nájezdy tak, aby v délce nejméně pěti metrů od rampových nosníků byly v přímé ose mostu a jejich sklon nepřesahoval dvacet procent. „Družstva mají k dispozici zemní kotvy, krátké a dlouhé kotevní kolíky, kladkostroje, vytahovače kolíků, navijáky s lanem a vyvazovací lana,“ popisuje výstroj ženistů podplukovník Machoň.

Útok přišel ze vzduchu

Vzdušný pozorovatel identifikoval hrozbu napadení ze vzduchu. Velitel mostu vydává povel k opuštění mostu. Do několika minut přichází vzdušný útok. Dělostřelecké prostředky nepřítele zasáhly část mostu. Velitel mostu provádí kontrolu a následně zjišťuje rozsah poškození. Po odvrácení aktuální hrozby se ženisté vrací na most.

„Při útoku došlo k poškození jednoho říčního dílu, ten musí být odpojen a nahrazen záložním,“ konstatuje podplukovník Machoň. „Po výměně poškozeného dílu jsou spuštěny pobřežní díly, most je vykotven na přílehlý a protilehlý břeh a nakonec musí ženisté překlopit rampové nosníky. Pak celá osádka most opouští. Zůstávají pouze členové mostní hotovosti.“

Zatěžkávací zkoušku mostu provádí dvojice tanků T-72. Po jejím provedení je pontonový most otevřen a náhradní cesta pro pěchotu i techniku přes řeku je vytvořena. Ženisté tento téměř stopadesátimetrový most stihli postavit za necelých padesát minut.

Sladěnost jednotek NATO

„Práce ženistů není jen o rychlosti, ale zejména o taktice, odborných dovednostech a bojových schopnostech jednotek, které se na vytvoření přechodu vodní překážky podílejí,“ uvádí plukovník Jiří Lustyk, velitel 15. ženijního pluku z Bechyně. „Hlavním cílem tohoto cvičení byla především demonstrace ženijních schopností v rámci jednotek NATO v situaci přibližující se reálné situaci ozbrojeného konfliktu. Podobná cvičení organizujeme již od roku 2005 a pro možná společná alianční nasazení je považují za velmi důležitá.“

Cvičení se už tradičně účastní i příslušníci ženijního praporu ze slovenské Seredi. „Naši vojáci přijeli velmi dobře připraveni, postupy i technika nejsou pro nás neznámé,“ informuje poručík Matúš Velikový, velitel 1. pontonové roty ženijního praporu Seredi. „To nejcennější, co si odtud odvážíme, jsou především získané zkušenosti a nácvik sladěnosti a komunikace v mezinárodním týmu.“

„Dnešní cvičení hodnotím velmi pozitivně, a to jak ve smyslu stanových limitů, ale hlavně z pozice zvládnutí ženijních odborných, taktických a bojových schopností

v rámci jednotek NATO,“ hodnotí cvičení plukovník gšt. Jiří Tršo, náčelník ženijního vojska Armády ČR. „Je nutné si uvědomit, že ženisté mají v sobě mnoho odbornosti a schopnosti, a příprava násilného přechodu vodní překážky je jen jednou z mnoha, kterými disponují. Pro naše ženisty je však

důležitá i spolupráce s dalšími aliančními armádami, proto velmi vítám, že se cvičení už tradičně účastní vojáci z Ozbrojených sil Slovenské republiky a Texaské národní gardy.“

Text a foto: Jana Deckerová

Český zdravotnický tým se zapojil v září do aliančního cvičení Vigorous Warrior 2017

Ropa rozpoutala válku

Získat vládu nad územím ropovodu v příhraniční části dvou sousedících států. To byl hlavní cíl nepřítel. Spory se vyostřují v ozbrojený konflikt. Do oblasti míří vojáci obou států. Napadený stát je součástí NATO a žádá podporu aliančních jednotek. Český stát vysílá do ohrožené oblasti zdravotnický tým polní nemocnice a specialisty biologické ochrany. V německém vojenském výcvikovém prostoru Lehnin a v námořním přístavu Rostock začalo mezinárodní cvičení Vigorous Warrior 2017 s více než tisíci vojáky z dvaceti šesti států Aliance.

V přední linii vrcholí ostré boje. Alianční státy vojensky podporují napadený stát pozemními i vzdušnými silami. Mezinárodní tým NATO společnými silami atakuje nepřítel. Na obou stranách dochází k válečným zraněním i ztrátám na životech válčících vojáků.

Příjem raněného, operace, stabilizace

Postavit polní nemocnici pro příjem raněných z jednotlivých mezinárodních

modulů, to byl hlavní úkol hned pro několik zemí. Musí do sebe zapadnout jako puzzle. Česká armáda vyslala do ohrožené oblasti zdravotníky do mezinárodní „ROLE 2 Basic“, do logistického týmu se zapojili čeští kuchaři a velmi významná byla česká účast jednotky z odboru biologické ochrany z Těchonína. Ti si ve spolupráci s německým námořnictvem a americkým lékařem vyzkoušeli převzetí pacienta s podezřením na nákazu horečkou Lassa.

Do polní nemocnice je transportován českou obrněnou sanitkou raněný

francouzský voják. Prvotní vyšetření provádí lítevá lékařka. Zranění vojáka jsou závažná, proto rozhoduje o okamžité operaci. Tu provádí v německém operačním sále německý chirurg, laboratorní testy zajišťuje slovenská laboratoř a následnou pooperační péči poskytuje belgická lůžková část. Na transport do vyššího stupně nemocniční péče čeká pacient v české lůžkové části. I tak může v ozbrojeném konfliktu vypadat realita vojenské polní nemocnice, která je složena z jednotlivých mezinárodních zdravotnických modulů. Jednotlivé národnosti

kromě odborností spojuje jeden společný jazyk – angličtina.

Se šrapnelem v hlavě

„Voják byl zraněn šrapnelem na tváři, byl přivezen do polní nemocnice ROLE 2 Basic, kde byl vyšetřen, byla mu přidělena kategorie C, což znamená, že jeho péči přebírá náš modul,“ informuje podplukovník Ivo Kašpárek, velitel modulu „Patient Holding“. „Po přijetí a vstupním vyšetření jsme zjistili, že se jedná o zranění na hlavě, pacient komunikoval, provedli jsme hodinovou observaci, podali analgetika a pravidelně kontrolovali jeho klinický stav. Zjistili jsme, že pacient je stabilní a rozhodli jsme o přeložení na lůžko kategorie ‚Charlie‘, kde bude čekat na odsun na vyšší ROL, kde ho převezme specialista ORL, který je schopen jeho zranění definitivně ošetřit, odstranit šrapnel a následně ošetřit ránu.“

„S vysíláním českých zdravotnických týmů do zahraničních operací máme dlouholeté zkušenosti a toto cvičení je pro nás výjimečné právě v tom, že nám umožnilo cvičit situace, které nejsou v tak velkém rozsahu časté a obvyklé a vítáme i pro nás neznámý terén,“ říká plukovník Radek Hubač, velitel české jednotky zdravotníků Agentury vojenského zdravotnictví Armády ČR.

„Působím v polní nemocnici krátce, takže sbírám praktické zkušenosti, které bych měl rutinně umět, ale nikdy jsem se nedostal do situace, kdy bych je ve válečné praxi vyzkoušel,“ konstatuje podplukovník Jiří Tóth, český lékař z mezinárodního modulu primární péče. „Teorii znám, ale na vlastní oči jsem nikdy neviděl, jak v praxi probíhá třídění zraněných v polní nemocnici složené z mezinárodních týmů. Přímou v praxi vidím, jak to provádí Belgičan, který skutečně slouží na Emergency, rozděluje raněné na příslušné moduly, abychom byli schopni raněné zvládnout třeba i při hromadných příjmech. Proto jsou pro mne cenné

i kontakty na odborníky z ostatních armád, jejichž zkušenosti bych mohl aplikovat i ve své praxi.“

Horečka Lassa aktivuje biotým z Těchonína

V rostockém přístavu na palubě lodi, která právě zakotvila, jsou identifikovány dvě osoby s vysokými horečkami, bolestmi břicha, zvracením, průjmem, krvácením ze sliznic a tělesných otvorů. Podle prvních příznaků je jasné, že se jedná o vysoce nebezpečnou nákazu v podobě akutního virového horečnatého onemocnění. Zdravotníci vyslovují podezření na horečku Lassa.

„Toto onemocnění, stejně jako například Ebola, spadá do kategorie takzvaných hemoragických neboli krvácivých horeček,“ vysvětluje podplukovník Aleš Rybka, velitel českého biologického týmu vyslaného do rostockého přístavu. „Ačkoliv ve většině případů mívá relativně mírný průběh, zhruba ve dvaceti procentech může krvácení zasáhnout i vnitřní orgány a způsobí pacientovi smrt. Protože se jedná o nemoc, která je přenosná i běžným kontaktem, je aktivace našeho týmu přirozenou reakcí.“

Operační schopnost do deseti hodin

Do rostockého přístavu je okamžitě povoláno několik týmů. S různým biologickým vybavením dorazil český, slovenský, italský, rumunský a maďarský tým. Mezi nimi byla i jednotka českých specialistů z odboru biologické ochrany z Těchonína. „Náš tým disponuje mobilním biologickým pracovištěm k dočasné izolaci pacienta,“ vysvětluje podplukovník Rybka.

Podezřelé z nákazy bylo nutné zajistit, musely se jim odebrat vzorky a pacienti se následně transportovali za přísné bezpečnostních podmínek, aby se předešlo dalšímu šíření nákazy. „Nakaženého jsme hospitalizovali v našem mobilním hospitalizačním pracovišti, kde mu náš tým poskytl nezbytnou zdravotní péči a proběhnu transport do speciálního zařízení vyššího stupně,“ dodává velitel českých specialistů biologické ochrany.

Cennou zkušeností pro český tým bylo především procvičení rozvinutelnosti. „Plných operačních schopností, tedy příjmu prvního pacienta, jsme byli schopni za deset hodin od vydání rozkazu,“ konstatuje podplukovník Rybka. „Je to o dvě hodiny méně, než je časová norma. Zároveň jsme siověřili a ověřili schopnost udržování směnného provozu. I v této části jsme obstáli.“

Text a foto Jana Deckerová
a kpt. Lucie Masaříková

Stanovení pořadí vojáků je jedním z podkladů systému řízení kariér

Na základě příslibu z minulého čísla A reportu odpovídáme na další otázky k aplikaci RMO č. 9/2017 *Věstníku Stanovení pořadí vojáků z povolání pro realizaci personálních opatření systému řízení kariér.*

Zveřejňování dosažených bodových výsledků?

Opakují se dotazy na zveřejnění konkrétních výsledků stanovení pořadí, tedy dosažených bodů jednotlivých vojáků.

Je třeba mít na paměti, že při stanovení pořadí jde především o zhodnocení obecných kariérních předpokladů vojáka, a o stanovení směrného čísla předpokládaného uvolnění služebních míst v jednotlivých vojenských oborech a odbornostech. Nejde o hodnocení odborných kvalit vojáka ani jeho předpokladů pro případné zařazení na konkrétní služební místo.

I když mají bezesporu všichni vojáci z povolání určitou úroveň kariérních předpokladů, jejich potenciál nemusí být vždy plně rozvinut a využit. Výsledky prvního stanovení pořadí potvrdily, že existuje výrazný rozdíl mezi plněním některých kariérových

předpokladů mezi skupinami vojáků, podle jejich odbornosti. Jde s největší pravděpodobností o výsledek podmínek služby některých speciálních odborností i jejich naplněnosti. Postup rozdělit celkový seznam na pořadí v jednotlivých vojenských odbornostech se tak ukázal jako správný. Úroveň dosahovaných bodů v jednotlivých odbornostech je velmi rozdílná a při porovnávání bez hlubších znalostí by při zveřejnění dosažených bodů u jednotlivých vojáků vznikla řada zbytečných problémových situací.

Druhým z důvodů je, že voják s nejvyšším počtem bodů nemusí být služebně zařazen na služební místo s vyšší hodností jako první. Na konkrétní služební místo se totiž vybírá především podle odborných znalostí, dovedností i praxe a toho nevhodnějšího kandidáta pro zařazení na konkrétní služební místo tak nemůžeme hledat podle dosažených bodů ve stanovení pořadí.

Samozřejmě bude velmi pravděpodobná situace, kdy ten nejlepší voják z pohledu kariérových předpokladů bude i odborně výborně připraven. To však opět nemusí znamenat, že bude hned od 1. července příslušného roku jmenován do vyšší hodnosti a zařazen na nové služební místo. Může totiž být předem známo, že se pro něj nevhodnější (v tomto případě neodpovědnější) služební místo uvolní až příští rok a k jeho služebnímu zařazení dojde klidně mezi posledními.

Spolu se zveřejněním bodového hodnocení jednotlivých vojáků by rovněž muselo současně dojít ke zveřejnění podrobného komentáře dosažených výsledků, ideálně ještě s vyhodnocením odborných kvalit jednotlivých vojáků, a také k ohodnocení důležitosti jednotlivých služebních míst. To by bylo, z hlediska časové, administrativní a personální náročnosti, nerealizovatelné.

O zveřejňování počtu dosažených bodů jednotlivými vojáky z povolání se proto neuvažuje. Bylo by to zavádějící a v konečném důsledku by to mohlo přinést řadu vztahových problémů mezi vojáky.

vrací z rodičovské dovolené, ztrácejí body přidělované zejména za praxi v průběhu služby a za služební hodnocení. Fakticky se tak většina vojáků na rodičovské dovolené zařadila do skupiny vojáků s podprůměrným služebním hodnocením. To deformuje celkový pohled na výsledky stanovení pořadí. Pro systém se jeví jako vhodnější zařazovat tyto vojáky do stanovení pořadí až po jednom či dvou letech od návratu do činné služby.

Proč jsou z procesu vyjmuti vojáci ve vojenské hodnosti poručík a jsou hodnoceni štábní praporčíci?

Tazatel pravděpodobně předpokládá, že v systému řízení kariér vojenská hodnost poručík přímo navazuje na vojenskou hodnost štábní praporčík, a že vynecháním vojenské hodnosti poručík dochází k narušení systému stanovení pořadí.

Ve skutečnosti tomu tak není. Štábní praporčík představuje vrchol ve vojenské kariéře, kdežto poručík zpravidla její začátek.

Skutečným důvodem je, že v případě štábní praporčík již kariérově růst nemůže, je možný jeho pohyb pouze v opakování doby rozhodné ve stejném služebním

doba výkonu služby potřebná pro jmenování do hodnosti nadporučíka. Koneckonců s tím počítají i tabulky počtů ozbrojených sil, které umožňují dříve nebo později jmenovat všechny poručíky do vyšší hodnosti. Proto je zařazení poručíka do systému stanovení pořadí považováno za nadbytečné.

Proč jsou do stanovení pořadí zahrnuti vojáci, u kterých od posledního služebního zařazení uplynula nejméně polovina rozhodné doby stanovené pro služební místo a raději se nepřihlíží k době výsluhy v hodnosti?

Kariérní postup vojáka je fakticky brzděn povinností splnění minimální doby výkonu služby ve vojenské hodnosti. Tato doba je pro všechny vojenské odbornosti zákonem stanovená stejná. U mnohých specializací by však postup ihned po dosažení minimální výsluhy v hodnosti v konečném důsledku vedl k obsazování služebních míst vojáky s malými nebo žádnými zkušenostmi. Systém řízení kariér byl proto na počátku stanoven s ohledem na potřebu získání

Problematika zařazování vojáků na rodičovské dovolené do seznamu pro stanovení pořadí.

Další skupina dotazů se týkala zařazování vojáků nebo vojáků na rodičovské dovolené do procesu stanovení pořadí. Ano, je to problém. Zkušební hodnocení provedené v letošním roce prokázalo, že vojáci, kteří se

zařazení nebo změna služebního zařazení ve shodné vojenské hodnosti. Postupy pro hodnocení kariérních předpokladů by tedy byly použity pro zcela jiné cíle.

V případě poručíků se předpokládá jmenování do vojenské hodnosti nadporučík jako automatické. Jde o vstupní pozici do důstojnického sboru. Drtivá většina poručíků má na základě studia nebo náborového příspěvku povinnost setrvat ve služebním poměru mnohem delší dobu, než je

odborné praxe, což u různých odborností vyjadřuje právě stanovení doby rozhodné na služebním místě.

Pro dosažení stanoveného cíle, tj. řízení kariéry vojáka z povolání, je proto žádoucí upřednostnit splnění poloviny doby rozhodné ve stávajícím služebním zařazení před splněním minimální doby výkonu služby ve vojenské hodnosti.

Hranický prapor cvičil dosažení operačních schopností

Operace METRO-B

Nejrozsáhlejším cvičením, kterým v průběhu letošního roku prošel 71. mechanizovaný prapor „Sibiřský“, nese označení METRO. Na konci června se ve vojenském výcvikovém prostoru Hradiště uskutečnila jeho první část, operace METRO-A 2017, na kterou hranický prapor navázal dalším komplexním polním výcvikem v září s příhodným pojmenováním METRO-B.

Především, tedy červnového vyvedení, se zúčastnila většina příslušníků a jednotek hranického praporu, doplněných o příslušníky 132. dělostřeleckého oddílu a 74. lehkého motorizovaného praporu. Celkem na 370 vojenských profesionálů s více jak 60 kusy vojenské techniky. Samotnému vyvedení samozřejmě předcházela plánovací proces a také předchozí výcviky jednotlivců (především nováčků), stejně jako mechanizovaných rot na stupni družstvo ve vojenském výcvikovém prostoru Libavá. Finální, zářijové vyvedení se neslo v podobném duchu, jen počet cvičících se zvýšil na 400, přičemž počasí si s účastníky pěkně zahrávalo. Teplotní rozdíl mezi jednotlivými dny byl i 20 °C.

Podpora velitelské roty

„Navázali jsme na červnové úkoly a zaměřujeme se na sladění činností mechanizovaných družstev a čet. Výcvik je prioritně zaměřen právě na příslušníky mechanizovaných rot s podporou velitelské roty a roty logistiky seskupených do 71. praporečnického úkolového uskupení,“ přiblížil průběh řídicího cvičení major Roman Ondroušek. Cvičení začalo kombinovaným přesunem, kdy veškerá pásová technika

včetně vozidel a terénních automobilů UAZ byla přepravena po železnici. Zbýlá kolová technika se pak na vzdálenost více než 400 kilometrů přesunula po vlastní ose. Na rozdíl od nedávného cvičení SCREENER 2017 probíhalo toto vyvedení bez simulování nepřítele. Do operace byl sice zapojen prakticky celý prapor, maximální pozornost ale byla věnována dosažení operačních schopností družstev druhé a třetí mechanizované roty.

Bojové drily při napadení

Hlavním tématem bylo sladění jejich činností a mechanizované jednotky tak v průběhu dvou týdnů procvičily bojové drily při napadení, kontaktu s protivníkem nebo překonávání nebezpečného prostoru, dále činnost družstev při přesunu, útoku i obraně. Bez ohledu na počasí, které ve vojenském prostoru Hradiště panovalo, vojáci absolvovali střelby z ručních i lafetovaných zbraní a házení ručních granátů. Kromě toho vojáci trénovali maximální efektivitu použití útočné pušky BREN v různých polohách. Své umění zdokonalovali nejen příslušníci rojů, ale i řidiči bojových vozidel pěchoty, jejichž výcvik byl zaměřen na řízení ve složitých terénních podmínkách.

Náročné pro nováčky

Jak bylo zmíněno, značná část cvičících jsou v armádě nováčky a proto pro ně bylo druhé, dlouhé vyvedení během několika měsíců těžkou zkouškou fyzických i psychických sil. Nervozita byla patrná zejména při prvním vyvedení v červnu, leč až jde o nováčky, stále to jsou vojenští profesionálové a tak v září byl jejich výkon o poznání lepší, včetně odstranění „dětských“ chyb v podobě pomalejšího přebíjení a horší přesnosti střelby. Naopak zacílení na vyjždějí terče bylo zcela bezchybné a rychlost zacílení dostačující. Řada střel z RPG přesně nalezla svůj cíl i když jde již o novější typy, které jsou jinak vyvážené a pro vojáky je jejich ovládnutí o něco náročnější než v předchozích verzích. Cvičením METRO-B prakticky vyvrcholil výcvikový rok u 71. mechanizovaného praporu a pro velitele a řídící šlo o zúročení jejich celoroční přípravy.

Text a foto: Michal Voska

Čtvrtý ročník celoarmádní soutěže obhájil loňský vítěz

Nejlepší řidič

V posádce Vyškov se na konci září uskutečnil pod záštitou náčelníka Generálního štábu Armády České republiky a v organizaci Centra dopravní výchovy Velitelství výcviku – Vojenské akademie (VeV-VA) již čtvrtý ročník celoarmádní profesní soutěže „Nejlepší řidič AČR“. Své prvenství a titul nejlepšího řidiče si odnesl desátník Petr Šopinec z 25. plrp ze Strakonice.

Disciplíny jsou překvapením

Soutěž probíhala stejně jako v loňském roce v kategoriích zabezpečovacích i bojových vozidel, přičemž se soutěžilo v šesti kategoriích: UAZ 469B, Land Rover 90, Tatra 810, Tatra 815 8x8, Pandur II a BVP-2. Soutěžilo 72 nejlepších řidičů armády v sedmi disciplínách a premiérově se jezdilo i v noci. Řidiči se ve většině případů probjovali do této soutěže z předkol u brigád či pluků, přičemž již podruhé se účastnili také příslušníci Hradní stráže. Být nejlepším armádním řidičem však neznamená jen skvěle řídit. Soutěžící tak musí každoročně prokázat kromě svého řídicího umění celou řadu dalších znalostí a dovedností. Je potřeba počítat například s prověřením znalostí formou testu na čas, z praktické údržby vozidel či praktických znalostí v poskytnutí první pomoci při dopravní nehodě. Při té je třeba bezchybně určit pořadí úkonů, vyprostit raněného a resuscitovat jej pod bedlivým dohledem rozhodčích.

Co na armádní řidiče vyškovské Centrum dopravní výchovy připravilo je vždy utajeno až do posledních okamžiků. Řidiči zabezpečovacích vozidel tak letos předvedli své schopnosti a dovednosti v přepravě materiálu a přípravě na extrémní terén, jízdou terénem, ranžirování (pozn. přesné manévrování vozidlem ve stísněném prostoru) či zastavení na přesnost. Řidiči bojových vozidel se potýkali s jízdou terénem, manévrováním ve stísněném prostoru i slalomem. Na regulérnost soutěže dohlížela jak soutěžní porota složená

ze zástupců VeV-VA, Sekce rozvoje plánování schopnosti MO a velitelství Pozemních i Vzdušných sil, tak více než desítka rozhodčích z Centra dopravního výzkumu.

Obhájil prvenství

„Zajímavostí letošního ročníku bylo obhájení prvenství z minulého ročníku, kterého dosáhl desátník Petr Šopinec. Velký dík ovšem patří všem účastníkům, počasí nám příliš nepřálo a tak co do náročnosti šlo o ten nejextrémnější ročník ze všech předchozích. Potěší i zvyšující se zájem, když byla tato soutěž pořádána poprvé, účast byla zhruba poloviční. Nyní své dovednosti porovnálo 72 řidičů v šesti kategoriích,“ hodnotí podplukovník Radoslav Mareček, přičemž vyzdvihl také fakt, že armádní řidiči bravurně zvládají poskytnutí první pomoci. V závěru pak ještě dodává: „Příprava takovéto soutěže je velmi náročná a bez pomoci rozhodčích na jednotlivých disciplínách a překážkách bychom ji jen stěží dokázali zvládnout. Všem tak patří velké poděkování,“ dodává za organizátory podplukovník Mareček, náčelník Centra dopravní výchovy. Slavnostního ukončení soutěže se zúčastnil gen. Aleš Opata (ZNGŠ-NŠ) a gen. Josef Kopecký (V VeV-VA).

Text a foto: Michal Voska

A fakta

Vítězové jednotlivých kategorií se utkali o celkové vítězství v superfinále. Již podruhé za sebou zvítězil desátník Petr Šopinec z 25. plrp, 2. místo obsadil četař Jan Bauer ze 74. Imopr a na 3. místě se umístil rotmistr Jozef Seč z 13. dp. Vítěz soutěže obdržel putovní pohár NGŠ AČR. Na finalisty čekala řada hodnotných cen.

Agentura profesního rozvoje a podpory aktivit připravila projekt ke zdokonalení výuky anglického jazyka přímo v útvech ACR

Odstartoval pilotní projekt výuky angličtiny

Přípravě lidských zdrojů věnuje resort obrany značnou pozornost. K základům propracovaného systému patří vojenské odborné a kariérové kurzy. Ke splnění kvalifikačních požadavků je nezbytná znalost anglického jazyka na určitém stupni, kterou vojáci prokazují zkouškou v souladu s normou STANAG 6001 Ed 4. Agentura profesního rozvoje a podpory aktivit přichází s nabídkou, která by mohla systém jazykového vzdělávání rozšířit. O jakou nabídku se jedná a kdo ji bude moci využít, na to jsme se zeptali plukovníka gšt. Pavla Vobůrky, ředitele Agentury profesního rozvoje a podpory aktivit.

„Jednoznačným a určujícím podnětem pro rozšíření nabídky jazykového vzdělávání je stav úrovně připravenosti resortu daný závazkem vůči Severoatlantické alianci, který v současné době nedosahuje

plánovaného stavu a neodpovídá ani vlastnímu závazku daným materiálem – Koncepte přípravy personálu resortu MO na období 2012–2018,“ vysvětluje Pavel Vobůrka. „Naše agentura v rozsahu své

působnosti na základě požadavku odboru vzdělávací politiky sekce státního tajemníka v MO v minulosti zabezpečovala organizaci doplňku jazykového vzdělávání cestou soukromých subjektů vybraných ve výběrových řízeních. Tato cesta se však po vyhodnocení výsledků zkoušek absolvovaných u Centra jazykového vzdělávání Univerzity obrany ukázala jako neefektivní a hlavně nerefletovala sladění výcviku a vzdělávání podle požadavků velitelů posádek a jednotlivých organizačních celků resortu. Na základě těchto zkušeností a rozhodnutí státního tajemníka v MO Petra Vančury přicházíme s pilotním projektem výuky anglického jazyka v posádkách s největším počtem vojáků nesplňujících jazykové požadavky. Tento projekt je řízen naší agenturou a bude vyhodnocen koncem letošního roku.“

Lektoři přímo v útvech

Posádky zařazené do pilotního projektu vybral odbor vzdělávací politiky Sekce státního tajemníka v MO, který je odpovědný za celý systém vzdělávání resortu obrany. „Podmínky pro výběr osob do těchto kurzů jsou shodné s podmínkami pro výběr do obdobných kurzů realizovaných Centrem jazykového vzdělávání Univerzity obrany,“ upřesňuje ředitel Agentury profesního rozvoje a podpory aktivit. „Lektoři anglického jazyka jsou zaměstnanci naší agentury, kteří nastoupili po výběrovém řízení do posádek Hranice na Moravě, Pardubice, Praha Kbely a Praha. V období od 11. do 13. září 2017 byly zahájeny kurzy k získání SLP 1111 podle STANAG 6001. Považuji za nutné zdůraznit, že v oblasti jazykových kurzů se budeme věnovat výhradně základním kurzům k získání SLP 1111 a udržovacím kurzům pro SLP 1111 a 2222.“

V uvedených posádkách budou rovněž poskytovány skupinové a individuální konzultace, vždy v závislosti na kapacitách jednotlivých pracovišť. „Zde se nebudeme zaměřovat pouze na výše uvedené úrovně jazykových požadavků, ale nabídneme konzultace pro všechny úrovně,“ doplňuje plukovník gšt. Vobůrka.

Projekt nenahrazuje jazykové kurzy

Kurzy organizované Agenturou profesního rozvoje a podpory aktivit nenahrazuje kurzy pořádané Centrem jazykového vzdělávání Univerzity obrany. Ty připravují zaměstnanci resortu na zkoušky podle STANAG, zejména pro vyšší úroveň znalostí. „Jazykové kurzy pořádané naší agenturou pouze rozšíří systém jazykových kurzů o kurzy nižších úrovní probíhající přímo v posádkách,“ říká ředitel Vobůrka. „Udržovací kurzy pak mají rozšířit nabídku kurzů k doplnění jednotlivých dovedností a pro přípravu do kurzu k získání SLP 3333.“

Impulsem nízká úroveň mimoresortní výuky

O tom, že se vojáci chtějí zdokonalovat zejména v angličtině, svědčí příklad z 25. protiletadlového raketového pluku, kde si skupinka vojáků dvakrát týdně po službě zlepšuje angličtinu. „Aktivitu a příklad paní kapitánky Miriam Dostalové z 25. protiletadlového pluku ve Strakonicih vysoce oceňuji, ale hlavním impulzem našeho zaměření byly zejména zkušenosti z nízké úrovně výuky mimoresortními subjekty,“ vysvětluje ředitel plukovník gšt. Pavel Vobůrka. „Současně máme problémy s tím, že se do výběrových řízení v určitých posádkách, ve kterých je potřeba otevřít jazykový kurz, nepřihlásí žádný uchazeč. Důležitým faktorem byla také obrovská

Ředitel Agentury profesního rozvoje a podpory aktivit MO plukovník gšt. Pavel Vobůrka

poptávka po jazykových kurzech právě k získání SLP 1111 podle STANAG 6001, které resort obrany současnými ani naku-povanými kapacitami nemůže pokrýt, a to ani v horizontu několika let.“

Základem je kvalitní tým lektorů

„Budoucnost vidíme především v těsnějším propojení organizace jazykového vzdělávání s respektováním pracovního a služebního režimu jednotlivých útvarů

a s výkonem služby jednotlivých vojáků,“ předpokládá další vývoj ředitel plukovník gšt. Pavel Vobůrka. „Velmi rád bychom ve spolupráci s Centrem jazykového vzdělávání Univerzity obrany v Brně vytvořili trvalý a kvalitní tým lektorů, který by rozšířil počet vyučujících anglického jazyka a zkoušejících v resortu obrany. Pokud bude pilotní projekt po vyhodnocení Sekcí státního tajemníka v MO úspěšný a efektivní, velice rád nabídneme tento typ jazykového vzdělávání zejména pro nejnižší stupně znalostí dalším posádkám.“

Text a foto: Jana Deckerová

Ze všech funkcí, které jsem kdy zastával, mi tato nejvíce sedla, říká ředitel KVV Ústí nad Labem plukovník gšt. Rostislav Domorák

Ubíjí ho byrokracie

V čele Krajského vojenského velitelství Ústí nad Labem stojí ředitel plukovník gšt. Rostislav Domorák. A právě jeho jsme požádali o následující rozhovor.

Jaké úkoly, které plníte na základě zákonů, v současné době vystupují do popředí?

Kromě běžné denní agendy, která také někdy čítá až šedesát datových zpráv, bych řekl, že v poslední době nabyla na významu problematika spojená s posilováním úlohy záloh. Ubíjí mne byrokracie, která je se zálohami spojená. Je to nutné zlo. Třeba na každého ze současných 147 záložníků aktivní zálohy musejí jeho podřízení vyhotovit tři listy rozhodnutí o platovém výměru a průběžně dalších mnoho listů různé dokumentace. Podle mne by bylo velmi prospěšné, kdyby na krajských velitelstvích mohl být tabulkově právník. Práce v podobě kontroly v oblasti správních rozhodnutí by měl poměrně dost. Vedeme a aktualizujeme evidenci záloh na základě toho, co nám posílají státní úřady. Veškerá korespondence a komunikace se státní správou se odehrává cestou datových schránek. Písemné spisy dnes představují pohledávky a ty jsou maximálně dvě až tři denně. Občas přijdou také písemné žádosti či vyzoomění od soudů. Další činností, kdy provádíme výkon státní správy, je oblast pohledávek, tedy dořešení škod, které vznikly v době výkonu vojenské služby, a bylo rozhodnuto o jejich náhradě. Pracovníci krajského velitelství působí v roli srovnatelné s vymáháním dluhů. Když jsem v roce 2010 nastupoval do této funkce, bylo třeba řešit více než 3 500 nedořešených pohledávek. V současné době jich zbývá asi osm stovek. Takže se nám s tím podařilo zásadním způsobem pohnout.

Další úkoly spadají do oblasti vedení výcviku, a to nejen vojenských profesionálů, ale i aktivních záložníků. Jedeme podle stanovené tematiky, takže čtyřikrát do roka střílíme, máme dvě až tři cvičení v roce, kterých se zúčastňují zálohy i moji podřízení z KVV a během nich procvičujeme vše, co je spojené se vševojskovou i odbornou přípravou. Všechna cvičení se od prvního do posledního dne účastním osobně. Oblast výcviku je to nejdůležitější. Právě při této činnosti si připadám jako ryba ve vodě.

Považuji se totiž za praktika, vojenského profesionála, který před lety začínal u mostřeleckého pluku v Lounech. Výcvik byl mou doménou po celou vojenskou kariéru. Pokud se plní tematika házení ručních granátů, jdu příkladem, ostrým granátem házím jako první. Na mezinárodní cvičení Ample Strike 2017, které se konalo na přelomu srpna a září, jsme vysílali na čtyřicet vojáků aktivní zálohy. Bylo potřeba je povolat a připravit.

Jak hodnotíte úroveň spolupráce s vedením kraje a dalšími krajskými institucemi?

Jedním slovem nadstandardně! Ohromné renomé jsme získali při povodních. V dubnu 2010 jsem nastoupil na KVV a v srpnu přišly povodně. I povodně v červnu roku 2013 jednoznačně ukázaly, že úloha KVV v krizovém řízení kraje je nezastupitelná. Byli jsme první, kteří prosadili účast aktivní zálohy, kterou jsme povolali na mimořádné cvičení a nasadili naši pěší rotu v Děčíně. Existovalo mnoho obav, ale tito vojáci dokazovali, že slovo aktivní nemají ve svém názvu zbytečné. Víte, při podobných událostech se stírá rozdíl mezi profesionálem a záložníkem.

V tu chvíli jsme na jedné lodi a reprezentujeme armádu. Počínání vojáků v kraji velmi ocenilo vedení kraje a hlavně lidé, ti obyčejní, kteří mnohdy přišli o vše a přesto nezapomněli poděkovat za naši pomoc. Vztahy s primátory a starosty jsou dodnes na velmi dobré úrovni a nemáme problém cokoli společně řešit. Vojáci se v té době stali pro místní přátelé, kteří umí pomoci ve správnou chvíli a je na ně spolehnouti.

Jak se vám v severních Čechách daří v dnešní době udržovat vojenské tradice a podporovat válečné veterány?

Jednak velmi úzce spolupracujeme s odborem pro válečné veterány na ministerstvu v Praze. Vojenským důchodcům půjčujeme místnosti na jejich schůzovní činnost, děláme společná posezení. Sledujeme evidenci válečných veteránů a nezapomínáme na ně ani při oslavách jejich životních jubileí. Zrovna teď se chystáme navštívit 96 letou veteránku, která žije v Kadani.

Když někdo z veteránů nebo vojenských důchodců přijde, že si s něčím neví rady nebo třeba jen, že se nemůže dovolat do Prahy, nikdy ho neodmítneme. Těm lidem mnohé dlužíme a všichni moji lidé se

pro ně snaží dělat maximum. Pietní akty, které spadají do udržování tradic, řešíme na jaře s krajským úřadem a na podzim s magistrátem. Vždy po jejich skončení zve me veterány na posezení, na besedu. Společných akcí se účastní i novodobí váleční veteráni. Měli jsme vynikající osobní přátelské vztahy s generálem Jaroslavem Klemešem. Žije zde generál Václav Kuchyňka a řada dalších. Mám osobní vztah k jedné z největších akcí, kterou náš úřad organizuje. Tou jsou vzpomínková setkání k uctění památky obyvatel Českého Malína, jež se každoročně konají v Žatci. Můj děda totiž bojoval ve Svobodově armádě jako volyňský Čech.

Jaký je váš názor na obsah současné přípravy obyvatel k obraně vlasti – na projekt POKOS?

POKOS děláme vlastně každý den. A to každodenní práci při správné činnosti. Při setkáních s funkcionáři i lidmi ze školství. Svou tradici tady má Den záchranářů, kde se prezentujeme s ostatními složkami Integrovaného záchranářského systému. Na cvičení zve starosty, vítáme účast žáků a studentů škol na pietních aktech. Tak vlastně posilujeme cestu mladých lidí k vlastenectví. Příslušníci naší jednotky AZ chodí na přednášky do škol a vykládají o své činnosti v rotě. Samozřejmě pro projekt POKOS máme své lektory, kteří školí pedagogy, připravují je na hodiny s brannou tematikou. Kladu důraz na každodenní setkání s lidmi v kraji, i to je příležitost jak zvyšovat prestiž armády na teritoriu.

Co vás na práci, kterou děláte, baví a co vás naopak ubíjí? Máte vůbec čas na nějaké koníčky?

Funkce ředitele krajského velitelství je ta, která mi ze všech, jimiž jsem si za svou kariéru prošel, opravdu nejvíce sedla. Každý pracovní den začínám vyřizováním došlé pošty, výhodou je dnes elektronická mobilní kancelář, která mne sice mnohdy dožene i v době dovolené, ale právě denní ranní práce s poštou je důležitá. Na vyřízení žádostí máme třicet dnů a tak je důležité, aby se pošta dostala co nejdříve k pracovníkovi, který za danou oblast zodpovídá. Navíc získávám přehled, kolik správních úkolů ten či onen podřízený plní. Já na papírování moc nejsem, ale je to důležitá součást naší práce a tak se jí snažím dělat poctivě a vytvářet podmínky podřízeným, aby nedošlo k časovému prodlžení.

Na práci ředitele mě baví její pestrost, řídim dobrý tým spolupracovníků a podřízených, jedním se státní správou, reprezentují na veřejnosti, jsem součástí krizového řízení v kraji. Pokud jde o koníčky, ty se mi scvrkly do prací kolem domečku, který jsme si s manželkou pořídili. Radost mi dělají vnoučata a rád si také vyjdu s naším psem.

Text a foto: Miroslav Šindelář

Zaměřeno na aktivní zálohu

První kroky příslušníků aktivní zálohy AČR den za dnem

Deník záložníků

V rámci šestitýdenního kurzu základní přípravy AZ, který proběhl ve Vyškově, vám přinášíme osobní zkušenosti dvou účastníků kurzu. Pohled záložníků popisuje, jak náročné je absolvovat tento kurz a s čím vším se musí vypořádat. Jde o pokračování Deníku záložáčky, ovšem mužským pohledem.

Vojín X

Obě čtyři si nastoupily v 5:45 před ička-ma a po snídani hopem vyzvednout zbraně do skladu a znovu směr nahoru na střelnici. Dneska jsme našťastí už nemuseli šlapat pěšky, ale vyvezli nás Tatrami. O to větší úleva to byla, protože pěkně přšelo, ale jak řekl včera jeden instruktor „No raining, no training“. Nahoře nás čekalo obdobné zaměstnání jako v pondělí, ale už jsme u dlouhých zbraní nestříleli na vzdálenost pouhých 25 metrů, ale na standardních 100 a 200 metrů, tedy tak jak to bude při závěrečném přezkoušení.

Místo hodů granátem jsme na učebně měli zdravotní přípravu, která se prolínala s praktickým zkoušením fixace fraktury kosti. Střelbu ani nevím, jak bych zhodnotil, jsou mezi námi velké rozdíly, což je asi běžné. Největší problémy většinou dělá střelba z pistole, najdou se i takoví, kteří mají problém zasáhnout terč. :-)

Odpoledne jsme se podle plánu měli vracet zpět po vlastní ose, ale čekalo nás milé překvapení v podobě odvozu. Na baráku jsme velice důkladně čistili zbraně a po večeri nás čekala „už jen“ dvouhodinová taktické přípravy. Bylo to hodně zajímavé, ale ve středu večer máme vždy největší pocit únavy a tak bylo těžké udržet se plně soustředění. Než jsme odevzdali zbraně a dostali se na pokoje, bylo bezmála 23:00 a ranní rozcvička v 5:15 za dveřmi.

Vojín Y

Budíček 5:20, nástup 5:45, menší rozpory jestli ponča ano nebo ne. Ale kromě třech je nikdo neměl, takže i oni museli sundat ponča. Poté následoval odchod na snídani (párky, rohlík, rajče). Dále fasování zbraní, BREN a vz.58, druhá četa přesun Tatrou na střelnici a první čekala ve tvaru, než se pro ně otočí zpět. Počasí bylo ze začátku příjemné oproti těm vedrům z předchozích týdnů, postupně se to ovšem zvrhávalo a postávání a ležení při střelbách z pušek a samopalů, počítání terčů pouze v letním a ponču nebylo zrovna příjemné. Nejhorší to samozřejmě měli ti, co byli na věži a měli signalizovat případné narušení prostoru střelnice, aby se včas ukončila palba.

Střílelo se na 100 m a 200 m vleže s oporou, jednotlivě a dávky jak z BRENU, tak ze vz.58 na sklopné terče. Řekl bych, že většinou se celkem dařilo. Osobně mě BREN začíná překvapovat přesností a zatím tedy žádný problém se zbraní nebyl. Ovšem máme nastříleno jen pár ran! Ze vz.58 jsem střílel již několikrát před KZP a vždy jsem byl spokojen, ale teď když to mohu porovnat, tak BREN je opravdu přesnější a pohodlnější na střelbu s oporou! Při přesunech po xx kilometrech nebo při celodenním nošení je ale váha zbraně oproti vz.58 znát. Ale do nějakých porovnávání se zde nebudu hlouběji nořit, protože na to jsem ještě malej pán!

Oběd byl na střelnici do ešusu (plněná paprika, knedlík a výborná polévka) a tentokrát to bylo podle strážníků podařené. Opět se střílelo také z pistole vz.82, nejsem si jistý, jestli to bylo na 20 m či 25 m, ale tohle už taková sláva nebyla.

Následuje zdravotní příprava, jak fixovat zlomeniny, jak se postarat o tzv. vlající hrudník atd. Následoval přesun do kasáren, 2 četa se vezla od střelnice a 1 četa cca 5 km pěšky a poklusem. Malá polní, BREN, vz.58, atd. neustále u sebe. Pak se čistilo a čistilo, tak aby vše fungovalo, jak má.

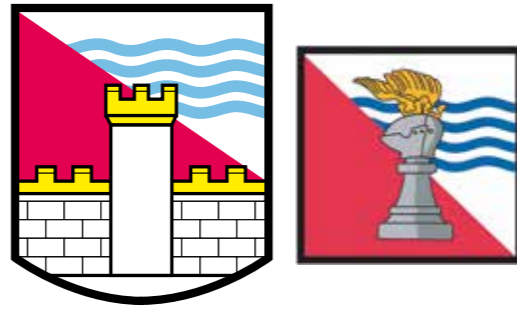
Odchod na učebny a několik hodin taktické přípravy, okopy, pozorování apod. Na baráku jsme byli ve 23 hod. Než se připravíte, poklidíte, sprcha, tak je 0:30 a jdete spát. Učení se nebo zašívání maskáčů? To asi horko těžko, pokud byste nechtěli jít spát ve 2 nebo i ve 3 ráno. Někteří mají hlídku od 0:00 do 2:00. Budík nastavujeme na 4:40 a jdeme spát.

Vojín Z

Středa byla vcelku odpočinkový den (v porovnání s předchozími) a vstávání „až“ před šestou pomohlo. Následovala vydatná snídaně a za deštivého počasí přesun na Tatrách na střelnici. Videlnost našťastí dobrá. Ne tak naše výsledky ve střelbě. Myslím, že všichni by uvítali více nábojů na střelbu: 27 na SA-58, 27 na BREN, 15 na pistoli. Úspěšnost střelby na 100 m na ležící figuru i na 200 m na běžící figuru byla nízká.

Představujeme krajská vojenská velitelství

KVV Karlovy Vary a pěší rota AZ

Krajské vojenské velitelství (KVV) Ústí nad Labem vykonává státní správu na území Ústeckého kraje a je příslušné pro osoby, které zde mají trvalý pobyt a právnické firmy mající sídla na tomto území. Velitelství sídlí v severočeské metropoli v budově, která byla roku 1913 otevřena jako Slepický ústav uprostřed parku plném zeleně.

Objekt za 2. světové války zabralo nechvalně proslulé gestapo a poté ji opět získala československá armáda. V roce 2011 se zde podařilo uskutečnit velkou rekonstrukci. Na chodbách překvapí čisté bílé stěny – bez nástěnek a obrazů. To pro tyto, jak uvedl ředitel KVV Ústí nad Labem plukovník Rostislav Domorák, že by kazily celkový dojem z rekonstruovaných prostor. Velká budova poskytuje dostatek místa a je skutečně reprezentativním objektem, kam chodí lidé za vojáky – pracovníky zdejšího úřadu. Ostatně plukovník Domorák je na to, že se mu podařilo rekonstrukci dotáhnout až k dnešnímu vzhledu, hrdý. „Nenavštěvují nás jen lidé, kteří potřebují s námi řešit problematiku spojenou s tím, že jsme správním úřadem, poskytujeme také zázemí mnoha vojenským spolkům k jejich schůzovní činnosti,“ upřesňuje ředitel KVV.

Kořeny současné pěší roty, která působí při KVV v Ústí nad Labem, sahají již do roku 1999, kdy začínala první dobrovolná vojenská cvičení a v Litoměřicích se při 1. výcvikové a mobilizační základně územní obrany vytvářela 1. pěší rota. Ta v roce 2003 čítala na 102 dobrovolníků. Na jaře 2003 se ve Výcvikové základně v Litoměřicích uskutečnilo poslední cvičení. V tu dobu byla již rota naplněna na 85 procent a lze říci, že po tříletém cyklu přípravy byli její příslušníci vycvičeni a stmeleni.

V roce 2004 vznikla v Ústí nad Labem 151. strážní rota. V současné době se příslušníci bývalé 1. pěší roty scházejí dvakrát do roka k výměně zkušeností. Někteří její vojáci jsou příslušníky nově vytvořených pěších rot a předávají své poznatky dál. Ochranou ruku nad pěší rotou, která působí při Krajském vojenském velitelství v Ústí nad Labem, drží jeho ředitel plukovník gšt. Rostislav Domorák. Nevynechá jedinou příležitost, jak se setkat se svými vojáky, kterým se snaží vytvořit co nejlepší podmínky pro jejich činnost.

Velitelem 151. strážní roty je bývalý voják z povolání kapitán Rudolf Zbořil. Ten velí 87 vojákům v záloze. Pro jiné útvary ale KVV vede v evidenci dalších 60 vojáků, kteří se přihlásili do řad aktivní zálohy AČR. Nejvíce, a to 40, je zařazeno v jednotce aktivní zálohy 41. mechanizovaného praporu v Žatci, s nímž má Krajské vojenské velitelství podepsanou patronátní smlouvu.

Ta je podle ředitele KVV prospěšná pro obě strany. „My díky pochopení nejen velitele útvaru podplukovníka Jiřího Líbala, ale i velitele celé brigády plukovníka gšt. Romana Náhončíka získáváme na přepravu cvičících svou techniku. Poskytují nám na přepravu cvičících svou techniku.“

Na oplátku se zase snažíme pomáhat při jejich cvičeních tím, že jim zabezpečujeme střežení. Tedy děláme činnost, na kterou jsme předurčeni. Profesionálové se tak mohou věnovat čistě svému odbornému výcviku,“ uvedl plukovník Domorák.

Velmi dobrá spolupráce je nastavena také s libereckými chemiky, s nimiž jsou podle ředitele KVV výborné vztahy datovány od počátků cvičení na objektech důležitých pro obranu státu. I v tomto případě umožňují chemikům, aby se věnovali jen svému odbornému výcviku a střežení přenechali zálohám. Ústečtí zase využívají liberecké chemiky při výcviku v ochraně proti zbraním hromadného ničení. Jejich instruktoři patří, jak známo, k nejlepším nejen u nás, ale i ve světě.

Rota aktivní zálohy získala nemalé renomé mezi občany Ústeckého kraje při povodních v roce 2013. Tehdy její příslušníci dobrovolně pomáhali spoluobčanům při odstraňování následků ničivých povodní, které napáchaly veliké škody na majetku právě v severních Čechách.

Text: Miroslav Šindelář, foto: archiv KVV

Deset let vzájemných zkušeností

Před deseti lety začala spolupráce mezi českými a rakouskými pozemními silami. U zrodu spolupráce 7. mechanizované brigády, která je jednou z partnerských jednotek rakouské armády, byl tehdy současný velitel pozemních sil, generálmajor Štefan Kaleta, který letos v červenci v rakouském Grazu jednal se svým protějškem, generálporučíkem Franzem Reissnerem.

„V Rakouské spolkové armádě došlo k 1. lednu 2017 k reorganizaci, kdy podobně jako v naší armádě bylo Velitelství společných sil zrušeno a byla vytvořena dvě samostatná velitelství – Velitelství vzdušných sil v Salzburgu a Velitelství pozemních sil, které je dislokované ve štyrském Grazu,“ říká generálmajor Štefan Kaleta a dodává, že rakouská strana proto měla velký zájem o naše zkušenosti, protože nynější struktura rakouské armády je téměř totožná s naší.

Generálporučík Reissnera proto velmi zajímaly především zkušenosti české strany s přechodem na strukturu, která v současné době funguje v Armádě České republiky.

Společný výcvik českých a rakouských pozemních sil

„Po prezentaci struktury rakouských pozemních sil byly pro mne velmi zajímavé i personální počty,“ pokračuje generálmajor Kaleta. „Rakouské pozemní síly totiž disponují zhruba devatenácti tisíci příslušníky a k tomu mají k dispozici sedm a půl tisíc vojáků základní služby. Navíc mohou počítat s přibližně jednadvaceti a půl tisíci příslušníky aktivní zálohy. Pro srovnání, Pozemní síly Armády České republiky mají aktuálně přes deset tisíc příslušníků a mají tři sta šedesát dva příslušníků aktivní zálohy.“

V současné době spolupracují při společných cvičeních s jednotkami rakouských pozemních sil jednotky ze 4. brigády rychlého nasazení a 7. mechanizované brigády.

„Jedná se o letošní cvičení Screener 2017 na Libavé a v Beskydech, Cooperative Security 2017 či Capricorn 2018, kdy se v březnu příštího roku v Hochfilzenu v rakouských Alpách zúčastní zhruba čtyřicet vojáků ze 44. lehkého motorizovaného praporu společného výcviku v horském prostředí,“ informuje dále generál Štefan Kaleta.

Ochrana hranic EU

Jedním z důležitých bodů jednání bylo právě připravované cvičení k ochraně hranic států Evropské unie, Cooperative Security 2017, které proběhne letos v září v Rakousku, a budou na něm participovat země CEDC (Central European Defence Cooperation) buď vysláním vlastní jednotky, jako Armáda České republiky společně s Maďarskou armádou, či vysláním pozorovatelů, jako armády ze Slovenska, Slovinska a Chorvatska. „Do budoucna máme zájem na pokračování spolupráce mezi našimi státy,“ shodli se oba velitelé, jak generálmajor Kaleta, tak generálporučík Franz Reissner.

Během návštěvy se generálmajor Kaleta zúčastnil výcviku 7. průzkumného a dělostřeleckého praporu ve výcvikovém prostoru Seetalaler Alpe, kde nejen shlédl, ale zároveň si prakticky vyzkoušel některou

výzbroj, kterou rakouští vojáci používají. „Některé typy techniky, například Iveco, jsou stejné jako v naší armádě. Bude tak možná spolupráce, včetně výměny zkušeností i v logistické oblasti,“ zhodnotil český velitel Pozemních sil.

Drsný terén prověří kvalitu výcviku

Vzhledem ke specifickým klimatickým podmínkám a náročnosti horského prostředí, které je ve více než dva a půl tisíce metrů nadmořské výšky, uvítá generálmajor Kaleta společný výcvik i pro naše jednotky. „Změna prostředí a neobvyklé podmínky, které není možné vytvořit na území našeho státu, mohou našim příslušníkům přinést nové a praktické zkušenosti, které prověří jejich kvality v neznámém a náročném terénu,“ zdůraznil generál Kaleta.

Oba velitelé pozemních sil, generálmajor Štefan Kaleta i generálporučík Franz Reissner, se na závěr společného jednání shodli, že budoucí vzájemná spolupráce, společný výcvik a další možnosti participace budou pro obě armády velkým přínosem.

Text a foto: kpt. Miroslava Štenclou

Zaujalo nás v poslední době

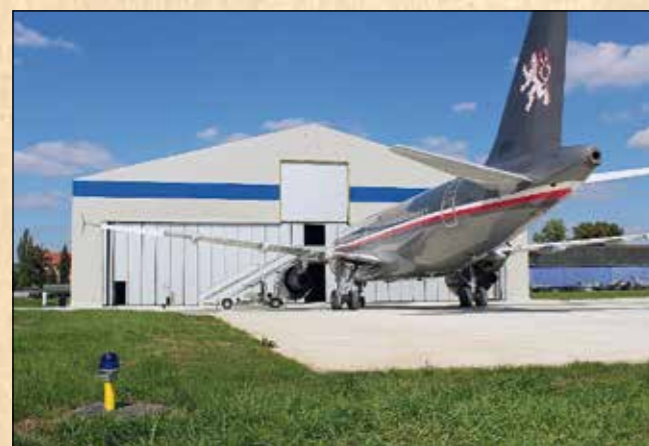

Ministr obrany předal Záslužný kříž Marii Karáskové. V resortu obrany strávila 58 let a nyní odchází do starobního důchodu. Stala se služebně nejstarší pracovníkem nejen Ministerstva obrany ČR, ale vůbec celé české státní správy.

Náměstkyně ministra obrany Alena Netolická v konferenčním sále hotelu DAP v Praze předala osvědčení dalším 43 účastníkům odboje a odporu proti komunismu, z toho 12 in memoriam. Mezi oceněnými byli například ředitel společnosti Libri Prohibiti Jiří Gruntorád, hudební i filmový kritik a novinář Jan Rejžek nebo vrchní zemský rabin a spisovatel Karol Sidon. Celkem tak ministerstvo ocenilo již téměř 1 400 účastníků třetího odboje.

Na Vojenské střední škole a Vyšší odborné škole Ministerstva obrany v Moravské Třebové začal nový školní rok 2017/2018. Celkem zde přivítali 128 nováčků. Po adaptačním procesu pak noví žáci složili 22. září slavnostní slib, který se konal na náměstí T. G. Masaryka v Moravské Třebové.

U 24. základny dopravního letectva Praha Kbely byl slavnostně otevřen hangár číslo 2. Nový hangár byl postaven ve spolupráci s firmou DAICH, spol. s r. o. Realizace stavby trvala zhruba jeden rok. Se stavbou firma začala vloni v srpnu a letos v červenci stavbu dokončila. Na výstavbu byly použity moderní materiály a má například zesílené připojení přívodu elektrické energie, které umožňuje napájet Airbus A-319 CJ ze stacionárního zdroje. Kromě Airbusu se v hale budou udržovat i další letouny z domovské základny.

Moravská města Olomouc a Kroměříž se už potřinácté staly dějištěm Mezinárodního festivalu vojenských hudeb. Vystoupení orchestrů z České republiky, Slovenska, Finska a Německa si přišly poslechnout stovky návštěvníků. Velkým lákadlem bylo například exhibiční vystoupení zástupců motorizovaných jednotek Vojenské policie a Policie ČR. S exhibičním vystoupením Čestné stráže AČR vytvořili poutavou a různorodou show pro diváky všech věkových kategorií.

Ministři obrany Evropské unie jednali v Tallinu o otázkách kybernetické bezpečnosti v rámci Evropské unie s cílem zvýšit povědomí o instrumentech EU v této oblasti a upozornit na důležitost politické koordinace a strategické komunikace v reakci na potenciální kybernetický útok. Na programu jednání byla i bezpečnostní situace v Africe, a to zejména v zemích Sahelu, které se nacházejí na hlavní tranzitní trase pro migranty z Afriky do Evropy. Českou republiku reprezentoval náměstek ministra obrany Jakub Landovský.

Přes dvě stovky absolventů se začátkem září sešlo u příležitosti 50. výročí otevření Vojenské střední odborné školy tankového a automobilového vojska pro potřeby Česko-slovenské lidové armády v Nitře. Tato škola připravila tisíce špičkových techniků, specialistů tankového a automobilového vojska. Mnozí absolventi se v armádě uplatnili i ve velitelských a řídicích funkcích.

Logistická brigáda ozbrojených sil Slovinska pořádá každoročně mezinárodní závod logistických hlídek International Super Squad Competition. Letošního třetího ročníku se poprvé zúčastnilo i družstvo Agentury logistiky Armády ČR. Ve dvoudenním závodě, který se konal v okolí města Kranj, devítičlenné družstvo Agentury logistiky vedené nadporučíkem Miroslavem Matěkou vybojovalo celkové první místo a rozdílem třídy porazilo hlídky ze Slovinska, Maďarska a Chorvatska.

První náčelník Generálního štábu v novodobé historii Armády České republiky armádní generál Karel Pezl oslavil 14. září 2017 významné životní jubileum. K jeho 90. narozeninám mu osobně popřál náčelník Generálního štábu AČR armádní generál Josef Bečvář, ke kterému se připojili jeho zástupci generálporučík Jiří Baloun a generálmajor Aleš Opatá.

Příslušníci 13. kontingentu Armády České republiky si v Kosovu připomněli patnácté výročí úmrtí dvou českých vojáků – štábního rotmistra Luďka Severy a nadrotmistra Vlastislava Hendricha. Před patnácti lety, přesně 14. září 2002, zahynuli při dopravní nehodě obrněného transportéru OT-64 nedaleko tehdejší základny Šajkovac, jen krátce před svým plánovaným návratem zpět do vlasti.

V rámci Dnů evropského dědictví se uskutečnil v září na státním zámku Komorní Hrádek Den otevřených dveří. Během komentovaných prohlídek si zámek prohlédlo 750 návštěvníků. Fandové vojenské techniky si mohli prohlédnout Pandur II 8x8, obrněné vozidlo Dingo 2, obrněná vozidla Iveco ambulance a Iveco PZ, Land rover ambulance, samohybnou houfnicí 152mm ShKH DANA a protiletadlový komplet RBS 70.

Řešení krizových situací nevojenského charakteru při migraci. Tak se jmenoval dvoustupňový štábní nácvik, který se u Agentury logistiky ve Staré Boleslavi uskutečnil v září. Stěžejním tématem nácviku byla logistická podpora jednotek Armády ČR nasazených k plnění úkolů pořádkové a ochranné služby. Na plnění úkolů vojáci spolupracovali s Policií ČR, Celní správou ČR a ostatními orgány veřejné moci.

Za českými vojáky do Afghánistánu, Iráku a Mali zamířily další „Care Package“ neboli pečující balíčky. Zasilání anonymních balíčků se rychle stalo tradicí. Lidé tímto způsobem dávají českým vojákům, kteří slouží v krizových oblastech po celém světě, najevo, že na ně myslí a váží si toho, co pro svoji vlast dělají. V balíčcích posílají především cukrovinky, vakuované uzeniny, ořechy, sušenky, hygienické potřeby, vitamíny a další pochutiny. Lidé v balíčcích také často posílají i obrázky, časopisy, vzkazy nebo třeba napiší dopis.

V září byl v aule Univerzity obrany v Brně zahájen 33. kurz generálního štábu a kurzu pro vyšší důstojníky v prezenční i kombinované formě studia. Do letošního kurzu generálního štábu nastoupilo 26 účastníků, kteří se budou připravovat se stanovenou hodnotí plukovník nebo brigádní generál a jejich výuka je zaměřena na strategické řízení, bezpečnostní a obrannou politiku, leadership a vojenské umění. Do obou forem kurzu pro vyšší důstojníky bylo zařazeno celkem 80 vojáků z povolání.

Vojenský historický ústav Praha pořádá v Poslanecké sněmovně již 4. ročník mezinárodní konference s názvem „Revoluce ve válce, společnost v revoluci“. K hlavním tématům letos patřily především obrazy událostí během válečného roku 1917. Dvoudenní konferenci zahájil ředitel VHÚ Praha plukovník Aleš Knížek, za resort obrany se slavnostního zahájení účastnila náměstkyně ministra obrany Alena Netolická a náčelník GŠ AČR armádní generál Josef Bečvář.

Psychická odolnost – základ úspěchu

Za světovými, evropskými i osobními rekordy je ukrytý nejenom talent a motivace, ale je to také dřina, jejíž součástí jsou litry potu, bolesti a stresu. Je mnoho sportovců, kteří podají perfektní výkon v trénincích, ale naprosto selžou v rozhodujících závodech nebo zápasech. Co s tím?

S touto otázkou si lámou hlavu nejen samotní sportovci a jejich trenéři, ale čím dál víc přicházejí s vědeckými poznatky a postupy sportovní psychologové. Fyzická připravenost a psychická odolnost je také základním předpokladem úspěchu u vojáků Armády České republiky. Proto sportovní psychologické poznatky vědeckého a servisního pracoviště tělesné výchovy a sportu p. o. MO (CASRI) nacházejí své místo i u našich jednotek.

„Psychologická příprava vojáků si dnes nezadá s celým sportovním tréninkem. Musí být dlouhodobá, systematická a pravidelná,“ říká Gabriela Kloudová, psycholog z psychologické laboratoře CASRI.

Svaly a psychika v rovnováze

Stejně tak jako neočekáváme, že nám po týdnu v posilovně narostou svaly, nemůžeme čekat převratné změny psychické odolnosti po jednom sezení. Podobně jako tělo ale můžeme vytrénovat hlavu, která nám pak zvýšenou kondicí pomůže k lepším výkonům. V tomto kontextu se poslední dobou prosazuje zejména komplexní systém jednoty těla a duše, kdy jedno neexistuje bez druhého, a pokud chceme podávat co nejlepší výkony jak ve sportovní, tak vojenské oblasti, je nutné se zaměřit na obě složky stejnou měrou.

Útěk nebo boj?

A teď konkrétněji, jak vlastně můžeme zvyšovat naši psychickou odolnost? „V tomto kontextu je zásadní pochopit propojení psychiky s tělem, čímž se dá velmi dobře vysvětlit naše chování,“ pokračuje psychologka. „Pokud jsme ve stresu, organismus začne reagovat mobilizací veškerých sil tak, aby byl útok nebo útěk co neúčinnější. Tuto reakci řídí autonomní nervový systém, který můžeme rozdělit na sympatikus (aktivizace) a parasympatikus (zklidnění). Ve chvíli ohrožení se nám například zvýší tepová a dechová frekvence či napnou svaly. Tato reakce je zcela přirozená a v situaci boje nebo předzávodního stavu i žádaná. Ne u každého ovšem tento princip aktivizace a zklidnění funguje optimálně.“

Co dělá normální stav aktivace od předzávodní horečky, jsou extrémní projevy fyziologických parametrů jako pocit bušení srdce v uších, ztížené dýchání, pocit na omdlení apod., které zhoršují koncentraci a organismus zbytečně vyčerpávají. Psychická odolnost se tedy projevuje ve schopnosti kontroly vlastního těla a jeho optimálního nastavení pro výkon.

Vizualizací k výkonům

Uvedme pár užitečných tipů zvyšování psychické odolnosti. „Pokud jste ochotni do mentálního tréninku investovat více času, tak velmi účinné jsou právě vizualizace,“ vysvětluje Gabriela Kloudová. „Při této psychologické přípravě je možné využívat například vizualizace úspěšně zabežnutého závodu, v jiném sportu třeba perfektně provedené úderu nebo procházení trati. Podobně je možné tuto metodu využít i při vojenském výcviku střelby, boje zblízka, seskoku padákem nebo orientaci v terénu. Na pracovišti CASRI používáme pro regulaci psychofyziologického stavu přístroj Biofeedback, který má úspěchy nejen u sportovců, ale i vojáků, což jsme výzkumně ověřili konkrétně u vojenských pilotů.“

Biofeedback pomáhá vojenským pilotům

Přístroj Biofeedback funguje na principu biologické zpětné vazby a dá se díky němu zjistit, jak člověk reaguje na zátěžové situace a dokáže pracovat se stresem. „Naučí vás seberegulaci a jak si samovolně snižovat tepovou a dechovou frekvenci, kožně galvanický odpor, svalovou aktivaci a zvyšovat periferní průtok krve,“ popisuje metodu psychologka. „Takto se tělo naučí ideálnímu způsobu fungování ve vypjatých situacích a tento způsob si později zautomatizuje. V rámci armády tento přístroj využíváme u pilotů 211. taktické letky Čáslav, kteří se zapojili do projektu ministerstva obrany s názvem EMOZA II, zaměřený na zvýšení efektivity a odolnosti pilotů vůči vysoké informační zátěži. Podobně využíváme také přístroj EEG, který na základě mozkových vln dokáže poměrně spolehlivě určit mentální zátěž a prožívaný stres.“

Sportovce a vojáky spojuje koncentrace

Je možné poznatky ze sportovní psychologie využít ve vojenské přípravě? „Všechny sporty a vojenské disciplíny spojuje jeden důležitý faktor, a to je koncentrace,“ upozorňuje Gabriela Kloudová. „Hlavní otázkou zůstává, jak si ji udržet a využít ve správný moment. Jinak si musí síly, ať už fyzické nebo psychické, rozložit maratonec, jinak překážkář nebo fotbalista. U vojáků je to podobné. Máme hrotové bojové jednotky, pak podpůrné a například logistické. Základem psychologické přípravy je schopnost regulace výkonu, kdy si rozloží síly a nejvíce jich vloží do kritických momentů, jako je chvíle před výstřelem, rychlý start

či naopak u vytrvalosti dobrý finiš. Pokud energii spalují neefektivně v pauzách mezi zátěží nadbytečným stresem a obavami, je možné, že ve chvíli, kdy ji potřebuji, již nebude z čeho brát. Proto je dobré znát své fyzické i psychické síly a naučit se s nimi pracovat, aby nedošlo k jejich zbytečnému vyčerpání.“

Psycholog není psychiatr

„I když to zní tak jednoduše, doteď služby psychologů využívá jen zlomek populace,“ přiznává psychologka. „Příčinou budou nejspíše zakořeněné mýty, které jak u sportovců, tak u vojáků přetrvávají dodnes. Jsou to mýty spojené s jakousi nálepkou blázna, která vám automaticky přistane ve chvíli, kdy navštívíte psychologa. Doufám,

že tento předsudek se časem změní, protože v zahraničí už je situace velmi odlišná a je až neobvyklé, že vrcholový sportovec či manažer pod stresem není v kontaktu s psychologem.“ Také v armádě je využívání psychologických služeb naprosto normální.

V tuzemských podmínkách je přiznaný kontakt s psychologem spíše raritou, ale i tak lze nalézt zvučná jména, která dopomohla ke sportovním úspěchům například našim hokejistům v podobě spolupráce s Jaromírem Jágre, nebo tenistům jako je Petra Kvitová, kteří dlouhodobě pracovali se sportovním psychologem nebo mentálním trenérem.

„Ne vždy se totiž ví, že psycholog není lékař, který vám předepíše léky, a když se zadaří, je váš problém vyřešen,“ vysvětluje Gabriela Kloudová. „Je to spíše terapeut, který vám pomůže ve chvílích krize, ale také v případech, kdy chcete dosahovat vyšších výkonů a překonat své limity. Dávno byla z oboru sportovní psychologie vyjmuta hlubinná oblast, kde se klient položí na lenošku a svěří se se svými zážitky z dětství.“

Dnešní terapie se zabývá přítomností, a to ať už v kanceláři psychologa nebo v terénu. Data o sportovci se získávají z jeho přirozeného prostředí a není výjimkou, že se sportovní psycholog účastní tréninků i samotných závodů. Samozřejmě povídává část zůstává, ale je vedena konstruktivně na základě jasných stanovení cílů a požadavků klienta. Po rozklíčování hlavních příčin problému přichází na řadu sestavení plánů terapie a postupů, které by měly vést k jeho odstranění. Sportovní psychologie nemusí pomáhat jen při již vzniklém problému, ale také jako prevence a prostředek k zvyšování psychické odolnosti sportovce či vojáka.“

Text: Jana Deckerová, foto: autorka, Jan Kouba a CASRI

Motto tiskových důstojníků, kteří absolvovali kurz Media Operations

No story, No glory

Ministerstvo obrany České republiky zorganizovalo v září ve spolupráci s velvyslanectvím Velké Británie odborný kurz pro tiskové a informační důstojníky Armády České republiky. Týdenní kurz Media Operations vedl plukovník v záloze Ronnie McCourt, který v současné době vyučuje na britské Royal Military Academy v Sandhurstu. Účastníci se během kurzu seznámili s prací tiskového důstojníka v poli, zkusili si plánovat mediální operace a setkali se se dvěma českými novináři.

Nedaleko Generálního štábu AČR, v pražském hotelu DAP, se sešlo osm vybraných tiskových pracovníků AČR, kteří byli v rámci kurzu seznámeni s mediální problematikou v širším kontextu. Šlo především o oblast chování v zahraničních operacích ve vztahu

důležité promyslet při konání akcí na veřejnosti. Na vlastní kůži si také vyzkoušeli, jaká specifika má práce tiskového důstojníka v poli či jakým způsobem komentovat médiím negativní fakta. Tiskoví důstojníci si vyzkoušeli i plánování reálných mediálních

A fakta

Plukovník v záloze Ronnie McCourt strávil v britské armádě celý život. Od roku 1970 do roku 1992 prošel řadou vojenských postů. V letech 1992 až 2012 se věnoval práci s médiem. Jako tiskový důstojník se účastnil například zahraničních operací v Iráku a Afghánistánu. V současné době je profesorem Royal Military Academy v Sandhurstu. Přednáší o mediálních a psychologických tématech ve Velké Británii i ve světě.

vysvětlovali v televizním rozhovoru stanoviska armády. Učili se také před televizními kamerami reagovat na nepříjemné otázky novinářů.

Během kurzu se skupina měla možnost setkat se dvěma významnými českými novináři. Úterní dopoledne strávili účastníci i s lektorem v České televizi, kde diskutovali s vedoucím zahraniční redakce Michalem Kubalem, který za svou novinářskou kariéru nejednou navštívil válečnou zónu. Zároveň si mohli prohlédnout kompletní zázemí budovy zpravodajství české televize, včetně newsroomu a jednotlivých televizních studií.

O svých pracovních zkušenostech v médiích se pak ve středu s účastníky kurzu podělil vedoucí redakce zpravodajského serveru iDnes.cz Jan Vaca. Při své přednášce přiblížil frekventantům systém práce elektronického zpravodajského serveru, jeho specifika a nové trendy.

Oba zástupci uvedených médií se shodli na tom, že z jejich strany je o informace z oblasti armády velký zájem. Mezi čtenáři a diváky jsou dle jejich názoru populární například příběhy novodobých hrdinů, kterých je mezi českými vojáky celá řada. Byl to právě Michal Kubal, který celou problematiku shrnul větou, jež se následně stala mottem celého týdne – No story, no glory.

Slavnostní ukončení kurzu se uskutečnilo za účasti tiskového mluvčího AČR plk. Jana Šulce a Milana Krause z Agentury personálistky. Ronnie McCourt během něj předal účastníkům certifikáty. Ti se zase shodli na tom, že podobné kurzy jsou velmi přínosné a mělo by se jich realizovat více. Své dojmy z kurzu za všechny vyjádřil tiskový a informační důstojník 13. dělostřeleckého pluku kapitán Martin Sůva: „Musím ocenit především vysokou odbornost našeho lektora, který nám dokázal své zkušenosti předat. Samozřejmě, týden není dlouhá doba a je logické, že tato problematika je o mnoho složitější, jsem však rád, že jsme si mohli vyzkoušet mnoho praktických dovedností.“

Text: Kolektiv účastníků kurzu, foto: archiv

Návštěva virtuálního studia České televize s vedoucím zahraniční redakce Michalem Kubalem

jak k místním, tak nadnárodním médiím (CNN, BBC apod.). Přednášející Ronnie McCourt sloužil v armádě téměř celý život a přes dvacet let se věnuje problematice spojené s médiem.

Účastníci kurzu Media Operations se například dozvěděli, jak lze působit na média, jak komunikovat s novináři, případně co je

operací. Tato cvičení byla o to zajímavější, jelikož se zakládala na reálných situacích, s nimiž se lektor během své kariéry musel vypořádat.

Celý týden probíhal výhradně v anglickém jazyce. Účastníci si například vyzkoušeli krizovou komunikaci, kdy při daných scénářích různých vojenských incidentů

Právní aspekty vedení pozemních operací pro velitele útvarů pozemních sil

Land Forces Legal Seminar

V druhé polovině září se v prostorách pražského hotelu DAP sešli velitelé útvarů pozemních sil AČR, jejich zástupci a další důstojníci, aby se zde zúčastnili semináře věnovaného právním aspektům vedení pozemních operací. O zajištění lektorů se na základě požadavku představitelů Generálního štábu AČR postaralo britské velvyslanectví, které zprostředkovalo účast právních specialistů s bohatými zkušenostmi s řešením právních problémů v průběhu operací.

Trojice britských lektorů s účastníky semináře probírala základy práva ozbrojeného konfliktu se zaměřením na vybrané oblasti, které mohou v praxi činit problémy. Během programu byla několikrát zdůrazněna role právních poradců velitelů při jejich každodenním rozhodování. Přestože však velitelé disponují právně vzdělaným personálem, je žádoucí, aby sami měli alespoň obecnou

představu o základních principech válečného práva. A právě získání takového přehledu bylo cílem celé akce, neboť v konečném důsledku je to vždy velitel, kdo nese zodpovědnost za dodržování právních norem v průběhu konfliktu. Značná pozornost byla věnována poslednímu vývoji ve vedení válečných operací a s ním souvisejícím právním otázkám. Existující právní rámec se

musí vypořádat s rozvojem techniky i s novými způsoby vedení boje. Právo ozbrojeného konfliktu, ale i další právní obory (např. trestní právo), se tak musí popasovat s koncepty jako cyber warfare (kybernetická válka), nebo hybridní válka, což není s ohledem na dobu, kdy byla vytvořena převážná část relevantní právní materie, vždy snadné.

Důležitá role právní služby

Podle vedoucího právního oddělení inspektorátu náčelníka Generálního štábu, plk. Emila Horčíčky, je výměna mezinárodních zkušeností včetně oblasti právní podpory vojsk velice důležitou součástí úsilí o zachování bezpečnosti a zajištění ochrany České republiky proti hrozbám všech druhů. Seminář podle něj jasně ukázal, jak důležitou roli hraje právní služba ve struktuře AČR. „Právo jako takové je nedílnou součástí nejen všech zahraničních operací, ale i cvičení na domácí půdě. Útvary disponují právníky, kteří jsou zkušení profesionálové v oblasti vojenského práva. Ti denně zpracovávají řadu podkladů a materiálů pro své velitele, jsou nedílnou součástí týmu při organizování zahraničních cvičení, či cvičení domácích se zahraniční účastí. Vždy vědí, v jakém právním rámci se pohybují, jelikož jsou na to připravováni a školeni. Je důležité si uvědomit i fakt, že jen minimum civilních právníků má širší povědomí o vojenském, či válečném právu,“ uvedl plukovník Emil Horčíčka.

Text a foto: Michal Voska

A fakta

Akt vyhlášení války v Ústavě České republiky neexistuje, mluví se zde o tzv. vyhlášení válečného stavu Parlamentem, které je vždy a pouze odpovědí na vnější napadení. S rozhodnutím musí souhlasit nadpoloviční většina všech poslanců a senátorů. Tento úkon je z právního pohledu aktem deklaratorním. S rozhodnutím souvisí další mimořádná opatření, kterými jsou:

- povolání vojáků v záloze k mimořádné službě
- částečná a všeobecná mobilizace, vyhláší ji prezident republiky na návrh vlády
- vojákům v činné vojenské službě je v období od vyhlášení ohrožení státu pozastaveno propuštění ze služby (výjimku tvoří § 16 odst. 2 a 3)
- povolání předurčených vojáků v záloze ministerstvem obrany
- vyhlášení válečného stavu parlamentem je obsaženo v Ústavě ČR v čl. 43, odst. 1
- o obraně proti vnějšmu nepříteli hovoří zákon o ozbrojených silách č. 219/1999 Sb., § 9 hl. 3
- o mimořádných opatřeních ve vyhlášení stavu války Parlamentem hovoří zákon o zajišťování obrany ČR č. 222/1999 Sb.

Moderní technologie zvýší operační schopnosti pozemních sil

Modulární bojový komplet

Modulární bojový komplet (MBK) je sestava pro podporu malých bojových jednotek (typicky družstev a čet). Mimo ruční či podpurné palné zbraně a prostředky STANO zahrnuje i „chytrou“ část, tvořenou komponenty architektury ISTAR. Komplety MBK ISTAR mají podpořit situační vědomí nižších velitelů, součinnost malých jednotek s palebnou podporou a rozšířit možnosti průzkumu či využití vojskového zpravodajství, zejména malých bezpilotních prostředků. Architektura MBK ISTAR je založena na efektivním a systémovém využití elektromagnetického spektra s cílem dosáhnout senzorické a informační dominance nad svěřenou oblastí. Dodávky tří souprav MBK a výcvikového setu v celkové hodnotě 197 milionů Kč se uskuteční v letech 2017–2018.

Již delší dobu používají i vedoucí státy Aliance systémy takzvaného vojáka budoucnosti. V případě Spojených států jde o systém NettWarrior, vzniklý evolucí více jak deset let trvajícího programu Land Warrior, který úvahy a řešení těchto systémů odstartoval již v roce 1991. Němci spoléhají na svůj program IdZ (Infanterist der Zukunft) a Francouzi na podobně pojatý program FELIN (Fantassin à Équipement et Liaisons Intégrés). Systémy Land Warrior, IdZ a FELIN již prošly také bojovým nasazením, především na území Afghánistánu. Český systém vyvíjí na vlastní náklady společnost PRAMACOM-HT, jež je dodavatelem kupříkladu i systémů nočního vidění MUM. Tatáž firma dodala v nedávné době desítky českých systémů vojáka budoucnosti 43. výsadkovému praporu v Chrudimi, který je nyní zavádí do operačního použití.

Systém SSR TA – chytrá část MBK

Český systém vojáka nese v rámci MBK označení SSR TA (Sensor Surveillance Reconnaissance, Target Acquisition) a má podobu tří kompletů – pro družstvo (MK SSR TA(D) – malý komplet SSR TA družstva), čet (MK SSR TA – malý komplet SSR TA) a rotu (VK SSR TA – velký komplet SSR TA). Spojovacím prvkem všech tří provedení je síť SSR TA, založená na MANET (Mobile ad hoc network) vlnové formě WaveRelay a situačním firmware MyVector, umožňující i vzájemnou integraci a připojení dalších komponent. Celý systém SSR TA má otevřenou modulární architekturu a využívá intuitivní grafické rozhraní s licenčními právy GNU GPL (General Public License). Systém SSR

TA používá pro vnitřní komunikaci vysokorychlostní vlnovou formu WaveRelay typu MANET s možností MIMO (Multiple-Input, Multiple-Output), umožňující přenos informací teoretickou rychlostí až 150 Mbps, přičemž nejnižší praktická rychlost sítě neklesá pod 4 Mbps (je tedy prakticky asi dvacetkrát rychlejší než síť využívající MANET vlnovou formu ANW2C). Český systém SSR TA s vlnovou formou WaveRelay je provozován ve frekvenčním rozsahu 1 350 až 1 390 MHz, tedy v pásmu, používaném ve státech NATO pro nejmodernější komunikační sítě malých jednotek. Šířka kanálu může být od 2,5 MHz do 40 MHz, jednotky AČR používají nejčastěji 5MHz kanál, systémově nastavený pro třicet účastníků (bojovou četou), umožňující v přímé rádiové viditelnosti komunikaci až na 16km. Počet účastníků v síti WaveRelay může být ale prakticky neomezený (reálně je na kanálu s šířkou 5 MHz ověřeno plnohodnotné nasazení více jak sta terminálů) a využitelný dosah při přímé rádiové viditelnosti je až přes 100 km.

Vysoká rychlost přenosu

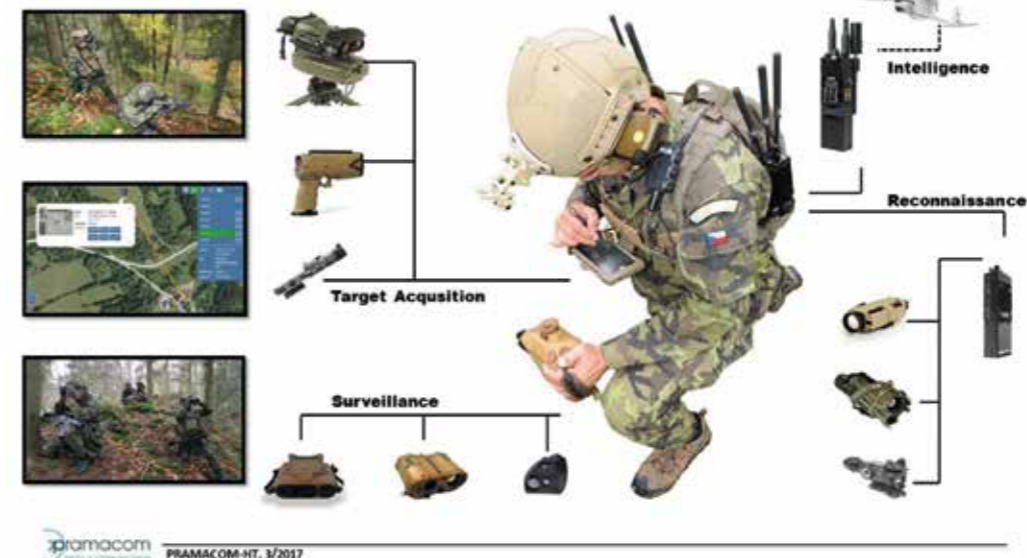
Vlnová forma WaveRelay používá modulaci OFDM (Orthogonal Frequency Division Multiplexing), tedy tzv. rozprostřené spektrum, v němž je signál současně vysílán na několika subnosných frekvencích, které jsou dále zabezpečeny velmi robustními modulacemi typu QPSK (Quadrature Phase-Shift Keying) či QAM (Quadrature Amplitude Modulation). Toto řešení umožňuje obejít nedostatky sítí používajících časové pakety a soustředit se na vysoké rychlosti přenosu dat. Komunikační bezpečnost (COMSEC) je založena na využití klíče AES

(Advanced Encryption Standard) s 256 bity a odpovídá požadavkům Suite B amerického bezpečnostního úřadu NSA (National Security Agency). Vlnová forma WaveRelay umožňuje v prostoru odpovědnosti malé jednotky vytvořit vysoce mobilní a flexibilní síť, zcela nezávislou na pozemní infrastruktuře, s jejíž pomocí lze sdílet informace podobně jako v síti Internet. Dosah sítě WaveRelay je přitom závislý na nastavení komunikačních terminálů, díky schopnosti MANET může provádět retranslaci mezi dvěma místy až osm terminálů.

Komplety SSR TA

Vlnová forma WaveRelay a situační firmware MyVector vytváří jednotné informační prostředí, umožňující sdílení dat v podobě pohyblivého (video) a statického (fotografie) obrazu, zpráv (dokumentů) i hlasu. Hlasová komunikace je přitom spíše doplňková, rozvíjená v systému SSR TA především pro spojení v družstvu, tedy na poměrně malé vzdálenosti – desítky až stovky metrů (je však možná v celé síti). Systém SSR TA je tak založen na ideji, že „obrázek řekne více než tisíc slov“. Z tohoto důvodu tedy nelze síť SSR TA chápat jako náhradu, ale spíše jako paralelní systém ke klasickým sítím velení a řízení (Command&Control, C2). Je to podobné jako v případě chytrých mobilních telefonů, které používáme nejen pro vlastní telefonování, ale i pro přístup k Internetu či dokonce ke sledování televize, a to v mnohdy zcela odlišných sítích. Systém SSR TA je tedy nutno vnímat jako taktický Intranet, plně nezávislý na pevné infrastruktuře, neboť každý komunikační terminál sítě SSR TA je na rozdíl od sítě GSM nejen koncovým zařízením, ale i základnovou stanicí sítě typu MANET / MIMO. Zatímco se v případě GSM mobilních sítí spoléháme nejčastěji na jedno koncové zařízení – chytrý mobilní telefon s integrovanou kamerou pro záznam fotografií i videa, je v případě systému SSR TA nutno připojit do sítě velké množství specifických komponent. Jedná se zejména o optoelektronické systémy schopné sledovat (Surveillance) – detekovat, rozpoznávat a identifikovat cíle ve dne i v noci, které jsou stále poměrně rozměrné, energeticky náročné a hmotné, nelze je tedy jednoduše integrovat s dalšími komponentami a musí se k systému SSR TA připojovat pomocí speciálních terminálů. Pro detekci, rozpoznání a identifikaci cíle lze využít nechlazené i chlazené infračervené (termovizní) kamery, lehké

C4ISTAR system in CZ

MBK

radary, případně stále ještě specifické kamery SWIR (shortwaveinfrared), umožňující mj. sledovat pulsující energetické body, které na cíli vytváří paprsek z laserových ozařovačů, používaných při laserovém navádění střel a pum. Do sítě SSR TA tak může být streamován analogový obraz z optoelektronických záměřovačů a pozorovacích přístrojů, stejně jako zaslán obraz pořízený digitálními fotoaparáty, videokamerami a chytrými mobilními telefony.

Taktický rozbočovač ISTAR – osobní terminál SSR TA

Základním prostředkem systému SSR TA je taktický rozbočovač ISTAR (TRI), mající podobu osobního terminálu MPU (Man Portable Unit). Stávající verze systému SSR TA používá již pátou generaci terminálu MPU, tedy MPU-5, který obsahuje jak pro komunikaci potřebnou vlnovou formu WaveRelay, tak třeba i situační firmware MyVector. Terminál MPU-5 má podobu osobní rádiové stanice, ale fakticky jde o počítač s operačním systémem Android, který má vestavěný přijímač GPS, video kodér i dekodér pro kompresi H.264 a oddělitelný rádiový modul typu MANET / MIMO, pracující v pásmu L (1 350–1 390 MHz) nebo S (2 200–2 500 MHz). Výpočetní část terminálu MPU-5 je osazena procesorem s taktem 1 GHz, operační paměť 2 GB a flash paměť s kapacitou 128 GB. Tři ploché systémové konektory umožňují připojit periferie pomocí rozhraní Ethernet, USB a RS-232, k dispozici je dále i HD-BNC konektor pro připojení analogového zdroje videa. Výměnný rádiový modul lze k tělu terminálu MPU-5 jednoduše připojit i demontovat pomocí čtyř šroubků. Obsahuje kompletní řešení (vysílač, zesilovač, přijímač) pro komunikaci pomocí vlnové formy WaveRelay a systémový konektor pro propojení s terminálem MPU-5. Samotné antény se připojují k terminálu MPU-5, lze přitom použít jednu, dvě nebo tři antény (pro funkci MIMO je nutno použít min. dvě). Základní výkon rádiového modulu je nastavitelný od 45 mW do 2 W, při použití všech tří antén může tedy kumulovaně vzrůst až na 6 W. Hlavním úkolem každého terminálu MPU-5 / TRI je aktivní spoluúčast na vytváření sítě SSR TA, tedy sítě MANET, kde soustava terminálů TRI tvoří i soustavu jejich základnových stanic. Vybavení každého sesednutého vojáka terminálem TRI nemá jen význam v jeho konektivitě s ostatními, ale přispívá i k větší robustnosti a výkonnosti sítě SSR TA. Tento přístup naplňuje myšlenku „voják jako senzor“ („Soldier as a System“ – SaaS), která je nyní nedílnou součástí doktrín stále většího počtu armád NATO. Vojákově toto řešení přináší možnost být v hlasovém kontaktu s jeho velitelem, od kterého se tak může vzdálit nikoliv na vzdálenost vizuální, ale rádiové dohlednosti – malá jednotka tak může obsadit větší území než dosud. Velitel přitom využívá síť SSR TA zprostředkovaných informací o vojákově pozici a směru pohybu k jeho efektivnímu řízení, zatěžující a často i demaskující hlasová komunikace tím může být v podstatě eliminována.

Text: Michal Voska, Filip Chlup, foto: archiv

ARMÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

MK SSR TA
Malý komplet

ARMÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

VK SSR TA
Velký komplet

Pokračování článku o modulárním systému se dočtete v příštím čísle A reportu

Strategický profil čínského vývozu zbraní

Globální geopolitické úsilí Číny, podpořené rostoucím ekonomickým vlivem, udává směr a povahu čínských vojensko-technologických rozhodnutí. To zahrnuje i její strategické zájmy k posílení své pozice na globálním trhu se zbraněmi.

Čína během minulého desetiletí dokázala urychlit svoji přeměnu z velkého dovozce zbraní ve významného vývozce. Má potenciál stát se jedním z čelních světových vývozců zbraní, a to převážně díky nízkým cenám, dostupným službám, nedostatku geopolitických omezení a dodávkám moderních komponentů.

Čínský vývoz těžkých zbraní se dle posledních údajů institutu SIPRI (Stockholm International Peace Research Institute) zvýšil mezi lety 2012–2016 o 74 % a podíl Číny na světovém vývozu vzrostl z 3,8 na 6,2 %. Čína se tak po Spojených státech a Rusku stala třetím největším dodavatelem zbraní na světě. Vzrostla také její geografická působnost a počet odběratelů.

V letech 2012–2016 dodala Čína zbraně do 44 zemí. Více než 60 % čínského vývozu

mířilo do Pákistánu, Bangladéše a Myanmaru (Barmy) a dalších 22 % do Afriky. Čína také poprvé dodala zbraně do bývalých sovětských zemí, včetně dodávky systémů protiletadlových raketových kompletů HQ9 (FD-2000) do Turkmenistánu.

Závislost Číny na dovozu zbraní, který v letech 2012–2016 poklesl o 11 %, se mezitím postupně snižuje. Zatímco na začátku tisíciletí byla Čína bezkonkurenčně největším světovým dovozcem, v letech 2012–2016 se propadla na čtvrté místo.

Zůstává však závislá na dodávkách klíčových zbraňových systémů a pokročilých komponentů, jako jsou letecké motory, například ruský AL-31 FN nebo RD-33, které se používají ve stíhacích letounech J-10, respektive FC-1. V letech 2012–2016 představoval dovoz leteckých motorů

30 % z celkového čínského dovozu zbraní, z toho 57 % bylo z Ruska, 16 % z Ukrajiny a 15 % z Francie.

Rostoucí působnost Číny na světovém trhu se zbraněmi je přirozeným a odpovídajícím odrazem pokroku čínského obranného průmyslu, vědy, technologie, inovací a průmyslových změn, díky nimž země vyvíjí a vyrábí nové, relativně pokročilé vojenské systémy a technologie.

Čína se rozhodla dohnat světovou moderní vojensko-technologickou základnu vylepšováním vlastních inovací, snížením závislosti na dodávkách technologií a dovozu zbraní ze zahraničí; aby překonala zakořeněné překážky inovací, zvýšila součinnost civilní a vojenské sféry.

Díky tomu doznal katalog čínských zbraní určených pro export, ve srovnání se zastaralými nabídkami na konci devadesátých let minulého století, významný pokrok, zvláště v oblastech jako je letectví. Čína zahájila masovou výrobu dvou stíhacích letounů čtvrté generace – FC-1 (JF-17), vyvinutého ve spolupráci s Pákistánem, a J-10.

Své působení na mezinárodním trhu leteckého a obranného průmyslu zvýšila uvedením:

- cvičných bojových letounů (FTC-2000, L-15, K-8),
- stíhacích letounů páté generace (J-31),
- raketových systémů (protiletadlových, protitankových a přenosných),
- protiletadlových systémů (HQ-9) a radarů (YLC-8B, SLC-2E),
- transportních letounů (MA60, Y-20) a vrtulníků (Z-9G, Z-10, Z-11, Z-15, Z-19E),
- bezpilotních letadel (Pterodactyl WJ-1, CH-4),
- nových verzí tanku typu 90 (VT-3, VT-4, VT-5),
- novou generací obrněných transportérů (VN-4),
- samohybných a tažených děl (PLZ45, PLZ52),
- raketometů (A-100),
- zabezpečovacích vozidel (CS/VN3),
- lodí (typ 053, 054A, 056),
- ponorek (S26T / typ 039A).

Díky předním ruským a západním dodavatelům překonává Čína technologické nedostatky a s novou generací vojenských technologií je schopná vstoupit na nové trhy, jako je Saúdská Arábie, Maroko, Venezuela, Ekvádor, Peru, Mexiko, Nigérie, Keňa, Thajsko, Indonésie a Kazachstán.

Současný čínský vývoz zbraní přitom sleduje odlišné konkurenční cesty. V rozvojových zemích Latinské Ameriky, Afriky a dokonce i střední Asie se Čína snaží prosadit jako alternativa ruských vývozců zbraní a současně se snaží vyrovnat vliv západních mocností. Čínští dodavatelé konkurují cenou a také nabízejí větší flexibilitu při vyjednávání smluvních a finančních podmínek.

Současně s tím Čína využívá vývozu zbraní jako nástroje své zahraniční politiky. Upevňuje svoji sílu a vliv tím, že bude strategickou závislost v oblastech, o něž má zvýšený zájem, jako například v jihovýchodní Asii.

V nedávné době například uzavřela smlouvu na dodávání zbraní s Thajskem (ponorky S26T) a dohodu o vojenské pomoci s Filipíny, což v dlouhodobém horizontu může narušit tradiční strategické spojení se Spojenými státy. Naproti tomu země v dané oblasti mohou chtít uzavírat s Čínou smlouvy v oblasti obrany, aby posílily svoji bezpečnost a ekonomické vazby s Čínou.

Tento trend urychluje na východě Asie regionální soupeření o dodávky zbraní, které se vyznačuje rostoucím, často prakticky neustálým navyšováním existující obranné kapacity, a také prolínáním spolupráce a konkurenčních tlaků, dalšími nákupy pokročilých zbraňových systémů a zaváděním nových typů zbraní, čímž dochází k dosahování do té doby nevidaných vojenských možností.

Na jednu stranu výkon čínského průmyslu umožňuje Čínské lidově osvobozené armádě urychlit její transformaci v plně

rozvinutou bojovou sílu, schopnou vykonávat dlouhodobé společné operace, jiné vojenské operace neválečného charakteru a mise čínského strategického zastrašování, které mají zajistit ochranu stěžejních čínských zájmů národní bezpečnosti mimo hranice země.

Současně s tím roste schopnost Číny ovlivňovat směr a charakter soupeření v dodávkách zbraní – nejen díky jejímu vojensko-technologickému rozvoji a rozšiřujícímu se vývozu zbraní, ale hlavně díky jejímu strategickému rozhodování, které má vliv na formu strategických koalic a na rovnováhu sil v různých zeměpisných oblastech.

Důsledky strategie čínského obranného průmyslu a vývozu zbraní, které se stále více přizpůsobují geopolitickým

a ekonomickým zájmům Pekingu, tak budou přirozeně formovat vytrvalý soubor dvou hlavních mocností (Číny a Japonska) o dominantní postavení, budoucnost Korejského poloostrova, soupeření v rámci regionu o územní neshody ve Východočínském a Jihočínském moři, a především formu dlouhodobé regionální strategické konkurence a rivality Číny a Spojených států.

Podle podkladů odborného asistenta na Institute of Defence and Strategic Studies při S. Rajaratnam School of International Studies (RSIS), Nanyang Technological University v Singapuru Michaela Raska připravil Jan Grohmann, foto: Public Domain; Dan, CC BY 2.0; Alerts, CC BY-SA 4.0

Paprskové zbraně proti bezpilotním letadlům

Lasery firmy Boeing

Lasery zbraňový systém Boeing HELMTT je postaven na podvozku Oshkosh.

Zprávy ze syrského a iráckého bojiště varují, že Islámský stát stále častěji používá malé drony jako nosiče bomb. Dramaticky tedy vzrůstá důležitost obrany proti bezpilotním letadlům a šíří se speciální systémy určené pro tento účel. Snad nejvíce exotický princip představují laserové zbraně, které hodlá v této roli používat americká armáda.

Není žádným tajemstvím, že americké ozbrojené síly podporují vývoj energetických zbraní se střídavými úspěchy už mnoho let. Některé hlasitě propagované programy (např. protiraketový laser ABL

na dopravním letadle Boeing 747) sice skončily neúspěšně, ale přes různé potíže se přece jen blíží doba, kdy budou ničivé laserové zbraně připraveny k operačnímu použití. Mezi nejdůležitější oblasti

Komplet Boeing CLWS je založen na využití komerčně dostupných technologií.

Dálkově řízená kvadroptéra použitá jako terč při testech systému HELMTT.

jejich působení od začátku patří tzv. C-RAM (Counter Rockets, Artillery and Mortars), tedy ničení dělostřeleckých raket, granátů a min, k čemuž se v posledních letech stále významněji připojuje „Anti-UAV“ či „Anti-dron“, tzn. ničení bezpilotních letadel, což je i jedním z hlavních poslání laserových zbraní firmy Boeing.

Od chemikálií k pevnému prostředí

Svého času zajisté nejznámějším laserem kategorie C-RAM byl systém zvaný THEL (Tactical High-Energy Laser), který pocházel od firmy Northrop Grumman. Na projektu se podílel také Izrael a v principu šlo o chemický deuterium-fluoridový laser. Po původní statické podobě byl zkonstruován mobilní MTHEL, ale v roce 2005 byl projekt zastaven kvůli vysokým nákladům a potenciálně problematickému využití v boji. Chemické lasery totiž potřebují nejen elektřinu, ale i zásoby chemikálií, což pochopitelně znamená větší objemové a hmotnostní nároky. Proto se zájem vojáků obrátil k laserům s pevným prostředím (Solid-State Lasers), které si veřejnost obvykle spojuje s využitím drahokamů, ale ve skutečnosti se daleko častěji používají speciální

skla s přídavkem vzácných kovů. V každém případě tyto lasery potřebují jen elektřinu, a proto se jim dnes ve vojenství přisuzují mnohem větší perspektivy. Armáda, letectvo, námořnictvo a námořní pěchota tedy financují řadu projektů laserových zbraní, mezi nimiž dominují ty, které mají ničit malé a rychlé, ale nepřilíš odolné cíle. Právě pro takové účely se lasery hodí nejlépe a do jisté míry mohou posloužit jako náhrada klasických kinetických (palných) zbraní, ačkoliv kompletně je patrně nahradit nemohou. Navzdory řadě výhod laserů, jako je téměř „absolutní“ rychlost paprsku a obrovská hustota přenášené energie, totiž jejich efektivitu výrazně omezuje počasí a terén, jelikož je nezbytná přímá viditelnost cíle. Pořád platí, že lasery jsou náročné na spolehlivou dodávku velkého množství elektřiny, ovšem pro protivzdušnou obranu na krátkou vzdálenost se jedná o zbraň potenciálně vysoce účinné.

HEL MD na šasi vozidla Oshkosh

To dokázalo mj. cvičení Maneuver Fires Integrated Experiment, které se konalo v dubnu 2016 na základně Fort Still pod vedením US Army Space and Missile Defense Command. Zkoušky tam prodělal mj. jeden ze systémů firmy Boeing, resp. její divize Directed Energy & Strategic Systems (DSES). Jeho původní provedení vzniklo již na počátku této dekády a neslo označení HEL TD (High-Energy Laser Technology Demonstrator). Po přesunutí na samohybnou platformu ovšem obdrželo název HEL MD (High-Energy Laser Mobile Demonstrator), jelikož se (na rozdíl od THEL) vždy počítalo

hlavně s mobilní podobou. Podvozek zde představuje nákladní automobil Oshkosh HEMTT (Heavy Expanded Mobility Tactical Truck) se čtyřmi nápravami, základní typ těžkého logistického vozidla v US Army. Na jeho podvozku se nachází rozměrná skříňová nástavba, jež ukrývá dieselelektrický generátor a vlastní laserovou zbraň, resp. pevné prostředí, v němž se vytváří koherentní světelný paprsek. Na střeše oné skříňové nástavby pak nese přístroj BCD (Beam Control Director), tj. malou otočnou věžičku, ve které je instalováno zrcadlo s průměrem půl metru ke směřování paprsku a dva infračervené senzory, jeden určený ke zjišťování cílů a druhý k jejich sledování. Coby kuriozita se dá dodat, že operátor laseru užívá ovladač z herního systému X-box. První zkoušky absolvoval systém HEL MD v roce 2013 s laserem o výkonu 10 kW, s nímž zasahoval minometné granáty, avšak už tehdy sestřelil také malý bezpilotní terčový letounek MQM-170 Outlaw.

Testy kompletů HELMTT a CLWS

V roce 2014 prodělal HEL MD důležitou změnu, neboť původní laser s výkonem 10 kW, jenž vycházel z komerčně dostupného typu, byl nahrazen novým, jenž disponuje výkonem 60 kW a reprezentuje již speciální vojenský výrobek. V roce 2016 se změnilo rovněž označení celého projektu, z něhož se stal HELMTT (High-Energy Laser Mobile Test Truck). To jednak odkazuje na spojení s automobilem Oshkosh HEMTT a jednak možná sehraje roli i to, že uvedené označení lze vyslovit jako „Helmet“ („Přilba“). Pod novým jménem se laser zúčastnil

„Lasery Stryker“ alias MEHEL (Mobile Expeditionary High Energy Laser) nese zbraň s výkonem 5 kW.

i onoho cvičení, v němž demonstroval schopnost sestřelovat bezpilotní letouny kategorie Class 2, tedy o hmotnosti mezi 10 až 25 kg. Kromě toho snadno zlikvidoval také komerčně dostupnou kvadroptéru, tedy dron přesně z té kategorie, kterou pro své útoky začal nedávno používat Islámský stát. Jeden paprsek byl směřován také na notebook, z jakého se drony často řídí, a asi nebylo překvapivé, že jej laser zcela zničil. Pozoruhodná je též nenáročnost výstřelu z laseru, jelikož celý proces nestojí více než 30 USD. Vedle toho firma Boeing předvedla i jiný, ještě mobilnější komplet CLWS (Compact Laser Weapon System), vyslovuje se jako „Claws“, tedy „Drápy“, který má výkon 2 kW. Primárně je určen pro ničení dronů Class 1, tedy o váze do 9 kg, a sice na vzdálenost do 3 km, popř. k vyřazení senzorů na dálku až 7 km. Zařízení o hmotnosti 270 kg lze rozložit na čtyři celky (každý přenášený jedním mužem) nebo namontovat např. na lehké automobily nebo helikoptéry.

Lasery plány US Army a USMC

CLWS již také demonstroval svou schopnost sestřelovat malé bezpilotní letouny a armáda má v plánech integrovat zbraň firmy Boeing na několika úrovních své protivzdušné obrany. Sám HELMTT se zřejmě sériové výroby nedočká, protože je přece jen příliš velký, avšak přesto se s ním nadále počítá jako s experimentální platformou, protože ještě v tomto roce by se na něm měl objevit laser o výkonu dokonce 100 kW. To již postačuje i k ničení menších pilotovaných letounů či vyřazení nepancéřovaných vozidel. Plánuje se také propojení laserů s výkonnějšími senzory, zejména radary AN/MPQ-50 PAR, AN/MPQ-53 Patriot a AN/MPQ-64 Sentinel, což má výrazně zvýšit schopnost včasného zjištění hrozby. Laser o výkonu řádově desítek kW má být výhledově usazen na střední nákladní automobil řady Oshkosh FMTV (Family of Medium Tactical Vehicles), zatímco menší lasery (zhruba na úrovni CLWS) se mají objevit na lehkých vozech HMMWV a JLTV či na obrněném transportéru Stryker. Onen poslední projekt již běží a „lasery Stryker“ alias MEHEL (Mobile Expeditionary High Energy Laser), jenž nyní nese zbraň s výkonem 5 kW, absolvoval první testy v říjnu 2016. Námořní pěchota rozvíjí program GBAD DEOM (Ground-Based Air Defense Directed Energy On-the-Move), který zahrnuje tři lehká terénní vozidla HMMWV či JLTV, jedno s laserem o výkonu 30 kW, druhé s radarem a třetí velitelské. Systém vyvíjený zejména k ochraně expedičních jednotek námořní pěchoty by měl demonstrovat své plné schopnosti již v tomto roce.

Text: Lukáš Visingr, foto: Boeing a US Army

Česko má vlastní protiminovou sedačku

Válka v Iráku v roce 2003, Afghánistán i další konflikty ukázaly praktické důsledky tzv. asymetrického boje, kdy i primitivně vyzbrojený protivník dokáže například pomocí min a improvizovaných výbušných zařízení (IED) způsobit značné materiální a lidské ztráty i těm technicky nejvyspělejším armádám.

Zkušenosti z posledních konfliktů jasně ukazují na vysoký stupeň ohrožení nejen krční páteře a obratlů (riziko zlomení vazy), ale i vnitřních (tzv. měkkých) orgánů, kyčlí, dlouhých kostí v nohách, patních kostí atd. u vojáků sedících na klasických sedačkách připevněných k podlaze ve vozidle, pod jehož kolem nebo korbou vybuchne mina či výbušnina. V závislosti na síle trhavin je vozidlo vrženo směrem vzhůru, kdy na lidské tělo působí první faktor – prudké zrychlení –, přičemž další negativní síla – prudké zpomalení – působí při dopadu vozidla zpět na zem. Proto se dnes ve světě věnuje mimořádná pozornost speciálním sedačkám, které mají ve spolupráci s protiminovou

ochranou vozidla schopnost účinky zmíněných sil výrazně utlumit a zlepšit tak šanci v nich sedícího člověka na přežití nebo snížení závažnosti poranění.

Konsorcium českých firem spolu s Technologickou agenturou České republiky (TAČR) od roku 2014 pracuje na vývoji tzv. protiminové sedačky, tedy zařízení, které dokáže významným způsobem ochránit lidské tělo před zmíněnými negativními účinky po výbuchu miny nebo trhavin pod vozidlem. Do projektu je zapojen Vojenský výzkumný ústav Brno (VVÚ), společnost VKV Horák, jejíž jednatel Zdeněk Horák je duchovním autorem sedačky, respektive jejího nejdůležitějšího komponentu – tzv. tlumicích

členů. Sériovou výrobu bude mít na starost společnost Bogges, v menší míře jsou do vývoje, respektive zkušebnímu programu zapojeny firmy STV Group, Excalibur Army a další subjekty. V současné době prochází sedačka finálním zkušebním programem.

Rozsáhlý testovací program

Nová protiminová sedačka, jejíž komerční označení je BOG-AMS-V, by spolu s vlastním vozidlem měla výrazným způsobem snížit účinky výbuchu miny nebo IED na osobu v ní sedící. Ovšem za předpokladu správného použití. Sedící osoba musí mít správně zapnuty čtyřbodové bezpečnostní pásy (výrobce nabízí i možnost pětibodových), hlava musí být fixována svislými bočními sklopnými opěrkami a nohy se musejí nacházet na rovněž výklopné trnoži. Pokud dojde k výbuchu pod vozidlem, má takto usazený voják nesrovnatelně větší šanci na přežití nebo redukci poranění, než

kdyby seděl na běžné sedačce, navíc připevněné k podlaze. Sedačka BOG-AMS-V je uchycena ke svislé stěně vozidla držáky propojenými se dvěma svislými trubkovými nosníky. A právě uvnitř nich se nachází to nejdůležitější – tzv. tlumicí element. Materiál a princip fungování je předmětem patentově přísně chráněného výrobního tajemství, přičemž jedinou známou informací je to, že při činnosti dochází k plastické deformaci. Tlumicí element je zařízení na jedno, respektive dvě použití (vertikální zrychlení a následný zpětný dopad vozidla). Víc ani potřeba není, protože tím je splněn vlastní účel sedačky. Pozoruhodné je, že zmíněných vlastností dosahuje na první pohled subtilní sedačka, která je navíc řešena i jako sklopná. Při délce 1 090 mm, šířce 460 mm

Střelníkem ukládá pod podlahu zdviženého stendru šestikilogramovou nálož TNT.

Mohutné dvanáctitunové zařízení pro praktické testování sedačky.

Kresba názorně ukazuje dvojici trubkových nosníků, v jejichž nitru jsou tlumicí elementy i vybraní dovolující určitý vertikální pohyb při prudkém zrychlení.

Zkušební figurína uvnitř stendru krátce před ostrou zkouškou.

Sedačku lze jednoduše a rychle sklopit.

a hloubce 921 mm (včetně vysunutých trnože) má totiž hmotnost pouhých 25 kg.

Celý vývojový program si doposud vyžádal hodně skromné náklady ve výši cca 15 milionů korun, přičemž největší podíl připadá na zkoušky. Aby se při testech nemusely používat kabiny vozidel, byl vyvinut zajímavý zkušební stend – mohutná ocelová krychle o hmotnosti 11 800 kg, která se díky vedení ve čtyřech masivních sloupcích může pohybovat směrem nahoru a dolů. O pohyb se stará výbušnina umístěná pod podlahou krychle a imitující pozemní minu nebo IED. Ve stendru je dostatek prostoru pro umístění sedačky/sedaček, na kterých jsou umístěny zkušební senzory „napřechované“ figuríny a příslušné měřicí i záznamové aparatury.

Protiminová sedačka BOG-AMS-V má celkovou hmotnost pouhých 25 kg. Na titulním snímku jsou tyto sedačky instalovány v kabině maďarského obrněného vozidla Komondor firmy Respirator.

Naše redakce se jedné ostré zkoušky zúčastnila. Pod stend byla instalována trhavina TNT o hmotnosti 6 kg, která svým výbuchem dokázala skoro dvanáctitunovou krychli zvednout o téměř 45 cm. Nejdůležitější ale byly naměřené veličiny u testovací figuríny, které byly výrazně pod alianční zkušební metodikou STANAG 4569/AEP-55 pro tento druh ochranného prostředku. Po prvním vyhodnocení se místní specialisté navíc nechali slyšet, že tlumicí člen vykazoval ještě o trochu lepší vlastnosti než srovnatelný izraelský prvek, což je pozoruhodné, vezmeme-li v úvahu, jakou pozornost věnuje stát Izrael ochraně svých vojáků a jaké má praktické zkušenosti z mnoha ozbrojených konfliktů.

Nová sedačka pro nové Pandury pro AČR

Po zdárném absolvování vojenských zkoušek by sedačkami BOG-AMS-V zřejmě mělo být vybaveno všech 20 nově vyráběných Pandurů ve velitelsko-štábní verzi. Tím se dostane protiminová ochrana osádky na 4. stupeň dle STANAG 4569, tedy na odolnost proti výbuchu miny s ekvivalentem 10 kg TNT. Vzhledem k ochranným i hmotnostním parametřům nové sedačky se již objevují zájemci i ze zahraničí. Výrobce zatím z pochopitelných důvodů nechce specifikovat konkrétní obchodní případy, nicméně jednání či finalizace kontraktů probíhají i na Slovensku, v Maďarsku, Polsku nebo v Itálii.

Text: Michal Zdobinský, foto a kresby: autor, Bogges, VKV Horák, VVÚ Brno

Na již sedmnáctém ročníku Dnů NATO a Dnů vzdušných sil AČR opět předvedli své umění naši vojáci

Třešinka na dortu v podobě akrobacie

Útok předcházela průzkumná akce osádek lehkých obrněných vozidel Iveco. Následovalo bombardování protivníkových pozic letectvem a dělostřelecký úder. Pak již se dala obrněná technika 7. mechanizované brigády do pohybu. Vojáci obsadili strategický most a významnou komunikaci. Během dalšího postupu zničila mechanizovaná četa vyzbrojená bojovými vozidly pěchoty BVP-2 a tankem T-72M4CZ základnu povstalců.

Takovouto podobu měla jedna z hlavních ukávek jednotek naší armády na letošním již sedmnáctém ročníku Dnů NATO a Dnů Vzdušných sil AČR na ostravském Letišti Leoše Janáčka. Generálním partnerem těchto Dnů se letos stala Slovenská republika, která na zemi i ve vzduchu představila své ozbrojené síly. Také Armáda České republiky se stejně jako v minulých ročnících podílela jak na letových, tak i na pozemních ukázkách. Vzdušné síly ukázaly bojové letouny JAS-39 Gripen a L-159 Alca, vrtulníky Mi-24/35, Mi-171, Mi-8 a W3A Sokol, dopravní letouny Airbus A319 CJ, C-295M CASA, L-410 a JAK-40.

Memorandum o spolupráci

Akce se vedle celé řady významných hostů účastnil ministr obrany Martin Stropnický, který společně s ministrem dopravy Danem Ťokem podepsal memorandum o spolupráci v oblasti letových a navigačních služeb. „Spoluprací mezi Vzdušnými silami Armády ČR a Řízením letového

provozu ČR dojde ke sdílení schopností a výměně informací, které zajistí kvalitnější poskytování letových provozních služeb v České republice,” dodal ministr obrany Martin Stropnický.

Na základě memoranda bude mimo jiné zpracována studie proveditelnosti, která posoudí vznik vojenského střediska letového provozu Armády ČR (MATCC – Military Air Traffic Control Centre) v lokalitě Národního integrovaného střediska řízení letového provozu Jeneč (IATCC – Integrated Air Traffic Control Centre).

Armáda naplňuje poslání

„Armáda České republiky naplňuje své hlavní poslání, jímž je obrana naší země a závazky vůči spojencům. Daří se nám doplňování personálu, naše jednotky jsou v průměru naplněny na osmdesát tři procent. Podařilo se nám získat již více než dva tisíce příslušníků aktivní zálohy. To je další jednotka, se kterou můžeme počítat. Pokračujeme v modernizaci výzbroje a nákupu potřebného materiálu,” řekl směrem k návštěvníkům náčelník Generálního štábu

AČR armádní generál Josef Bečvář, který na tuto významnou akci také zavítal.

Ještě před 7. mechanizovanou brigádou předvedli své schopnosti příslušníci 102. průzkumného praporu. Po vysazení z vrtulníku provedli lečku na vozidlo, jejímž cílem bylo získání významných dokumentů a také osob, které mohly poskytnout důležité zpravodajské informace. Po jejím úspěšném dokončení zlikvidovali vozidlo výbušninou a i se získanými zajatci odlétli vrtulníkem.

Součástí Dnů NATO a Dnů vzdušných sil byl rovněž seskok elitních armádních výsadkářů, z nichž většina měla za sebou několik tisíc výsadek, z letounu CASA z výšky 1 200 metrů.

Akrobacie display pilota

Ve vzduchu se největší pozornosti diváků těšila špičková akrobacie armádního display pilota kapitána Ivo Kardoše s nadzvukovým letounem JAS-39 Gripen. Během jeho vystoupení dosahovalo přetížení 9G. Jeho pětasedmdesátikilogramové tělo tak najednou vážilo sedm set kilogramů. Tento elitní pilot získal na Royal International Air Tattoo ve Fairfordu cenu za nejlepší zahraniční ukázkou a na 70. leteckém dnu v Yeoviltonu byl oceněn za nejhezčí leteckou ukázkou v kategorii letounů. Kromě vystoupení na těchto zahraničních a domácích akcích si kapitán Kardoš plní své každodenní povinnosti pilota na letecké základně Čáslav.

Také letos se na ostravském letišti představili příslušníci aktivní zálohy. Významnou roli spojenou především s organizační fází této akce sehráli příslušníci Vojenské

policie. Vojenský historický ústav se pochlubil novým přírůstkem. Stal se jím druhovělečný americký lehký tank M3A1 Stuart. Hradní stráž zase předvedla dokonalou souhru motoristické doprovodné jednotky.

Z prezentované nové vojenské techniky diváky zaujal například samohybný minomet na podvozku Pandur II 8x8 CZ, obrněné vozidlo Titus či jeden z nejsložitějších bojových systémů, který byl vyvinut na základě požadavků německého Bundeswehru, bojové vozidlo pěchoty Puma.

Konference o bezpilotních prostředcích

Součástí Dnů NATO a Dnů Vzdušných sil byla rovněž 2. národní konference zaměřená na operačně-technologické aspekty bezpilotních prostředků. Za resort Ministerstva obrany se této akci zúčastnil náměstek pro řízení sekce vyzbrojování a akvizic MO ČR Daniel Košťoval a první zástupce náčelníka Generálního štábu AČR generálporučík Jiří Baloun.

„Toto téma je velice zajímavé, není ale tak nové, jak by se mohlo na první pohled zdát. V rovině jakýchsi úvah se jím zabývali již staří Řekové. Nyní ale přichází na scénu v plné síle. Umožňuje to nebývalý rozvoj technologií v oblasti robotiky a bezpilotních prostředků. V každém případě ale stojíme na prahu nové významné etapy. Tento vývoj je tak dynamický, že nikdo nedokáže predikovat jeho dopady deset let dopředu,” upozornil první zástupce náčelníka Generálního štábu AČR generálporučík Jiří Baloun. „Armáda si plně uvědomuje, že je nezbytné se na tuto oblast zaměřit. A to jak z hlediska operačního plánování, tak i vědy a výzkumu. Počítáme s pořízením autonomních robotických prostředků, a to jak leteckých, tak i pozemních. Jsme přesvědčeni, že kdo dokáže na tyto výzvy reagovat nejrychleji a nejlépe, získá strategickou výhodu.”

Text a foto: Vladimír Marek

Důstojník a šermíř František Vernon musel dvakrát utíkat z nesvobody za svobodu

Vojenský soudce s fleretem

František Vernon patří do skupiny našich olympioniků, na které se mělo v období socialismu u nás zapomenout. Ani dnes ho pod jeho jménem v oficiálních statistikách Českého olympijského výboru nenajdeme. Je to proto, že po své emigraci z vlasti akceptoval doporučení azylových úřadů na změnu přímení.

Mistrovství Československa 1936, Fr. Vernon-Vohryzek zrcadlově pátý zprava

Společná fotografie SK Riegel 30. léta, Fr. Vernon-Vohryzek zrcadlově třetí zleva

Vratme se ale na začátek jeho života, který byl plný dramatických zvratů často na hranici samotné existence. František Vernon se narodil 9. ledna 1907 v Praze jako František Vohryzek v rodině obchodníka Móritze Vohryzky a Emílie Vohryzkové, rozené Novákové. Jednalo se o smíšené manželství. Rodina byla známa svým českožidovským smýšlením ještě před vznikem republiky. Po absolvování reálného gymnázia se už jako František Vohryzek rozhodl studovat právo na Karlově univerzitě. Na vysoké škole se začal věnovat šermu a krátce před promócí se v roce 1930 stal akademickým mistrem Československa v kordu.

Na olympiádě

Po skončení vysoké školy pracoval zpočátku jako koncipient. Po splnění podmínek advokátské praxe se osamostatnil. Nadále

se věnoval i svému oblíbenému sportu v SK Riegel. V roce 1934 získal ve fleretu svoji první medaili z mistrovství Československa. V následujících letech už patřil do absolutní celostátní špičky. V roce 1936 přišla nominace do družstva na olympijské hry. Ze zachovaných osobních vzpomínek se může dozvědět, že na hry odcházal pro svůj původ do nacistického Německa s jistými obavami. Za nejvýznamnější zážitek, který si z her přivezl, považoval osobní setkání a rozhovor s fenomenálním atletem Jessy Owensem. Dodejme, že na hry startoval v šermu kordem jednotlivci, kde byl vyřazen v I. kole a šermu kordem a fleretem jako člen družstev, které byly vyřazeny shodně v II. kole. V roce 1936 ho časopis Makabi sport vyhodnotil za nejlepšího židovského šermíře Evropy. Ještě výraznější úspěch dosáhl v roce 1938 na mistrovství světa, kde se ve fleretu podílel na zisku bronzové medaile našeho družstva.

Do zahraničí díky stipendiu

V té době se ale evropský demokratický systém začal hroutit. Projevovalo se to především narůstajícím antisemitizmem zejména u našich sousedů. František Vohryzek na tuto situaci zareagoval změnou náboženského věrovyznání, když přestoupil na českořátskou víru. Následující dramatické události v zemi ho donutily hledat další možnosti. Podporu našel u kolegů ve sportovním klubu, kteří mu pomohli získat stipendium hospodářského práva na univerzitě Sorbona. Do Francie odešel už za okupace 30. března 1939. Přihlášku do našeho rodičího se zahraničního vojska si podal 28. srpna 1939 a 16. září 1939 byl odveden. Službu v hodnosti vojína nastoupil v Agde u čtvrté rotý prvního pěšího pluku. Ve Francii se zúčastnil bojů u Marny, Seiny a Loiry. Ještě před bojovým nasazením byl postupně povyšován až do hodnosti četaře.

V době od 1. prosince 1939 do 1. května 1940 absolvoval v Kempu d'Auvours školu pro důstojníky v záloze.

Vojenským soudcem

Do Anglie se přepravil na lodi Neuralia 12. června 1940. Krátce poté byl zařazen k jednotce čs. brigády. V Anglii se aktivně zapojil do činnosti spojeneckého šermířského klubu IAFC-Inter Allied Fencing Club. Naše barvy úspěšně reprezentoval na několika turnajích. Nejvýraznější úspěch dosáhl na mezinárodním turnaji, který se uskutečnil 10. července 1942 v Londýně, kde vyhrál soutěž v oblíbeném fleretu. Jak se uvádí v jeho kvalifikační listině, do první důstojnické hodnosti podporučíka byl

Karikatura, která i dnes zdobí stěnu osobnosti SK Riegel

povýšen 7. března 1942. Krátce na to byl převelen k polnímu soudu, kde vykonával administrativní činnosti v oblasti soudních protokolů. Podle záznamů tuto dobu využil na přípravu k vojenské soudcovské zkoušce. Po jejím složení byl s účinností od 25. února 1943 přeřazen do stavovské skupiny důstojníků justiční služby a současně povýšen do hodnosti poručíka. Až do konce roku 1943 byl pověřen funkcí zástupce polního soudce u našich jednotek v Anglii. Dnem 1. ledna 1944 byl převelen k naší zahraniční jednotce v Sovětském svazu a 20. ledna 1944 ustanoven do funkce polního soudce. Tak začala jeho cesta s generálem Svobodou za svobodu, jak znělo heslo naší jednotky v Sovětském svazu. Ještě před účastí na karpatské ofenzivě byl povýšen do hodnosti nadporučíka a po jejím ukončení byl 16. prosince 1944 povýšen do hodnosti kapitán. V tomto období se seznámil s Bellou Bučeminskou, která se po válce stala jeho

Osobní fotografie v uniformě důstojníka

Mistrovství světa šermu v Piešťanech 1938 – zrcadlově druhý zleva

Společná fotografie s manželkou v Kanadě 1990

manželkou. V průběhu bojů byl vyznamenán československou medailí „Za chrabrost“ a za „Zásluhy I. stupně“.

Podruhé azylantem

Po skončení druhé světové války mu byly uděleny medaile Československý válečný kříž 1939 a sovětská medaile Za Pobědu nad Němci. Dnem 1. června 1945 byl povýšen do hodnosti štábního kapitána a krátce nato ustanoven do funkce přednostu polního soudu I. armádního sboru. Konec války byl ale také spojen s poznáním, že jeho rodiče byli zavražděni v koncentračním táboře Osvětim. Ve službě pokračoval i v prvních poválečných letech. Do hodnosti majora byl povýšen jen pár měsíců před svou demobilizací na konci roku 1947. Potom co odložil uniformu, nastoupil do funkce vysokého úředníka v chemickém průmyslu. Našel si cestu i do SK

Riegel, kde vedle sportovní aktivity začal vykonávat funkci hospodáře.

Potom co se v Československu roztočila kola politických procesů, rozhodl se opět pro emigraci i s celou rodinou. I tentokrát šel za svobodu směrem na západ. Dodejme, že v tom čase byl mimo centrum společenského dění i jeho velitel arm. gen. Ludvík Svoboda, pozdější prezident republiky. Hranice Československa překročil František Vohryzek ilegálně dne 13. září 1952 do Rakouska, kde požádal o azyl do Kanady. V severní Americe se náš úspěšný reprezentant usadil v Montrealu. Jeho životní pout' naplnila 27. ledna 1997. V roce 1978 při příležitosti XII. zimních olympijských her poskytl rozhovor, v kterém uvedl: „Šerm mi umožnil nejen cestovat, ale získal mi i mnoho přátel, kteří mi pomohli vyhnout se deportaci a rozvinul mi schopnost analyzovat situace a bleskově se rozhodnout.“

Text: Peter Bučka, foto: archiv autora

Před padesáti lety vznikla Vojenská střední odborná škola tankového a automobilového vojska

Setkání po letech

Přes dvě stovky absolventů se v září letošního roku sešly u příležitosti 50. výročí otevření Vojenské střední odborné školy tankového a automobilového vojska pro potřeby Československé lidové armády v Nitře. Tato škola připravila tisíce špičkových techniků, specialistů tankového a automobilového vojska. Mnozí absolventi se v armádě uplatnili i v jiných funkcích, například velitelských, štábních a řídicích. V této souvislosti bychom rádi připomněli historii tohoto vojenského školského zařízení.

Vojenská střední odborná škola tankového a automobilového vojska zahájila svou činnost 1. 9. 1967. Její kořeny jsou však mnohem hlubší. Sahají až do léta roku 1946, kdy v Nitře vzniklo Automobilní učiliště. To zajišťovalo specializovanou přípravu příslušníků automobilnictva a od roku 1953 automobilního vojska z řad vojáků z povolání. Po roce 1948 se součástí učiliště stala Škola na důstojníky automobilnictva v záloze.

V roce 1950 prošla škola další zásadní proměnou. Z Vojenské akademie v Hranicích na ní byla převedena příprava důstojníků automobilnictva. V této souvislosti vznikla v Nitře Automobilní vojenská akademie, která během dvouletého studia připravovala důstojníky v této odbornosti. Po vzniku praporčíckého sboru na počátku šedesátých let minulého století začalo učiliště zajišťovat jejich specializovanou přípravu. V roce 1962 došlo k prodloužení dosavadního dvouletého studia budoucích důstojníků o jeden rok.

Čtyřletá Vojenská střední odborná škola tanková a automobilní poskytovala od roku 1967 svým absolventům úplné střední odborné vzdělání s maturitou. V září 1972 bylo Automobilní učiliště přejmenováno na Vojenské učiliště, které nadále připravovalo důstojníky bez vysokoškolského vzdělání v Dvouleté důstojnické škole a praporčíky ve Vojenské střední odborné škole, případně v krátkodobých kurzech. Veškeré tyto vzdělávací procesy byly zaměřeny na potřeby tankové a automobilní služby, automobilního vojska, ženijního vojska, raketového vojska a dělostřelectva a výzbrojní služby.

Nitranská škola disponovala kvalitní výcvikovou základnou. K výcviku řízení tankové a automobilní techniky, konkrétně tanků T-55, obrněných transportérů OT 64, OT 65, OT 62, vozidel PV3S, T 805, T 111, T 138 a T 813 se využíval tankodrom Kolíňany. Odborný výcvik se zaměřoval na provoz, údržbu, opravy techniky. K atraktivním

zaměstnáním patřila plavba s OT 62, OT 64 a brodění s tanky T-55.

Od září 1979 zůstala ve Vojenském učilišti v Nitře zachována pouze příprava kádrů automobilní dopravy a tankové a automobilní služby. Specializace automobilní dopravy byla v roce 1985 převedena do Valašského Meziříčí.

V létě roku 1991 došlo k přejmenování učiliště na Vojenskou střední školu tankovou a automobilní. Ta se počátkem ledna 1993 stala součástí nově vytvořené Armády SR. O dva roky později pak byla zrušena.

Text: Vladimír Marek,
foto: archiv účastníků setkání

Naleznete na ilustraci znázorňující stejnokroj československých legionářů v Itálii, který později používala, kromě dalších legionářských uniforem, Hradní stráž, pět rozdílů?

Vyzkoušej svůj postřeh

V Itálii to naše legie neměly zpočátku vůbec jednoduché. V roce 1917 vznikly první výzvědné oddíly, ovšem výhradně z benevolence a potřeb nižších velitelů. Tato myšlenka byla posvěcena italskou vládou až na jaře 1918, kdy byly zformovány čtyři střelecké pluky, ze kterých se následně stala VI. čs. divize. Ta se v květnu 1918 přesunula do přífrontového pásma k řece Piavě. Přímou na frontě byl ale nasazen pouze I. prapor 33. čs. střeleckého pluku. V srpnu jí byl svěřen důležitý frontový úsek pohoří Monte Altisima, kde v září vedla tuhé boje při obraně kóty Doss Alto. V té době pak byla divize doplněna dvěma

dalšími pluky a v listopadu 1918 vznikl Československý armádní sbor v Itálii, jehož jednotky se po návratu do vlasti zapojily především do bojů na severní Moravě a na Slovensku.

Českoslovenští legionáři nosili standardní stejnokroje pravidelné Italské královské armády. Odlišovaly se bíločervenou bikolorou na stojacím límci stejnokroje a především alpským kloboukem M1912 s kohoutím perem, který nosili příslušníci italských horských jednotek.

Připravil: Michal Voska a Vladimír Marek, ilustrace: archiv VHU

Rozdílly: chybné písmo a grafika, shodné vlajky

Cyklus České televize o armádě ze všech stran

Magazín „Patrola“

Jedná se o společný projekt Ministerstva obrany a České televize, který po roce příprav a natáčení míří na televizní obrazovky. I když cílovou skupinou jsou především mladí lidé, tvůrci věří, že oblibu si najde u všech diváků bez rozdílu věku. Ti v něm nahlédnou do každodenní činnosti vojáků Armády ČR a dozvědí se zajímavosti o zbraních a vojenské technice. Nebudou chybět autentické záběry z vojenských základů a výcvikových prostorů a výkony známých osobností při zdolávání překážkové dráhy, samozřejmě s ostrou střelbou. Po dvanáct úterních večerů nás bude magazín Patrola na programu ČT2 provázet trojice moderátorů. Dlouhovlasá blondýnka Bára Mottlová, něžný element v drsném

vojenském prostředí, jinak taktická zbraň, smíšek Michal Holář, coby neřízená střela, a charismatický Martin Stránský jako velitel patroly. I když nový seriál má především zaujmout a bavit, proto je plný nadsázky a vtipných glos, v žádném případě se z něho nevytrácí důležitost vojenského povolání a odpovědnost za obranu naší země. Režisérem je Otto Kallus, každý díl trvá 26 minut.

S kapsou stříbrných dvacetikorun

„Jako velitel odklízecí čtyř nepojízdné a poškozené techniky jsem se dostal i s džípem do dělostřelecké palby. Vyskočili jsme z auta a utíkali se schovat. Zalezl jsem pod nedaleký vypálený tank. Pod ním ale už byl německý feldwebl. Byl ale otočený na druhou stranu, takže mne neviděl. Štouchnul jsem ho tedy samopalem do zad a zařičel ‚Hände hoch!‘ Pod tím tankem ale nešlo, aby zvednul ruce. A tak jsem ho vyšťouchal ven a odvedl do zajetí. Nejspíš byl potom odsunut do Kanady.“

Těmi slovy popisoval důstojník československé zahraniční armády kapitán Gustáv Svoboda, jak během útoku naší jednotky u francouzského přístavu Dunkerque zajal 5. listopadu 1944 svého prvního Němce.

Namísto architektem vojákem

Gustáv Svoboda se narodil 30. září 1917 ve Vodňanech. Po maturitě na gymnáziu chtěl původně studovat architekturu, agitační spojení s ohrožením republiky nacistickým Německem ale na něho zapůsobila tak silně, že se namísto toho rozhodl vstoupit dobrovolně do armády. Školu na důstojníky lehkého dělostřelectva v záloze absolvoval s výtečným prospěchem. Také praktické zkoušky u dělostřeleckého pluku 5 v Českých Budějovicích zvládl mezi nejlepšími. Mezi premianty patří i během následného studia na Vojenské akademii v Hranicích.

V průběhu mobilizace na podzim roku 1938 sloužil poručík Svoboda jako styčný důstojník dělostřeleckého oddílu 31 v jižních Čechách. Po okupaci Československa a vytvoření Protektorátu mu nabídli, aby pokračoval ve službě v tzv. vládním vojsku, což odmítl. Nastoupil na místo technického úředníka v elektronické firmě. V té době ale již vážně uvažoval o tom, že odejde do zahraničí. Což také společně s dalšími

kamarády a kolegy z hranické akademie počátkem roku 1940 učinil. Šestého ledna překročili hranice do Slovenska a odtud zamířili na Budapešť.

„Na cestu jsem si vzal plnou kapsu prvorepublikových stříbrných dvacetikorun. V Maďarsku jsem dostal za každou 4 pengg. V Budapešti si mi začaly rozpadat boty,

takže jsem si musel koupit nové. Nechal jsem je totiž příliš dlouho sušit u pekaře, u kterého jsme nocovali. Jinak jsem nakuoval hlavně jídlo. Z francouzského konzulátu v Budapešti byl už odchod přes Balkán do Francie organizovaný. Seděl zde český úředník, který zařizoval potřebné věci, vzpomínal později poručík Svoboda.

Poručík Gustav Svoboda s kolegy na výcviku v Británii během 2. sv. války

Gustav Svoboda s přítelkyní Jarmilou Pelčákovou

Přes Turecko, Bejrút a Marseille dorazila celá skupina do Agde. Svoboda nastoupil nejdříve službu u dělostřeleckého pluku 1 jako učitel ve spojovací škole. Později se stal velitelem čtyř tohoto pluku. Kapitulační Francie však pro něho podobně jako pro další vojáky představovala velké rozčarování.

Prošel řadou kurzů

Z Francie odplul na lodi Northmoor 24. června 1940, tedy pouhé dva dny po kapitulaci této země. O dva týdny později dorazil do britského přístavu Plymouth. Ve Velké Británii vystřídal celou řadu funkcí. A to obsluhou děla u důstojnické baterie počínaje, přes pátrače baterie, příslušníka oddílu polních četníků až po instruktora brigádní autoškoly.

„V Anglii byl život od soboty do soboty. Každou sobotu totiž byla tancovačka. Jako důstojník jsem měl zold 6 šilinků na den. Například celodenní strava v hotelu stála 3

šilinky, takže se z toho dalo bez problémů ušetřit na zábavu. Našel jsem si tam i dívku. Se svojí předválečnou láskou v Československu jsem si vyměnil během války jen dva dopisy, a to doslova zpravodajským způsobem. Kontakt s domovem byl v té době velice složitý,“ líčil Gustáv Svoboda.

V roce 1942 se přihlásil do kurzu útočného boje speciální britské složky SOE (Special Operations Executive). V parašutistickém kurzu absolvoval rovněž sedm seskoků. V druhé polovině roku 1943 prodělal ve výcvikovém táboře REME v Arborfieldu tankový a vyprošťovací kurz s tanky Churchill, Sherman a Cromwell. Po jeho skončení se stal velitelem čtyř A brigádních tankových dílen.

Projel minová pole

S touto odborností také po vylodění spojenců odešel počátkem září 1944 do pole. Společně s dalšími příslušníky čs. obrněné

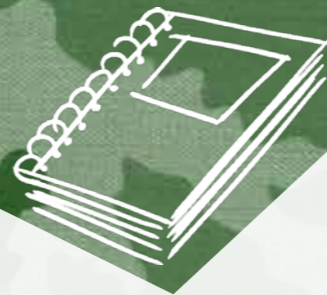
brigády převzal od Britů úkol spojený s obléháním obklíčeného francouzského přístavu Dunkerque. Velel zde představenému pracovišti brigádních tankových dílen. Podílel se na vyprošťování a odsunu našich poškozených tanků a to mnohdy přímo pod palbou protivníka. „Osobně jsem chtěl odvézt opravené obrněné auto k tankovému praporu. Cestou na frontu jsem zabloudil a vjel jsem do zatopeného území. Když jsem se vyhrabal, narazil jsem na britskou tankovou jednotku. Viděl jsem hlavě namířenou na mě. Leknutím jsem vyskočil do pozoru. Pak přišel nějaký britský seržant a řekl mi, kdybyste nevyskočil, byli bychom vás odstřelili. Přijel jsem totiž od Němců a cestou projel čtyři minová pole. Měl jsem obrovské štěstí,“ popisoval Gustáv Svoboda.

Po skončení války a návratu do vlasti se v té době již štábní kapitán Svoboda stal zástupcem velitele brigádních tankových dílen. Již v závěru roku 1945 byl ale ustanoven do funkce zájmového technického zástupce velitele tankového sboru. V říjnu následujícího roku již v hodnosti majora nastoupil studium na Vysoké škole válečné v Praze.

Degradace a vězení

Gustáv Svoboda zůstal v armádě i po únoru 1948. Po ukončení studia s velmi dobrým prospěchem byl v červenci 1949 přidělen jako operační důstojník a později přednosta operačního oddělení k velitelství 5. dělostřelecké divize. Nakonec se stal dokonce náčelníkem týlu této divize. To už ale byl jako voják působící za druhé světové války na Západě v hledáčku Vojenské kontrarozvědky. Právě ta měla největší výhrady a doporučovala, že podplukovník Svoboda by neměl z bezpečnostních důvodů zastávat takto vysokou funkci. Nakonec tedy byl jako učitel přeložen na Vojenskou akademii Klementa Gottwalda do Brna. A právě zde byl v roce 1957 zatčen a odsouzen na dva a půl roku za nedostatečné znehodnocení sbírky zbraní, kterou Svoboda vlastnil. Navíc byl degradován na vojína. Na první pohled bylo zřejmé, že se jedná o vykonstruovanou záležitost.

Rehabilitace se Gustáv Svoboda dočkal až po listopadu 1989. Postupně byl povýšen na generála. Velice aktivně se také zapojil do veřejného života. Kromě jiného pomáhal vychovávat budoucí vojenské profesionály naší armády. Publikoval celou řadu velice zajímavých prací z vojenské historie, které kromě archivních zdrojů obohacoval osobními prožitky. Gustáv Svoboda zemřel 14. března 2009 v Praze ve věku nedožitých devadesáti dvou let.

Rukávové znaky

Na představení hodnostních systémů armád NATO bychom rádi navázali dalším seriálem. V něm se budeme po řadu měsíců zabývat rukávovými znaky útvarů a zařízení nejen AČR, ale celého resortu.

31. pluk radiační, chemické a biologické ochrany

Vznikl 1. prosince 2013 a je pokračovatelem útvarů chemického vojska brigádního typu dislokovaných v Liberci od roku 1977.

Pluk je jediným specializovaným svazkem Armády České republiky, který je určen k plnění úkolů chemického zabezpečení a nejsložitějších úkolů ochrany proti zbraním hromadného ničení i proti ostatním radioaktivním a toxickým látkám. Kromě štábu a velitelství ho tvoří 311. a 312. prapor radiační, chemické a biologické ochrany a 314. centrum výstrahy zbraní hromadného ničení.

311. prapor radiační, chemické a biologické ochrany

Je určen k chemickému zabezpečení v rámci celé AČR a mnohonárodnostních sil NATO. Plní nejsložitější úkoly ochrany proti zbraním hromadného ničení. Zajišťuje monitorování radiační, chemické a biologické situace ve svěřeném prostoru, podílí se na ochraně osob, materiálu a techniky před účinky ZHN a zabezpečuje provádění dekontaminace a hygienické očištění osob, techniky, materiálu, terénu nebo terénních objektů. Tvoří ho velitelství četa, dvě roty chemické ochrany a speciální odřad.

312. prapor radiační, chemické a biologické ochrany

Prapor je určen k plnění opatření chemického zabezpečení v rámci celé AČR a případně i mnohonárodnostních sil NATO a nejsložitějších úkolů ochrany proti zbraním hromadného ničení. Zajišťuje monitorování radiační, chemické a biologické situace ve svěřeném prostoru, podílí se na ochraně osob, materiálu a techniky před účinky ZHN a zabezpečuje provádění dekontaminace a hygienické očištění osob, techniky, materiálu, terénu nebo terénních objektů.

314. centrum výstrahy zbraní hromadného ničení

Posláním centra je monitorovat a vyhodnocovat stav prostředí v úvarech a zařízeních Armády České republiky s důrazem na látky naznačující použití zbraní hromadného ničení. Plní odborné úkoly související se sledováním a vyhodnocováním informací v oblasti radiační, chemické a biologické ochrany. Je součástí 31. pluku radiační, chemické a biologické ochrany. Na rozdíl od praporů 314. centrum nesídlí v Liberci, ale v posádce Hostivice-Břve.

Finanční správa AČR

Je orgánem náčelníka Generálního štábu AČR k řízení oblasti finančního zabezpečení v rámci jeho působnosti. Náčelník Generálního štábu AČR odpovídá za celkový stav hospodaření s rozpočtovými prostředky ve své podřízenosti a za dodržování stanovených závazných ukazatelů. V čele Finanční správy je ředitel, který je přímo podřízen náčelníkovi Generálního štábu AČR.

Agentura personalistiky AČR

Je řídicím, odborným, metodickým a výkonným orgánem náčelníka Generálního štábu AČR. Zajišťuje realizaci komplexu úkolů personalistiky a humanitní služby v ozbrojených silách ČR. A to zejména v oblastech plánování potřeb a výstavby lidských zdrojů, doplňování personálem, realizace procesu řízení služebních kariér vojáků, hodnocení profesních kvalit vojáků, vzdělávání a personální evidence.

Text: Vladimír Marek

Interní komunikační portál

www.ikp.army.cz

Dne 1. října 2017 nabyl účinnosti zákon č. 263/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů. Na portále se proto objevila řada dotazů k této novele. V oblasti, o kterou se tazatelé zajímají nejvíce, šlo především o zpřesnění nejednoznačné právní úpravy u některých institutů, a to v případě:

- způsobu započítávání služby konané nad základní týdenní dobu služby do zákonem o vojácích z povolání stanoveného ročního maxima;
- podmínek pro možnost nařízení zvláštního rozvržení doby služby při plnění úkolů ozbrojených sil v operačním nasazení;
- úpravy podmínek pro vznik nároků na volno za službu konanou ve zvláštních režimech služby;
- úpravy podmínek pro vznik nároků na služební příspěvek při sdílení bydliště vojáky;
- úpravy podmínek pro vznik nároků na některé příplatky v rámci služebního platu vojáka;
- upřesnění podmínek pro nároky související s dojížděním vojáka do místa výkonu služby.

Cílem novely bylo jasně formulovat práva vojáka z povolání a zamezit tak potencionálním soudním sporům. Dále šlo o snížení administrativní náročnosti a zjednodušení řízení ve věcech služebního poměru.

Nejčastěji byly dotazovány změny v oblasti poskytování služebního příspěvku na bydlení. Doposud se vojákově výše služebního příspěvku na bydlení zvyšovala za každého člena rodiny, tedy i za druhého z manželů (druha). Příspěvek se ale již nebude krátit, proto není důvodné zvýšení aplikovat u manžela nebo druhu vojáka

z povolání, kterým bude náležet příspěvek vlastní, nekrácený. Pro tyto vojáky se stanovuje, že jim lze poskytnout zvýšení za nezaopatřené děti, se kterými žijí ve společné domácnosti, ale pouze jednomu z manželů, popřípadě jen druhu nebo družce.

Podle právní úpravy účinné od 1. října 2017:

- se nekrátí služební příspěvek na bydlení, pokud užívá bytovou jednotku více vojáků, přitom není podstatné, zda jsou v příbuzenském vztahu či nikoli;
- manželům, pokud jsou oba vojáci z povolání, nebo druhu a družce, pokud jsou oba vojáci z povolání, nelze poskytnout zvýšení služebního příspěvku na bydlení za jinou osobu, než je nezletilé dítě žijící s nimi v rodinné (společné) domácnosti; zvýšení služebního příspěvku na bydlení jim lze zvýšit až o 4 nezaopatřené děti, pokud žijí s vojákem v rodinné (společné) domácnosti;
- zvýšení služebního příspěvku na jedno nezletilé dítě nelze dělit mezi manžele – vojáky z povolání (druha a družku) rovným dílem, zvýšení náleží jen jednomu z nich;
- v případě dvou (čtyř) nezaopatřených dětí může uplatnit zvýšení příspěvku jeden z manželů (druhů), popř. každý za jedno (za dvě) nezaopatřené děti;
- v případě tří nezaopatřených dětí může uplatnit zvýšení příspěvku jeden z manželů (druhů), popř. jeden za jedno a druhý za dvě nezaopatřené děti;
- i nadále nelze uplatnit zvýšení příspěvku za nezaopatřené dítě vojákem, pokud to není jeho dítě vlastní, osvojené, svěřené do pěstounské péče nebo výchovy (§ 71 odst. 5 zákona o VZP).

Redakce IKP

V příštím čísle se podíváme na další zajímavosti z provozu portálu

V sobotu 7. října nás po těžké nemoci opustil ve věku sedmdesáti let náš kolega a kamarád Jarda Pajer. V tomto okamžiku již stoupá po schodech směrem k nebeské bráně. Věřme, že i tam někde nahoře bude se stejnou pečlivostí a důsledností, jako to dělal každý den v redakci, opravovat a upravovat texty a shromažďovat archivní podklady. Možná se bude i rozčilovat nad politikou. Určitě by ale nechtěl, abychom my všichni nad jeho odchodem truchlili. Nejspíš by řekl společně s Petrem Spáleným: Až mě andělé zavolají k sobě, nechci mít na pohřbu šumaře. A tak i my dáváme přednost před smutečním maršem vzpomínkám na společně prožité krásné chvíle.

Sbohem Jardo, měli jsme tě rádi.

Vydává MO ČR
Odbor komunikace
Tychonova 1, 160 01 Praha 6
IČO 60162694
www.army.cz

Redakce
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Telefony: 973 215 553, 973 215 786
Fax: 973 215 933
E-mail: areport@centrum.cz

Šéfredaktor: Vladimír Marek

Grafická úprava: Andrea Bělohávková

Jazyková korektura: Tomáš Xaver

V jednotkách ozbrojených sil rozšiřuje

VHÚ Praha – produkční oddělení

Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6

Olga Endlová, tel. 973 215 563

Tisk: Profi-tisk group s.r.o.

Číslo indexu: 45 011

ISSN 1211-801X

Evidenční číslo: MK ČR E 5254

Uzávěrka čísla: 26. 9. 2017

Toto číslo vyšlo dne: 16. 10. 2017

Foto na titulní straně: archiv Speciálních sil

kontakty do redakce

Vladimír Marek (šéfredaktor)

telefon: 973 215 648

mobil: 724 033 410

e-mail: v.marek@post.cz

Jana Deckerová (redaktorka)

telefon: 973 215 549

mobil: 606 604 733

e-mail: jana.deckerova@email.cz

Michal Voska (redaktor)

telefon: 973 215 868

mobil: 724 850 598

e-mail: voska.m@seznam.cz

Andrea Bělohávková (grafička)

telefon: 973 215 786

mobil: 601 579 644

e-mail: andrea.belohlavkova@seznam.cz

redakční rada

Jan Pejšek, plk. Jan Šulc, Lucie Růžková

informace pro autory

Aby mohla redakce proplatit honorář za zveřejněný příspěvek, musí jí autor zaslat tyto údaje:

- jméno a příjmení,
- datum narození (NE rodné číslo!),
- údaj, zda jde o VZP, o. z., AZ, anebo osobu mimo resort,
- adresu bydliště.

V případě VZP, o. z. i přísl. AZ dále:

- číslo VÚ či VZ a město posádky,
 - číslo RFO, který je vyplácí.
- V případě osoby mimo resort:
- číslo účtu, na který má být poslán honorář,
 - název a číslo banky,
 - na faxové č. 973 215 933 poslat kopii průkazního listku k tomuto účtu.

Tyto údaje je účelné uvádět současně se zasláním článkem. Není v silách redakce je zpětně zjišťovat.

Rozvědčík od Berounky

Legionář a majitel restaurace U rozvědčíka Jaroslav Franěk našel smrt 1. července 1943 v Berlíně Plötzensee. Právě tento člověk posloužil jako předloha literární a následně i filmové postavy, kterou ztvárnil Radovan Brzobohatý ve filmu *Smrt krásných srnců*.

Jaroslav Franěk se narodil 8. října 1897 v Nezabudicích v rodině hutníka jako sedmé, nejmladší dítě. Po ukončení obecné školy odešel na měšťanku do Křivoklátu a později na pokračovací školu do Berouna. Vyučil se strojním zámečnickem. Nebylo mu ještě ani osmnáct let, když vypukla první světová válka. V prosinci 1915 narukoval k 88. pěšímu pluku do Berouna. S ním se také dostal na ruskou frontu. Zde ale dlouho nepobyl. Již 23. dubna 1916 padl u Burganova do zajetí. O pouhé dva dny později byl přijat v Darnici do legií. Zařadili ho k 1. střeleckému pluku. Jeho velitelem čtyry se stal pozdější prvorepublikový generál Rudolf Medek. Tehdy se také zrodila legenda o rozvědčíkovi. V té době byli totiž ještě naši legionáři využíváni ruskou armádou především k rozvědným a zpravodajským úkolům. Ty plnil i Jaroslav Franěk. V červenci 1917 se účastnil bitvy u Zborova. Výbuch dělostřeleckého granátu ho zasypal a způsobil mu vážné zranění. Jeho následky ho doprovázely prakticky po celý zbytek života.

Z nemocnice se ke svému pluku vrátil až koncem roku 1917. Ani tehdy ale zřejmě nebylo jeho zranění zcela doléčeno. Po příjezdu do Vladivostoku totiž zdravotní komise rozhodla, že je neschopen další služby. Do vlasti byl evakuován na palubě francouzské lodi. Jeho návrat se však stal podstatně složitějším než v případě ostatních legionářů. Během zastávky v Saigonu počátkem srpna 1919 byl totiž na tři měsíce hospitalizován ve francouzské nemocnici. Do Československa se vrátil v hodnosti svobodníka až v polovině února 1920.

Nakrátko leteckým mechanikem

Jaroslav Franěk se ale rozhodl, že i přes zdravotní problémy spojí svůj další život s armádou. Využil kvalifikace strojního zámečnicka a v hodnosti desátníka absolvoval vojenskou školu leteckých mechaniků v Chebu. Stál se dělesloužícím rotmistrem.

Stihl ještě absolvovat poddůstojnickou školu pro zbrojíře v Brně. V listopadu 1923 byl ale nečekaně přeložen do výslužby.

Jaroslav Franěk nesl odchod z armády hodně těžce. Svědčí o tom i legenda, kterou si vymyslel, aby ve svém rodišti nečekaně propuštění vysvětlil, a kterou také na setkání vyprávěl. Podle ní učil létat mladé piloty. Při jednom školním letu se zřítil a rozbil letadlo. A právě kvůli způsobené škodě musel armádu opustit.

Jaroslav Franěk ale záhy ukázal, že je nejspíš ještě zdatnější podnikatel a živnostník než voják. Jako bývalý legionář získal licenci na provozování trafik v Nezabudicích. V té době umístil jako prodáváčku svou matku. Pořídil si americký motocykl Harley Davidson, na kterém při svých obchodních cestách křížoval kraj v okolí Berounky. Záhy se stal známým široko daleko. Na těchto cestách zjistil, že ze zapadlého kouta na břehu Berounky se postupně stává trampský a především rybářský ráj. Zejména z Prahy sem každou neděli od jara do podzimu mířily tisíce lidí prahnoucích po krásné přírodě. V dubnu 1931 požádal Jaroslav okresní úřad v Rakovníku o udělení koncese na provozování živnosti hostinské a výčepní. Zároveň se stihl domluvit s jedním místním sedlákem, že si na jeho pozemku poblíž křižovatky silnic Višňová, Týřovice a Nezabudice postaví malou dřevěnou letní restauraci. Ještě v létě téhož roku dostal stavební povolení a v září 1931 byla restaurace v podobě malého výčepu a kryté verandy zkolaudována. Získal povolení zde v letní sezoně prodávat

pokrmu, čaj, kávu a jiné nápoje a čepovat pivo a víno včetně ovocného. Uvědomoval si však, že jeho výčep by se měl od ostatních odlišovat, být něčím výjimečný. Bylo mu přitom jasné, že nevyužít k těmto marketingovým účelům svou legionářskou minulost by bylo neodpustitelnou chybou. Hosty do nového výčepu měly přitáhnout nejen zajímavé historky z dob legionářských bojů, ale také exotický název restaurace V Annamu.

Restaurace U rozvědčíka

Nový podnikatelský záměr byl velice úspěšný. Určité problémy ale vznikly s pronajatým pozemkem. A tak legionář

Jaroslav Franěk v legionářské uniformě.

od Annamu po pouhých dvou letech podnikání v pohostinské činnosti začal uvažovat o nové, moderní zděné restauraci na vlastním pozemku. Tentokrát si vybral ještě kouzelnější místo mezi Višňovou a Nezabudicemi v místech, kde se do Berounky vlévá Tyterský potok. Všechno šlo ještě rychleji než v případě předcházející dřevěné stavby. Žádost o povolení stavby nové restaurace na parcelách 205 a 206 v katastrálním území Nezabudic je z dubna 1934. Kolaudovalo se o pouhé tři měsíce později. Franěk chtěl stihnout ještě prázdninovou sezonu. Opět vsadil na svou legionářskou minulost a restaurace dostala název „U rozvědčíka“. Hosté i po letech vzpomínali na to, jak poutavě dokázal majitel restaurace vyprávět neuvěřitelné příběhy ze svého působení rozvědčíka v Indočině.

To už tady ale byl Mnichov a o půl roku později okupace. Již v létě 1939 se spojili vlastenecky smýšlející důstojníci, kteří byli po rozpuštění armády přeloženi do nejrůznějších funkcí státní správy na Rakovnícku, a zapojili se do činnosti odbojové organizace Obrana národa. V čele ilegálního vojenského štábu byl major Josef Šulc. Na Rakovnícku vznikl jeden z praporů lounského odbojářského pluku. První dvě roty byly soustředěny přímo v Rakovníku, třetí na Křivoklátě a čtvrtá v Mutějovicích. Z Prahy měla přijít dodávka zbraní, a tak bylo potřeba najít vhodný úkryt. Jako nejvhodnější se jevilí prázdňé hrobky na rakovníckém hřbitově. Tento úmysl však byl prozrazen, a tak se velení odbojářů obrátilo na Jaroslava Fraňka a rozhodlo se zbraně uschovat v lesích poblíž jeho restaurace. Zbraně a munice přivezené z Prahy jsou v zaletovaných sudech zakopány v okolních lesích. Z restaurace U rozvědčíka se stala výzbrojní stanice rakovníckého praporu. Je velice

pravděpodobné, že Jaroslav Franěk se zapojil i do sběru důležitých zpravodajských informací a shánění finančních prostředků pro odbojovou organizaci.

Odsouzen k trestu smrti

Počátkem roku 1940 však Obrana národa dostala tvrdý úder. V březnu byl v Rakovníku zatčen major Šulc a jeho zástupce major Helvín. O pět dnů později si kladenská úřadovna gestapa přichází i pro velitele jedné z rot profesora Kloučka. Hon na členy rakovníckého ústředí pokračuje až do konce března. Ještě horší situace ale byla na pražském ústředí Obrany národa. Právě zde někdo ze zatčených nevydržel tvrdost výslechů a prozradil, že v okolí restaurace U rozvědčíka jsou ukryty zbraně. V pátek 26. dubna si gestapo přijelo pro Jaroslava Fraňka a jeho manželku Toničku. Tentokrát

ještě všechno dobře dopadlo. Už 11. května jsou oba na svobodě. Určitou roli zřejmě sebral i Fraňkův zdravotní stav. Mezitím ale nevydržel vyslyšení další ze zatčených. V lednu 1941 přijelo gestapo do restaurace U rozvědčíka znovu. Tentokrát už šlo najisto. Kromě zbraní si s sebou odvezlo i Fraňka. Byl obviněn z vlastizrady. Na svém pozemku prý pomáhal budovat sklad zbraní a na základě vlastních maskovacích opatření ztěžoval jeho objevení. Odsoudili ho k trestu smrti. Nic na tom nemohly změnit ani žádosti o milost odesílané jeho manželkou ministru spravedlnosti, říšskému protektorovi a dokonce i samotnému Adolfu Hitlerovi. Jaroslav Franěk byl 1. července 1943 v Berlíně Plötzensee popraven. Antonie Fraňková, jak si opakovaně přál její manžel, žila dál na břehu Berounky a ještě dlouhá léta po válce provozovala restauraci U rozvědčíka.

Nové benefity pro vojáky a zaměstnance rezortu MO

Dali jste nám již 700 "lajků"

Zvýhodněné volání

Platnost není časově omezena

Neveřejná nabídka cenově zvýhodněných tarifů volání a internetu od O2 Family.

Individuální VIP cena

Platnost není časově omezena

Kvalitní tepelná čerpadla pro novostavby i starší domy. Levné teplo bez práce a starostí.

TEPELNÁ ČERPADLA

6 - 16 % SLEVA

Benefit lze uplatnit do 31. 12. 2017

Dovolená a zájezdy za zvýhodněné ceny u cestovní kanceláře Alexandria.

30 % SLEVA

PRAKTICKÉ A FUNKČNÍ PRO KAŽDOU PŘÍLEŽITOST

Benefit lze uplatnit do 15. 9. 2018

Sportovní oblečení a vybavení pro volný čas za snížené ceny

20 % SLEVA

Platnost není časově omezena.

Nakupte sportovní vybavení s 20% slevou a čerpejte další výhody v Hervis

10% SLEVA

Platnost není časově omezena.

ARMYTRIKA.cz: kvalitní trička nejen s vojenskou tematikou za snížené ceny.

Více na www.benefity-army.cz

Tyto benefity zajišťují Vojenská lázeňská a rekreační zařízení.

volareza
HOTELY • LÁZNE • WELLNESS

Velitel 22.základny vrtulníkového letectva organizuje výběr kandidátů na obsazení systemizovaných míst u jednotky předsunutých leteckých návodčích

Naše nabídka:

- Prestižní funkce JTAC v hodnostech praporčického sboru
- Získání jedné z nejžádanějších specializací pro operace NATO
- Dynamicky se rozvíjející profese
- Odborná příprava a výcvik v zahraničí
- Odpovídající zázemí na moderní letecké základně včetně přímé účasti na leteckém výcviku
- Výcvik ve výsadkové přípravě
- Nasazení v zahraničních operacích

Vstupní podmínky:

- VZP s minimálně 2 roky praxe u útvaru
- Předchozí služba v bojových jednotkách výhodou
- Středoškolské vzdělání s maturitou pro místa v hodnostech praporčického sboru
- Pokročilá znalost AJ
- Zdravotní klasifikace „A“ výsadkář nebo předpoklad pro jeho získání
- Předpoklad pro získání BP „Tajné“
- Fyzické a psychické předpoklady

Průběh výběru:

- Registrace uchazečů proběhne formou zaslání strukturovaných životopisů (včetně kontaktních čísel na mobilní tel. a Alcatel) na adresu czechfac@army.cz nejpozději do 18. října 2017
- Uchazeči budou vyrozuměni o výsledcích prvotního výběru na základě posouzení životopisů do 19. října 2017
- Druhá část výběru je dvoudenní a proběhne ve dnech 2. - 3. listopadu 2017 u 22. zVrL Sedlec - Včienice u Náměště nad Oslavou
- Další podrobnosti budou uchazečům sděleny individuálně na adrese czechfac@army.cz, popř. telefonicky na alc. čísle 438 521